

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENEK

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Brez prepričanja

Naš čas je res smejuvstven. Razvrednotil je mnogo vrednot, odločno je zavrgel stare ideale in jih nadomestil z novimi pojmi in cilji. Ni vse slabo, kar je novega v delu in mišljenju novega človeka, a tudi ni vse dobro. Kaj na primer poročate k slučaju, ki nikakor ni edinstven, ampak zelo vsakdanji. Predstavi se vam nekdo, ki je potreben pomoči ali nastavitve in pravi: Sem brez prepričanja in tudi sicer v vsakem oziru neopredeljen... To naj bi bila po njegovem mnenju in skušnjah legitimacija, ki ga priporoča. Najbrže je imel radi prepričanja, ki ga je kazal ali izpovedoval, če kdaj kakke nepravilnosti. Poslej se predstavlja kot človek brez prepričanja, ker so očitno takšni bolj zaželeni.

Zgodovina slavi može, ki so bili značajni, ki so bili opredeljeni in imeli izvestno in trdno prepričanje. Je tu brez pomena, kakšno je bilo tisto njihovo prepričanje in življenski nazor. Imeli so ga. Zanj so tudi trpeli, če je bilo treba, žrtvovali službo, družino, imetje in celo življenje. V bodoče bo drugače. Slavljeni bodo »praktični« ljudje, ki so imeli to prepričanje, da je najboljša biti brez prepričanja. Za živih dan se niso oklepali kakih stalnih načel, ampak so ostroumno o pravem času znali posekati razliko med načeli in življenjem.

Mnogi, celo dobromisleči ljudje so danes v svojem arcu prepričani o potrebi dvojnosti našega življenja: Idealizem je nekaj lepega in dobrega, kar je zlasti mladini treba priporočati, ker je izvrstno vzgojno sredstvo, — s čimer pa pozneje, v življenju ni kaj prida začeti. Praktično življenje, tako pravijo, je vendarle nekaj čisto drugega kot pa teoretična načela. Vsi ti življenski modri-jani dele življenje v dva dela: enega, ko se človek ziblje v lepih mislih in čustvih in se ga k temu celo navaja, in drugega, ko ga življenje nemilo prebudi iz lepih sanj in se mora spustiti v neizprosno boj z golo resničnostjo. V trdem boju za obstanek, tako uči ta življenska filozofija, se ne more šteti v zlo, ako je kdo brezobziren in asebčen. Svet je kaos, v katerem morejo samo nekateri dobro živeti, vsi drugi pa se morajo zadovoljiti z ostanki, ker ni za vse ljudi zadosti dobrin na zemlji. Torej je boljše biti kladivo kakor nakovalo. V življenju velja le eno načelo: Okoristiti se ob vsaki priliki in v vsakem slučaju. Vse drugo je brez pomena.

To je pravzaprav jedro življenske modrosti mnogih ljudi današnjega časa.

S tem pa v bistvu neha potreba moralne vzgoje. Verski in moralni pouk v šolah lahko nadomestijo policijske odredbe, kakor je genijalno predlagal St. Just že pred 150 leti francoskemu narodu, ki pa ga je, premalo dvorezen za njegove duhovitosti, z Robespierrom vred predal pod gilotino. Vendarle ideja živi dalje in prennogi so odkrili njeno praktično vrednost. Prilici hitro in lahko naprež, brez ozira na plemenitost in značajnost, ki bi blestečo kariero utegnile le ovirati. Mnogi seveda v tej divji življenski tekmi zgodaj telesno in duševno propadejo. Zopet drugi prepozno spoznajo, da so svojo mladost in svojo življensko energijo tratili za nekaj, kar tolikih žrtev ni bilo vredno. Dosegli so čast, slavo, ugled, a ne miru in ne sreče. Dokler so bili še na spodnjih klinih lestvice, jih je razjedala zavist do višje stoečih — najbednejše vseh čustev, ki človeka tudi v njegovih lastnih očeh najbolj ponižuje. Ako so se povzpeli višje, jih neprestano muči strah pred konkurenco mlajših, ki pritisakajo za njim in katerih čustva in življenje iz lastne skušnje najbolj poznajo. Če so si končno s pomočjo raznih vplivnih zvez utrdili položaj, niso nikdar varni pred izdajstvom iz lastnega kroga, ki vedno pusti vsakogar past, kdor se mu zdi, da je blizu padca. Ako pa rastoči notranji nemir uduše v uživanju, izgube tiste lastnosti, ki bi jih na osvojenih pozicijah najbolj potrebovali. Godi se jim, kakor je zapisano že pri preroku: »Glejte, kako je z vami: veliko selete, ali malo žanjete; uživate, ne da bi se nasitili; pijete, pa si ne utesite žej; čedno se oblačite, pa se ne ogrejte in kdor pri vas služi denar, ga nalaga v luknjičasto mošnjo.«

Mi pa smatramo idealistično svetovno naziranje z vsem, kar zahteva od človeka in njegovega značaja — za vero, za notranje prepričanje, ki je bistveno potrebno za vzdrževanje notranjega reda na svetu. Tistim, ki niso takšnega naziranja, tega tudi ni mogoče teoretično dokazati. Dokazila moč idealizma je v praktičnem življenju, kakor so tudi najboljše obramba krščanske religije krščanske čednosti. Idealizem si v resnici ne slika v razpeto domišljijo praznih, zasanjanih prividov, ne gre mimo življenske realnosti, temveč življenje le globlje pojmuje kakor grobi materializem in ga najprej v samem sebi skuša premagati. Vsak človek je del sveta, je svet zase in ni mogoče pravilno obvladati ostalega sveta, dokler ni človek gospodar nad lastno voljo in značajem. Pod tem vidikom je tudi lažje motriti vrednost zunanjih uspehov in hlastanje po imenitni karieri, za katero toliko ljudi žrtvuje prepričanje in značaj. Thiersu, znanemu francoskemu zgodovinarju in državniku se pripisuje izrek: »Značajni ljudje ne potrebujejo vidnih uspehov. Uspehi so nujen življenski pogoj le za slabše.« Mislec je s tem brez dvoma hotel poudariti, da za moško pot skozi življenje ni niti treba tega, kar v ljudskih očeh pomenja kariero in uspeh. To je nekaj čisto drugega; kdor na take uspehe spekulira, se mora v naprej odreči zadovoljstvu in miru s samim seboj in drugimi. Za resničen uspeh v življenju, to je za bogopodobno oblikovanje značaja so večkrat zunanji uspehi celo koristnejši. Neprestani vidni uspehi so potrebni le šibkim značajem. Največja privlačnost za svoj čas niso bili vselej ljudje naj-

Kam plove Nemčija?

Hitlerja napovedujejo volivni poraz - Centrum ohrani svoje postojanke

Obsedno stanje

Delavstvo gradi barike, razdira železnice, juriša policijo

Berlin, 5. novembra. d. Okoli 35 milijonov Nemcev bo danes merilo svoje moči na političnem bojišču, t. j. na številnih voliščih, ki so raztresena po vsej Nemčiji. V volivne imenike vpisanih volivcev je sicer več (okoli 45 milijonov), toda računati je treba z abstinenco, in sicer po vsej verjetnosti z mnogo večjo, kakor je bila pri zadnjih državnozborskih volitvah, 31. julija. Takrat je šlo na volišče 37 milijonov volivcev. Volivna agitacija je bila tedaj izredno živahna in tudi krvava, posebno narodni socialisti so izvršili volivno kampanjo po vprav strateško zasnovanem načrtu. Takrat so imeli še na razpolago ogromne volivne fondе, v katere so se iztekali viri iz blagajni nemškega velekapitala. Te živahnosti ni bilo opaziti sedaj pri največji nemški stranki. Nemška veleindustrija in velebanka sta pričeli po Papenovem nastopu obračati Hitlerju hrbet. Tudi ostalim strankam so večne volitve izčrpale denarne sklade. Toda ne samo radi pomanjkanja denarja ni ta volivna kampanja kazala živahnosti kakor sicer, temveč tudi radi psihološkega preobrata v nemških volivcih. Ljudstvo se je volivnih bojov naveličalo in posebno sedanjí se mu zdi popolnoma odveč, ker mu ga je vsilil von Papen. Tudi radi prometne stavke in krvavih nemirov v Berlinu bo ostalo mnogo volivcev doma. Iz vseh teh razlogov je treba računati na večjo abstinenco.

Izmed vseh strank je v tem volivnem boju pokazal razmeroma največjo aktivnost centrum. Na številnih shodih so govorili med drugimi tudi prelat Kaas, dr. Brüning, Stegerwald in drugi bivši ministri. Položaj centra je bil zdaj toliko olajšan, ker se katoliška stranka ne nahaja več v vladi in je imela pri volivni agitaciji toliko bolj proste roke; sicer ni bila njena borba lahka. Von Papen, ki je sam disident te stranke, si je vtepel v glavo, da jo razcepi in sicer, da pritegne nase konservativno krilo, med tem ko naj bi šlo delavstvo v drugi ekstremni tabor h krščanskim socialistom. Papenov načrt se ni posrečil. Zato računajo, da bo stranka obdržala vsaj dotedanje število mandatov, ako ne bo napredovala.

Vse kaže, da bo imela Papenova politika več sreče pri narodnih socialistih. Udarec, ki ga je doživel Hitler, ko je Hindenburg 13. avgusta odločno zavrnil njegovo zahtevo po oblasti, ne bo ostal brez vpliva na Hitlerjeve volivce. Papenu se je posrečilo razbiti tako zvano hartzbursko fronto, ki jo so sestavljali narodni socialisti in Hugenbergovi nacionalci. Nemški nacionalci so se odločili za Papena in za seboj so potegnili tudi veliko število Hitlerjevih volivcev, ki so se prištevali konservativnemu krilu in ki so volili za Hitlerja po večini v upanju, da ta pride na oblast. Verjetno je, da pride Hugenberg v novi državni zbor vsaj s 70 pristaji. Del nekdanjih Hitlerjevih volivcev pojde zopet v komunistični tabor, odkoder so pričeli pri zadnjih volitvah. Zato računajo splošno, da utegnje Hitlerjevci izgubiti okoli 10 odstotkov in s tem 20—30 mandatov. Tako bi njihovo število padlo od 230 na 200 ali morda celo na 190. Hitlerjeva stranka bo kljub temu ostala vsaj po številu še najmočnejša v Nemčiji, vendar bo to tudi malenkostno nazadovanje stranke za Hitlerjevo gibanje, ki doslej sploh ni poznalo meje, odločilnega pomena.

Socialni demokrati bodo po vsej verjetnosti komaj obdržali dotedanje postojanke, ker uha-jajo njihovi volivci k rad kalncj im komunistom. Komunisti sami računajo na zopetno okrepitev, in sicer naj bi si pridobili celo okoli 100 mandatov. Najboljši zavezniki komunizma je beda in pa splošna zmešnjava, ki je nastala v Nemčiji radi Papenovega otepanja na levo in desno in radi njegovega poseganja v ustavne zadeve. Tako vladata v Prusiji danes dve vladi: vlada Papenovega komisarja dr. Brachta in ustavna vlada dr. Brauna.

Von Papen je sam odločno posegel v volivno agitacijo. Tako je med drugim prepovedal strankam uporabo radia za volivne govore in si ga pridržal sam. Kakšna zmešnjava vlada danes v Nemčiji in kako megleno je obzorje bodočnosti, nam kaže prav večerajšnji zadnji Papenov volivni govor v radiu. Papen je v začetku svojega govora silovito napadel Hitlerja, čed, da je on kriv, da ni prišlo do vlade narodne koncentracije, ker je hotel sam imeti vso oblast zase. Papen je sam podpiral Hitlerjevo gibanje, dokler ni uvidel, da gre Hitler s svojimi zahtevami predaleč.

večjih uspehov. Neizbrisen spomin v zgodovini so čisto zapustili ljudje, ki so se zvesto in neustrašeno borili za svoje ideale, pa naj so svojo borbo končno kronali z zunanjim uspehom ali ne. Cezar in Napoleon bi v zgodovini živele kot tirana, ko bi ne bilo Bruta in Sv. Helene. Devica Orleanska bi bila le pogumna ženska, kakor jih je bilo mnogo, ko bi ne bilo njene mučeniške smrti. Isto moremo trditi o Matiju Gubcu in Evangelistu Kreku.

Nekaj neuspeha je primešanega vsaki resnični življenski borbi. Kdor stopi na pot življenja in jo hoče smoteno, možato, brez bistvenih kompromisov hoditi, mora biti na to pripravljen. Toda značaj takšnih neuspehov je poveličan, kakor je

Berlin, 5. novembra. Ž 24 ur pred parlamentarnimi volitvami vlada v Berlinu pravo obsedno stanje, čeprav uradno ni proglašeno. Centralni odbor stavkajočih, ki ga predstavljajo komunisti, narodni socialisti in nekaj članov strekovnih organizacij (socialisti) je sklenil, da stavko nadaljujejo s vso energijo. Istočasno je pruski državni komisar za notranje zadeve dr. Bracht izdal naredbo policiji, da vsak, pa tudi najmanjši odpor proti državnim oblastem brez premišljenja zaduši s streljanjem. Vlada upa, da bo postala gospodar položaja tudi brez ostrejših ukrepov, to je brez proglašitve obsednega stanja. Vlada naglašja, da hoče na vsak način zagotoviti miren in svoboden potek volitev. V središču mesta kakor tudi v vseh oddaljenejših okrajih promet popolnoma stoji. Le v zapadnem delu mesta je v prometu kakih sto vozil, v katere pa se ne upa nihče vstopiti, ker se vsakdo boji napada stavkajočih. Policija je ponoči odstranila vse barike in zapreke na ulicah, vendar pa se je stavkajočim posrečilo, da so pri kretnečih zalili tračnice s katranom. V oddaljenejših okrajih pa so pretrgali progo na nekaterih mestih, tako da se prometa ne more upostaviti.

Predsednik policije je izdal poročilo, v katerem opozarja vsakogar, da se ogiblje sabotaže in demonstracij, ker se bo sicer postopalo brezobzirno. Zelo neprijetno je bila vlada iznenadena, ker je centralni odbor stavkajočih dobil pozdravno brzojavko od pariških prometnih delavcev in nameščencev, ki jih poziva na skrajni odpor. Vlada smatra to kot vmešavanje v notranjo politiko tuje države. Danes ob 9 dopoldne so pričeli stavkati tudi mesni pometarji. Pričakujejo, da bodo stopili v stavko tudi še drugi delavci. Delavci plinarne so se sporazumeli z upravo iste, da ne bodo stopili v

stavko. Ponoči je umrla v bolnišnici še ena tenška, tako da znaša število mrtvih sedaj 4 osebe. V teku noči je policija aretirala nadaljnjih 200 oseb. Vlada smatra položaj za zelo resen in se pričakuje, da bo napravila zelo važne sklepe. Za vsak slučaj se nahaja v strogi pripravljenosti Reichswehr, dasi-ravno misli vlada, da bo vzdržala red s policijo.

Da se uniči centrum?

Berlin, 5. novembra. tg. Jutri bo nemški narod že drugič v kratkem času tekom treh mesecev stopal k volitvam. Blagajne posameznih strank so radi ponovnih volitev precej prazne, tako da je današnja agitacija znatno manjša, kakor jo je bilo opazovati do sedaj. Sedaj se prvič dogaja, da se stranke ne sramujejo več, na cesti pobirati prispevke za svoje fondе. Vse volivni boj se vrši sedaj tako, da je mnogo manj volivnih shodov, kakor jih je bilo meseca julija. Posebno pa ni prišlo do krvavih izgredov, ki so bili posebno značilni za volitve dne 31. julija. Zato je danes razumljivo, da je splošna stavka v zadnjih treh dneh preprečila velike volivne demonstracije, tako da je javnost poučena pravzaprav samo s strankarskimi zastavicami o tem, da bodo jutri volitve v državni zbor. Papenova vlada, za katero stoji samo 37 nemških nacionalcev, upa, da bodo jutrišnje volitve oslabilе narodne socialiste in centrum tako zelo, da bo mogoča sestava večine v novem nemškem državnem zboru samo s pritegnitvijo nemških nacionalcev. Za dosego tega cilja bi zadostovalo, če bi narodni socialisti in komunisti izgubili 25—30 mandatov da se s tem odstrani črno-rjava večina. Značilno za jutrišnjo volivno borbo je to, da vlada upa na tak uspeh, za katerim ne stoji nobena velika stranka.

Usoda Mandžurije se odloča

Iz ave mandžurskega in japonskega državnika

Varšava, 5. novembra. List »Kurier warszawski« prinaša intervju z generalom Ting-Tingom, šefom izvršnega odbora mandžurske države, ki se je na poti v Ženevo ustavil v Varšavi. Poročevalec je vprašal Ting-Tinga, kaj bo storila mandžurska vlada, če Društvo narodov pristane na Lyttonovo poročilo, ki zahteva kitajsko suverenost nad mandžurijo. Ting-Ting je odgovoril: Mandžurija ni član DN. V tem dejstvu bomo našli izhod, če se Društvo narodov ne odloči tako, kakor zahtevajo mandžurski gospodarski in politični interesi v odnošajih z Japonijo, Kitajsko in Sovjetsko Rusijo.

London, 5. nov. Z. Iz Moskve javljajo, da se je predsednik japonske delegacije pri Zvezi narodov Matsuoki na potovanju v Ženevo zadržal nekaj ur v Moskvi. Pri tej priliki je dal časnikarjem sledečo izjavo: »Pojdem v Ženevo in prepričan sem, da bo naša pravična stvar zmagala. Mi nismo prežeti z agresivnimi namerami, saj tudi

nimamo razlogov za agresivnost. Novi režim v Mandžuriji je izvršeno dejstvo. Japonska vlada ga je priznala in ne more biti niti govora o tem, da bi sedaj od tega odstopila. Naš edini cilj je, da pokazemo v Ženevi pravi položaj na Daljnem vzhodu ter da naglasimo razloge, ki opravčujejo stališče japonske vlade. Prepričan sem, da nas bodo predstavniki evropskih in ameriških držav razumeli in se z nami strinjali.«

Tokijo, 5. novembra. Nocoj nekaj minut po polnoči je skupina kakih 60 razbojnikov, opremljena z vsemi vrstami orožja, napadla postajo Setinkaj, ki tvori važno križišče južnomandžurskih železnic. Razbojniki so zažgali poslopje, ubili postajnega načelnika in dva druga uslužbenca, trije drugi nameščenci pa so našli smrt v plamenih. Tovorni vlak na potu v Dairen je moral voziti skozi postajo s podvojenjo hitrostjo, da je rešil svoj tovor.

Nova vlada

Belgrad, 5. novembra. AA. Nj. Vel. kralj je sprejel na znanje ostavko, ki jo je v imenu kraljevske vlade predložil predsednik ministrskega sveta dr. Milan Srškić dne 3. t. m.

Z ukazom Nj. Vel. kralja od danes so postavljeni za:

predsednika ministrskega sveta dr. Milan Srškić, predsednik ministrskega sveta na razpoložaju in narodni poslanec, za ministra brez listnice dr. Albert Kramer, minister na razpoložaju in narodni poslanec, za ministra za socialno politiko in narodno zdravje Ivan Pucelj, minister na razpoložaju in narodni poslanec, za ministra brez listnice Hamdija Karamah-medović, minister na razpoložaju in senator, za ministra brez listnice Dragotin Kojić, minister na razpoložaju in narodni poslanec, za ministra za trgovino in industrijo Ilija Šumenković, minister na razpoložaju in narodni poslanec, za ministra za pravosodje Božidar Maksimović, minister na razpoložaju in narodni poslanec, za ministra za promet Lazar Radivojević, minister na razpoložaju in narodni poslanec, za ministra za kmetijstvo Juraj Demetrović, minister na razpoložaju in nar. poslanec;

za ministra za vojsko in mornarico armijski general Dragomir Z. Stojanović, minister na razpoložaju;

za ministra za finance dr. Milorad Gjorgjević, minister na razpoložaju;

za ministra za gozdove in rudnike Pavao Matić, minister na razpoložaju in nar. poslanec;

za ministra za gradbe dr. Stjepan Skulić, minister na razpoložaju;

za ministra za zunanje zadeve Bogoljub Jevtić, minister na razpoložaju;

za ministra za notranje zadeve Zivojin Lazić, minister na razpoložaju;

za ministra za prosveto dr. Radenko Stanković, senator;

za ministra za telesno vzgojo naroda dr. Lavs-lav Hanzek, narodni poslanec.

Belgrad, 5. nov. V drugi vladi dr. Milana Srškića ni dr. Albert Kramer prevzel nobenega resora, ker bo kot minister brez listnice zastopal predsednika vlade in vršil še neke posebne agende v vladi. Razen tega bo dr. Albert Kramer kot član predsedništva JRKD vršil posle generalnega tajnika, ki postajajo zaradi vse večjega razvoja stranke čedalje obširnejši.

Dr. Marinković gre v tujino

Belgrad, 5. nov. I. Z. večernim orient-ekspresom namerava odpotovati dr. Marinković s svojo soprogo na francosko riviero, kjer se bo zdravil nekoliko mesecev.

Zadružništvo se brani

Belgrad, 5. nov. I. Danes dopoldne je bila v prostorih Glavne zadružne zveze konferenca delegatov vseh zadružnih zvez, članie Glavne zadružne zveze, ki je sprejela soglasno sklep, da bo zadružništvo zahtevalo od merodajnih činiteljev, da se izloči z zakonskega predloga o razdelitvi kmeta, ker bi to pomenilo popolno propast kmetskega, posebno pa še kreditnega zadružništva v državi.

Vtisi iz Rusije

Doživljaji švicarskih dijakov, ki so prepotovali Rusijo

Švicarski inženjer Marc Dugerdil je nedavno obiskal sovjetsko Rusijo z nekoliko dijakov švicarskega politehničnega inštituta v Zürichu ter je svoje vtise objavil v »Journal de Geneve« dne 30. oktobra in 3. novembra. Te vtise prinašamo v dobesednem prevodu.

Čimbolj se približujemo ruski meji, tem bolj se kopčijo na desni in na levi razni spomini na svetovno vojno, stari strelski jarki, postojanke za topove, bodeče žice ter nešteto malih gričkov, ki nosijo rvene križe. Nekoliko pred mejo vstopita dve stotini vojaštva. Kam neki gremo! Toliko se nam je že pripovedovalo o Rusiji. Ti vojaki vzbujajo v nas razna čustva, pozorni postajamo na vsako malenkost v pričakovanju, da se bo kmalu nekaj velikega zgodilo. Toda vse ostane mirno in normalno. Vsak dan prihajajo ti vojaki in dnevno se ta prizor ponavlja. Vse dokler ne bo mala iskrica vžgala smodnik...

Nekoliko pred mejo vstopijo cariniki in zahtevajo potne liste. Pred nami se dvigata, na meji, dva velikanška stavbena, na katerih beremo »Pozdrav vsem delavcem sveta« in na ruski strani »Komunizem bo odstranil vse meje«. Sedaj se nahajamo v nevtralnem con, široki nekako 3 metre. Poljski izstopajo, Rusi vstopajo, eni in drugi puško s nasajenim bajonetom v roki. Vse pregledujejo, v vozove, pod vozove, pazijo, da bi nikdo skrivaj ne mogel preko meje. Ta nevtralna cona se razteza na levo proti Baltičnemu morju, na desno proti Črnemu morju, kot velikanški strelski jarek, ograjen na obeh straneh z neprodalnimi bodečimi žicami. In vendar se dogaja, da jih Rusi prebodejo. Tudi dreve v širini 50 metrov je na obeh straneh posekano, tam daleč na vrhah smrek pa se vidijo vojaške postaje s prikritimi strojujci. Da bi ja nikdo ne mogel preko. In vendar!

Ruski cariniki vstopijo. Vsi nosijo škornje, sivo uniformo in velike revolverje. Za nami žične ovire, pred nami brezmejno Rusija, v katero se tguiblja proga sredi prekrasnih smrečnih gozdov. Na ruski carini mora vse izstopiti s prtljago v roki. Vse se pregleduje, lepo in mirno. Kovčki se odpirajo, knjige se pregledujejo, plošče za gramofone, slike, in kar ni po volji cariniku, se odstrani s ljubeznivo gesto. Tudi denar se prešteje in zapíše, kajti iz Rusije se sme nesti samo toliko denarja, kolikor se ga je prineslo ob vstopu. Vsi uradniki so ljubeznivi in vljudni ter skrajno čisti, uradni prostori čisti, samo njihove stene so pokrite z velikanskimi plakati, na katerih lahko bereš o uspehih sovjetske države. In zopet napisi: »Proletarci zemlje, združite se« v vseh mogočih jezikih in barvah. Pregledovanje traja samo eno uro, narkar se vsedemo v nove vozove, kajti ruske železnice so za 20 cm širše od evropskih.

Nam so nakazali vagon 3. razreda. Torej tudi v Rusiji imajo razrede, prav tako kot v kapitalističnih državah. Kakšni so ti tolikokrat opisani sovjetski vagoni. Čisti so, toda pobarvani že dalj časa niso bili. Klopi so zelo široke, tudi čiste, in se lahko spremenijo v ležišča. V vsakem vagonu lahko udobno spi 8 ljudi. Šef vlaka pride sam v svoji pristojni obleki in preda lastnoročno vsakemu potniku blazinic, matrac in dva posteljna prta. Na zunanje je perilo lepo čisto, samo na znotraj ni, na žalost. Stenice nasa celo pot ne bodo več zapustile. V jedrnem vozu, udobnem in čistem, pa je takšna vročina, da je vsako uživanje hrane nemogoče. Skozi špranje pri oknih pa vhaja pesek, katerega dviga s proge vlak s svojo predzno brzino. Od Berlina do Leningrada smo se vozili dobrih 45 ur! Torej sedaj smo v Rusiji.

Kadar človek stopi na ruska tla, mu mora najprvo pasti v oči velikanško število vojaštva, ki ga srečuje vsepovsod. Vse čuva vojaštvo. Na železniških postajah stojijo z nasajenimi bajoneti, vsa skladišča so obdana od vojakov, lesna, živežna, mostovi, tovarne, povsod samo vojak, povsod siva uniforma, siva čepica z veliko rdečo zvezdo. Vojaki so lepo oblečeni, oficirji še nekoliko bolj elegantni, toda vidi se, da se vojaškemu stanu dobro godi. Oni nosijo namreč tudi škornje, kar je v Rusiji znamenje blagostanja. Čevlji so tukaj namreč nič vredni. Vojak je tudi dobro prehranjen. Nam so povedali, da fantje komaj čakajo, da bodo sprejeti v vojsko, kajti potem so za dve leti na dobrem in brez vsake skrbi.

Kljub razorožitvi obstoja v Rusiji obvezna vojaška služba, ki traja dve leti. Oficirji se vežbajo po dva meseca na leto. Vsak intelektualec postane oficir. GPU (tajna policija) in armada sta dva osrednja stebra sovjetskega režima. GPU ima celo svoja lastna živežna skladišča in svojo aprovizacijo. Če je kdo član te organizacije, je noče za nobeno ceno več zapustiti. Vsakdo se na vse načine trudi, da vstopi, potem se pa z vsemi sredstvi brani, da bi izstopil. Tem ljudem se godi res dobro. GPU tudi zna razširjati okrog sebe strah in vzdržuje stalno neko napetost in nemir v svoji okolici.

Nekoga dne sem se sam sprehajal po mestu, ko naletim na blindiran avtomobil, ki mi je res imponiral. Topovi, strojne puške, vojaki, to daje misliti vsem nemirnim elementom, ki preveč radi poslušajo svoje politične strasti. Po ulici pa so korakale neprestano vojaške stotnije ali pa oddelki mornarjev, ki so se vračali v garnizije Kronštata. Vojak, samo vojak, povsod vojak.

Iz Leningrada smo potem potovali v Harkov. Ogledali smo si tovarno za mlaitilne stroje. Urejena je čisto moderno in na ameriški način. Ko smo hoteli videti toplotnico, se nam je reklo, da je ni. Ko pa le nismo hoteli verjeti in smo iskali samovoljno dalje, smo jo pa iztaknili, toda ob vstopu je stala vojaška straža. Vstop prepovedan. En pogled samo skozi vrata: dolge vrste šrapnelov, vmes pa vojaške straže. Ko so nas pogostili v tovarniški obednici, smo na stenah zopet občudovali akice strojnih pušk in malih topov v vseh mogočih legah in prerezih. Rekli so nam, da se delavcem razlaga ustroj tega orožja in da ga vsi dobro poznajo. Delavec je torej vsak trenutek v stiku z vojakom. Niti koraka ne more storiti, ne da bi trčil na vojaka ali na kakšen vojaški stroj. Vojška propaganda ga obdaja povsod, v njej popolnoma tova.

Naslednji dan so nam pokazali tovarno za poljske traktorje. Toda samo od zunaj. V notranjost nas niso pustili in ljubeznivi vojak pri vstopu nam je razložil, da naj ne shtarimo, kajti v tovarni se izdelujejo tudi vojaški tanki. Tako je šlo po vrsti naprej. Pri obisku nekega velikanškega kolhosa (državne kolektivne kmetije) smo naleteli na cele garnizije vojaštva, ki posestvo nadzirajo.

Vojška propaganda je ravnotako močna, kakor tehnična. V Rusiji živijo samo dvema idejama: vojaški in tehnični izpopolnitvi. Povsod srečujemo takele odgovore: mi moramo biti oboroženi, da se bomo branili proti kapitalizmu. Nekež smo bili povabljeni v opero v Kijevu. Celo tam, v foyeru, smo našli ob stenah obešeno moderno orožje, modele letal za bombardiranje, prezeze bomb in šrapnelov. Kulturni obiskovalci gledališča so se za to vojaško razstavo izredno zanimali. Po vseh mestih se vriva vojaška propaganda na vsa javna mesta. V Kijevu stojijo sredi glavnega trga trije leseni vojaki kot viden opomin na dolžnosti meščanov.

Delavstvo se vežba po delovnem času v vojaških vežbališčih. Ko smo bili v Dnjeprostroju in smo si ogledovali neko moderno stavbo, smo videli, kako so delavci nosili iz spodnjih prostorov strojne puške. Ko jih vprašamo kam jih nesejo, so odgovorili, da na vežbališče. Vsak delavec dobi

Volitve v Ameriki:

Roosveltu že čestitajo

London, 5. novembra. »Daily Telegraph« poroča iz Newyorka, da so tamkaj splošno prepričani o Rooseveltovi zmagi pri predsedniških volitvah. To prepričanje je tolikšno, da so po mnogih ulicah že zdaj vidijo svetlobni napisi z besedami: »Trikratni hura predsedniku Rooseveltu.«

puško, da se v prostem času vadi kje zunaj v planjavi ali ob bregovih rek.

Najbolj sistematična pa je militaristična propaganda brez dvoma v filmu. Ruski film je zelo dober, toda niti enega nismo videli, v katerem bi se ne bil na en ali na drugi način vršila propaganda za sovjetsko armado, za vojaške vežbe, za boj proti kapitalizmu. K temu se pridružujejo še primerne slike, ki predstavljajo sovjetske vojaške, vse lepe in vitke, kako odbijajo kapitaliste z izbuljenimi očmi in izžetimi obrazi. Sovjeti so razumeli izrabiti razpoloženje ruskega človeka za sanjarjenje in za čustvene vtise. Njihova propaganda se teh kanalov poslužuje z velikim uspehom. Toda kljub temu še lahko trdimo, da ruska armada še nima vsega, kar ji je treba in da tudi domača industrija še ne more izdelati vsega potrebnega vojnega materiala.

Razorožitveni načrti:

angleški:

London, 5. novembra. Na skrajni desnici konservativne stranke vlada veliko nezadovoljstvo zaradi vesti, da bo britanska vlada predložila svoj razorožitveni načrt, ki baže vsebuje obsežno znižanje zračnih vojnih sil ter zahteva obenem nadzorsivo nad vsem svetovnim letal-

Ameriški listi napovedujejo, da bo imel demokratski kandidat dva milijona več glasov kakor Hoover.

Newyork, 5. nov. tg. Pri stavah za volilni izid med Hooverjem in Rooseveltom je danes dosegel Roosevelt razmerje 4:1 nad Hooverjem. Včeraj so »avili vrednost 50.000 dolarjev v razmerju 5:1 za Roosevelta.

francoski:

Pariz, 5. nov. tg. Razgovori o francoskem načrtu za razorožitev v Ženevi se bodo začeli najprej 21. novembra. Francoski načrt se je med tem zopet izpremenil. Tako se namerava: 1. da naj bo kontingent kolektivne vojske, ki ga imajo postaviti evropske države, čim manjši, dočim je Paul Boncour poprej zahteval silo, ki bi bila dovolj močna za vsako eventualnost. 2. V službeno dobo nove splošne evropske milice se mora vračunati tudi doba pripravljavanja. S francoske strani se doznava glede podrobnosti o teh francoskih načrtih, da namerava Francija predlagati: a) ukinitve stalnih vojak razen kontingenta za kolektivno voj-

stvom. Zaradi tega je 30 zastopnikov konservativne stranke pod vodstvom kolonialnega ministra Amerija izročilo poslanski zbornici predlog, da se mora vsak predlog in sporazum, ki naj se o njem razpravlja v Ženevi, predhodno odobriti od poslanske zbornice.

sko; b) omejitve kontingenta za največ 2-3 divizije v vojni jakosti, in da dobi poveljstvo kolektivne vojske ona država, za katero se vsakokrat postavlja ta kontingent; c) odprava ofenzivnega vojnega materiala razen arzenalnih zalog za kolektivno vojsko, ki se morajo porabljeni za vojsko Zveze narodov; d) ustanovitve enotne milicijske vojske s službeno dobo 8-9 mesecev; e) štetje sportne predizobrazbe v vojaško službeno dobo; f) da se milicijske vojske omejijo na gotove narode in f) da se organizira striktna kontrola o periodičnih in posebnih preiskavah na licu mesta.

Volitve tudi v Belgiji

Dosedanja sestava parlamenta po političnih strankah

Bruselj, 5. novembra tg. Zadnje volitve v Belgiji so se vršile 26. maja 1929 ter so poslane v državni zbor 70 socialistov, 76 zastopnikov vseh treh katoliških strank, 28 liberalcev in 11 frontistov in 1 komunist. V senat je prišlo 70 katoliških senatorjev, 55 socialistov, 13 liberalcev, 4 frontiste in 1 divjaka iz Luksemburga. Vlada je bila sestavljena in je deloma še od katoliških strank in liberalcev s 104 poslanci, opozicijo so tvorili socialisti,

Boj proti komunistom v Bolgariji

Sofija, 5. nov. 1. Bolgarska vlada je na svoji večeršnji seji predložila sbranju predlog, da se ji izglasuje odobritev za odgovoritev volitev okrožnih poslancev, ki bi se morale vršiti 13. t. m. V bolgarski vladi na drugi strani še tudi ni prišlo do sporazuma glede vladne namere, da razpusti bolgarsko delavsko stranko, pod katerim naslovom se krije prav za prav komunistična stranka. Za razpustitev so se do sedaj že izrekle vse bolgarske stranke, razen zemljedeljske. Zemljedejci izjavljajo, da so za izvršitev nujnih reform, s katerimi bodo na mah lahko izrgali iz rok komunistom vse parole, s katerimi danes operirajo, kajti z nasiljem in terorjem se ne trebi zlo. Priznati je treba, da je vlada v tem pogledu že mnogo sterila. To delo je treba samo dobro popularizirati, ker komunizma v Bolgariji niso povzročili samo pretežki življenjski pogoji in neznosno gospodarsko stanje, ampak v precejšnji meri tudi trenutna psihoza bolgarskega naroda.

Amnestija v Italiji

Rim, 5. novembra. tg. Na današnjem italijanskem ministrskem svetu so odobrili Mussolinijev načrt zakona o veliki amnestiji o priliki desetletnice fašizma. Amnestije bodo deležni tudi oni, ki so se pregrešili proti fašizmu, ali proti posameznim predstavnikom fašizma. Kakor navajajo komentariji posameznih listov, bodo lahko posamezni antifašisti oproščeni svoje kazni, če se bodo v bodoče obnašali primerno tendencam fašistične vlade.

Gömbös mobilizira?

Subotica, 5. nov. 2. Po vesteh iz obmejnih krajev se vršijo po vsej madjarski provinci obsežne in hitre priprave vojaštva. Vojaki dobivajo potne liste za inozemstvo le v najnujnejših slučajih s pripombo, da nobeno madjarsko poslanstvo ali konzularno zastopstvo ne sme podaljšati potnega lista.

Ob neprijetnem vremenu,

sploh vselej v mrzlejši dobi nadgrnite si obraz in roki vsak dan z Nivea-Creme — ne samo zvečer, ampak tudi med dnevom, preden se podaste na prosto.

NIVEA-CREME

varuje Vašo kožo pred ostrim vremenom in jo ohranja mehko in prožno. Nadomestiti se Nivea-Creme ne da, kajti njeg poseben učinek temelji na delstvu, da le ona vsebuje kožo negujoči Eucerit. Ne zapušča nikakega sijaja, prodrje naglo in docela v kožo in le v kožo prodra Creme more izvrševati svoj blagodejni učinek.

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor.

Vital Vodusek:

Nedeljske misli

Današnji evangelij: Matej 13, 24-30.

Golovo ni vse tako, kakor sanjajo preprosti ribiči o prihodnosti božjega kraljestva. Kar sanjajo o mrežah in lovu in jezeru, prihaja iz vsakdanjega življenja. Vse drugo pa samo iz nejasnih slutenj. Preproste sanje ribičev okrog Jezusa so pa vendarle: od začetka do krajev sveta se je razprostrlo božje kraljestvo in blesii v turoviti svetlosti... Ni sence, ni teme, ni zla. V božjem kraljestvu je samo sonce in božja rast.

Jezus popravlja njih sanje. Saj jim ne more zameriti, da so tako preprosto nespameine. Morda bodo sedaj razumeli.

Dve sliki. Kmet je posejal njivo. Z najboljšo pšenico. Zemlja je spočila, pripravljena. Vesel in ponosen odhaja gospodar domov.

Ko pa obstane nad vsajo toplo južna noč, vse spi in nihče ne more opaziti sovražnega soseda, ki se plazi na polje. Maščevati se hoče. Ni sicer več brazd, a za luknjo ni treba toliko dela in skrbi; sama se bo razbohotila med pšenico. To je bilo maščevanje. Takrat čisto v navadi, saj ga celo naša kazenski zakonik.

Kmet se je veselil setve; bogato mu je skatila. Tretji, četrti, peti teden — pa je že tako lepa. Sedmi, osmi teden pa mu prinese bridko presenečenje: med pšenico je vse polno ljuljke. Odkod? Spomni se: sosed se je maščeval...

Zbrati se moramo, drugače bomo to priliko težko razumeli: tako globoko sega v neletnih potenjih. Tako hitro se menjarajo vloge: zdaj si njiva, zdaj sejavec, zdaj seme, zdaj orodje v so-vražnikovih rokah...

Vsak človek je kdaj sejavec, vsaka duša je njiva. Človek seje; morda blagoslov, morda ljubezen, veselje, dobroto. Ali pa mu zdrane iz rok seme pogube, ki mu ga je podtaknil hudič. Človek gradi; človek ruši. Dviga ali pogublja. Daje ali pa je sam kakor pripravljena njiva, sprejemljiva za vse, kar pade vanjo.

Ljudje smo v cerkvi prav kakor na zemlji. Pa naj igramo kakršnokoli vlogo — duhovnika ali kralja ali berata — ljudje oslanemo, včasih sejavci dobrega, včasih zla, včasih bogate njive, včasih polne plevela. Zato ni samo sen svetlosti, ki so ga zasajali ribiči, različi nad božjo cerkvijo, čeprav se božja imenuje. Poleg blagoslova lahko skali proklestvo. In včasih je v eni duši oboje: sločin in najboljša volja za dobro. V eni duši, pa naj igra kakršnokoli vlogo, v cerkvi ali na zemlji.

Kmet ne pobira ljuljke pred žetvijo. Bog ne pogublja slabih pred sodbo.

Ze zato, ker bi včasih moral pol duše pogubiti, pol duše pomilostiti. Moral bi uničiti marsikoga, ki dobro seje kljub slabosti. Ali pa kljub dobremu slabo rodi. Vse je zagonetno.

Gre le za eno: da bosta zemlja in cerkev vedno kakor njiva s pšenico in ljuljko. Zato, da ne bomo obupali ne nad eno ne nad drugo. Da bomo le neko šti v božje žitnice.

Promet P. H.

Belgrad, 5. nov. AA. Promet Poštne hranilnice in njenih podružnic v oktobru: Tudi ta mesec je štednja uspešno napredovala. Pri Poštni hranilnici in njenih podružnicah se je v oktobru prijavilo 3.083 novih vlagateljev. Hranilne vloge so narasle za 2 milijona Din in so znašale pri poštni hranilnici in njenih podružnicah koncem oktobra skupno 402.506.909.05 Din. Novih čekovnih računov je bilo oktobra meseca 1.040, tako da znaša skupno število vseh čekovnih računov koncem oktobra 21.667. Prometa je bilo na teh računih v oktobru 5.112.574.242.04 Din. Prenosov brez gotovine je bilo od tebe zneska 43.39%. Vlog na tekočih računih je bilo koncem oktobra 892.746.012.25 Din. Vseh vlog pa je bilo koncem oktobra 1.295 milijonov Din.

Osebnosti

Marseille, 5. nov. 1. Danes je odpotoval na svoje novo službeno mesto v Solun tukajšnji jugoslovanski generalni konzul Branko Adžemović.

Belgrad, 5. nov. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja z dne 5. t. m. so odlikovani z redom jugoslovanske krone 1. stopnje dr. Dragan Kojić, minister na razpoloženju, Viktor Pogačnik, minister na razpoloženju in dr. Iv. Mohorić, minister na razpoloženju.

Belgrad, 5. nov. AA. Z ukazom kralja je odlikovan z redom jugoslovanske krone 4. stopnje Alojzij Gregorič, ravnatelj pošte in brzojava v Ljubljani v pok.

Belgrad, 5. nov. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je postavljen za metropolit zagrebške eparhije s sedežem v Zagrebu Nj. prevzv. Dositej, episkop niške eparhije.

Belgrajske vesti

Belgrad, 5. nov. 1. Trgovinsko ministrstvo je postavilo Pavla Rausaljeviča za uradniškega pripravnika pri glavni podružnici Državne hipotekarne banke v Ljubljani.

Belgrad, 5. nov. 1. Trgovinsko ministrstvo je s današnjim dnem ukinilo in odložilo naredbo o obveznem zavarovanju avtobusnih podjetij dotlej, dokler ne bo trgovinsko ministrstvo sestavilo novega tozadavnega predloga.

Belgrad, 5. nov. 1. Te dni se je vršila tukaj plenarna seja mlinskih industrijev, na kateri so razpravljali ta-le vprašanja: prislino strokovne včlanjevanje, odredbe obrtnega zakona, plačilni pogoji, beleženje skupnega davka na kurznih listih produktivnih borz, zboljšanje kvalitete pšenice za mlinsko predelavo in revizijo železniškega tarifa. Vsi predlogi, ki so bili predloženi v času debate, bodo dostavljeni kraljevski vladi.

Belgrad, 5. nov. AA. Minister za trgovino in industrijo je s današnjim dnem ukinil obvezno zavarovanje potnikov pri avtobusnih podjetjih. Ukinitev velja dotlej, dokler ministrstvo ne izda novih predpisov za to zavarovanje.

Izplačilo obresti Blairovega posojila

Belgrad, 5. nov. AA. Oddelek za državne dolgove in državne kredite je začel s 1. novembrom t. l. začel izplačevati kupone za 8 in 7% na drž. posojilo (Blairovo posojilo iz leta 1922). V teku prvih 4 dni je oddelek na svojih blaginjah izplačal kuponov za 11.279 dolarjev ali 6.317.388.63 Din.

Dunajska vremenska napoved: V Severnih Alpah se bo pooblačilo in bo na nekaterih krajih deževje. Temperatura se zoenkrat še ne bo zelo spreminila, v Južnih Alpah pa bo izpremenljivo, polagoma vedno bolj oblačno in mlo vreme.

Ljubljana

Prenovljeno poslopje pod Trančo

Ljubljana, 5. nov.

Na desni strani Ljubljane, pri čevljar-skem mostu je staro in znamenito poslopje — Pod Trančo. Poslopje spada med najlepše spomenike stare ljubljanske arhitekture ter je tudi med prvimi, ki so zaščiteni s sklepom občinskega sveta o zaščiti spomenikov. Ko so postavili novi čevljarški most, se je moral ne-koliko spremeniti tudi breg pri mostu. Do letos so vodila z mosta navzdol na Grudnovo nabrež-

Hubertus

terpentinovo milo hvalijo

ker je poceni . . . zaradi

je strme kamenite stopnice. Sedaj pa so mo-rali ta breg zasuti in so morale izginiti seveda tudi stopnice, ker so breg zvišali na višino mostnega cestišča. Ob tej priliki je lastnik po-slopja, trgovec Olup, dal preurediti tudi ves pritični del poslopja na tem bregu. Pri stopni-cah je bil majhen in temen lokal, v katerem se je nahajala celih 53 let Götzlova trgovina s čevlji, ki se je morala umakniti, ta lokal pa so sedaj preuredili v drvarnico, ki imajo dvojne okene pri tleh ob cestišču. Breg je bil namreč tu tako globoko pod cestiščem mostu, da je sedaj novo cestišče brega tam, kjer je bila včasih višina vrat lokala. Zal sta morala tu izginiti dva važna kvadra z dvema letnicama. Prvi je imel letnico 1615, ko so dozdali ob ulici mlajši del poslopja k starejšemu, ki so ga že pred tem časom sezidali črnomeljski grofje. Drugi kvader pa je kazal, do kod je pri-veliki povodnji leta 1777 segala voda — pri-bližno en meter nad nivo normalno najvišje vode. Ta kamna sta sedaj zasuta z gramozom in gruščem. Mesto prejšnjih stopnic pa je zdaj g. Olup dal napraviti nove stopnice z brega v klet. Te stopnice poprej niso bile potrebne, ker je bil pač breg nižji. Lokal, kjer je bila poprej neka krojaška delavnica, pa je bil na novo urejen v svetlo prodajalnico, v katero se je preselila Götzlova prodajalnica. Vsa prezidava-ega dela poslopja je bila izvršena po načrtih arh. Plečnika, ki je strogo pazil, da so bile ohranjene stare konzole in drugi okrasni po-slopja ter da je bil obvarovan stilni značaj poslopja. Na vsem tem starem poslopju pa od-pada tudi že omet. Zato se je lastnik odločil, da da poslopje na spomlad na novo ometati. Seveda bo poprej vprašal za nasvet izkušenega arhitekta glede barve novega poslopja. Ko bo poslopje spomladi tako prenovljeno, bo izgle-dalo prav dostojanstveno, zlasti s čevljarškega mostu ter bo prišlo do polne veljave kot redka stariška gradbena umetnina.

Kaj bo danes?

Drama: Ob 15: »Rokica. Iyven. Znižane cene.
Ob 20: »Veseli vinogradi. Izven.
Opera: Ob 15 »Trije mušketirji.
Union, glavna dvorana: Treznostno zborova-nje. Ob 10.
Union: Misijonska igra »Tri modrosti sta-rega Wang«. Začetek ob 20.
Rokodelski dom: Venancij, gledalška pred-stava ob 5 popoldne.
Dvorana OUZD: Skupščina SPD. Ob pol 9.
Nočne službe imata lekarni: Dr. Cecoli, Du-najška c. 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Kaj bo jutri?

Drama: »Veseli vinogradi. Red D.
Opera: Zaprt.
Filharmonija: Koncert baritonista Borisa Po-pova. Ob 20.
Nočne službe imajo lekarni: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra c. 78 in mr. Hočvar, Celovška c. 34.

ZAHVALA

Podpisani Anton Kodrič,
Preša 11, p. Majšperg se
najiskrenejše zahvaljujem

„KARITAS“

posmrtninskemu oddelku Vzajemna zavarovalnica, za izplačano posmrtnino po moji sorodnici Danjko Mariji, ki je v osmem me-secu zavarovanja nenadoma umrla. Moja dolžnost je, da „KARITAS“ vsem najtopleje priporočam kot solidno in popolnoma varno ustanovo.

Anton Kodrič, I. r.

Preša, 4. novembra 1932.

Pozor! „KARITAS“ Pozor!

Vsi, ki ste rojeni 1. 1858, 1863, 1868, 1873, 1878, 1883, 1888, 1893, 1898, 1903, 1908, 1913, 1918, 1923 pristo ite v „KARITAS“ še ta mesec. Če se zava-rujete pozneje, boste pri istem prispevku zava-rovani za manjši znesek.

Vzajemna zavarovalnica
oddelen „KARITAS“ Ljubljana

Trenchcoat in Hubertus plašči

za jesen in zimo, precizni domači izdelki pri trvdki Drago Schwab, Ljubljana

© Misijonska igra v Unionski dvorani 6. no-vembra ob 8 zvečer. »Tri modrosti starega Wang«, tako se glasi naslov misijonske igre, ki jo bodo igrali dijaki drevi ob 8 v glavni dvorani hotela Union. Kitajski bokser Wang je postal kristjan in boksarji so mu umorili sina, snabo, vnuke! V nadčloveški, nadnaravni lju-bezni odpusti Wang po dolgem boju s samim seboj morilec te zločine. To je jedro igre, ki jo je priredil prof. dr. Niko Kuret po franco-skem izvirniku za slovenske odre. Režijo je pre-vzel g. E. Gregorin, član Nar. gledališča v Ljub-ljani. Ta moderna drama, ki slavi svoj trium-falni pohod po francoskih katoliških odrih, bo s svojo prepričevalno silo brez dvoma užgala tudi naše občinstvo. Vstop k igri bo prost. Vsi prijatelji misijonov in resnično dobre ljudske igre so prisrčno vabljeni! — Misijonska pisarna.

© Občni zbor Stolne Prosvete danes popold-ne ob petih.

© »Venancije na odru Rokodelskega doma. To lepo, zanimivo in do konca napeto igro bo uprizorilo Kat. društvo rokodelskih pomočnikov danes popoldne ob 5. Ker društvo igre ne bo ponavljalo, vabi vse, da si preskrbe vstopnice že v predprodaji, ki se vrši danes od 10—12 popoldne v društveni pisarni v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12.

© Prvo poljudno znanstveno predavanje prirodoslovne sekcije Muzejskega društva za Slovenijo bo v petek, dne 11. t. m. ob 8 zvečer v dvorani delavske zbornice na Miklošičevi ce-ssti. G. prof. dr. Lavoslav Čermelj bo govoril o novejših odkritjih o vesoljstvu. Za kritje stroš-kov se bo pobirala nizka vstopnina, in sicer bodo sedeži po Din 4, stojišča po Din 2. Vablje-ni so vsi, ki se za stvar zanimajo.

© Tobačni vpokojenci. V sredo, 9. t. m. ob 3 popoldne bo sestanek tobačnih vpokojencev in vpokojenk v dvorani Rokodelskega doma, Ko-menskega ul. 12 s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo zastopnika »Jugoslovanske strokovne zveze«, poročja g. Peter Lombardo o interven-ciji pri Upravi državnih monopolov v zadevi pokojnih tobačnih vpokojencev in vpokojenk; 2. Slučajnosti. — Vabi odbor.

Ja o pametno napravil,
Ako čevlje dobre si nabaviš,
Radi nizke cene kar dva para,
Ampak le pri trvdki JARA.
Ljubljana — Sv. Petra cesta 28

© O junaških Irlih je predaval zadnji pe-tek na prispvetnem večeru PZ v mali Unionski dvorani vsenč. prof. dr. L. Ehrlich. Mnogošte-vilni poslušalci so z največjim zanimanjem sledili lepim izvajanjem odličnega predavate-lja, ki nas je uvedel v herojske boje tega edin-stvenega naroda za vero in svobodo. Letos je stopilo irsko vprašanje v angleški politiki namreč na dvejni red in marsikdo ni mogel prav razumeti dalekosežnih zahtev Ircev. Kdor je pa ališal sedaj dr. Ehrlichovo predavanje, mu bo njih nepopravljiva jasna in samo ob sebi umevna, saj menda res ne pozna svetovna zgodovina bolj barbarskega in sramotnejšega boja, nego so ga stoletja vodili angleški pro-terantovski krivoloki proti nesrečnim irskim katoličanom. Ni ga bilo sredstva od klanja otrok, žena in starčev v masah, do razlaščevan, deportacij ter požiganj vasi in polj, ki ga ne bi uporabili angleški kralji in parlament proti prebivalcem tega zelenega otoka in ki so ga zato tudi polagoma izpremenili skoraj v puščavo. Vsa ta grozodejstva pa irskega na-roda vendarle niso zlomila in koučeno je zma-gala pravica nad surovo silo. Hvaležni poslušalci so nagradili prezanimivo predavanje s toplim priznanjem. Prihodnji petek bodo brali primorski pisatelji dr. Lovrenčič, N. Velikonja in dr. B. Mazajna iz svojih del. Prepričani smo, da bo vzbudil tudi ta prosvetni večer največje zanimanje.

Pri slabičju slednji požirek
je res zadovoljstva izvirak.
Andrejče, Anton, Miha, Blažek,
le pojdim tja na en glaček!

© Poziv! Vsem organizacijam, ki prirede v soboto, 12. novembra svoje prireditve, smo poslali prošnjo, da opuste svoje zabave. Ker smo morda spustili po pomoti kako društvo, prosimo na tem mestu, da bi na Rapallo izostale vse prireditve. Omenjamo, da nam je že mnogo društev zagotovilo, da bodo preložila svoje za-zabave. Pokažimo našim v Primorju, da jih še nismo pozabili! — Klub jugoslov. primorskih akademikov.

© Koncert baritonista Borisa Popova. Jutri, v ponedeljek, koncertira po večletnem presledku v Filharmonični dvorani odlični baritonist g. Bo-ris Popov. Pri klavirju ga spremlja kapelnik dr. Švara. Vstopnice vseh vrst je še dovolj na razpo-lago in se dobe v ponedeljek ves dan v Matični knjižarni, od pol 20 dalje pa pred Filharmonično dvorano. Cene navadne koncertne.

© Ogrevalnica se polni. Blíža se zima in z njo sezona, ko so brezdomci prisiljeni iskati si prenočišče kjerkoli, samo da so na toplem. Na pro-blem se sedaj že ne da več prenočevati. Ze med poletjem so brezposelni čislali mestno ogrevalnico na Poljanah, kjer so rajši prenočevali, kakor kje v okednjih ali na prostem, sedaj, v času mrzlih je-senskih noči pa so pričeli v večjem številu obi-ekovati ogrevalnico. Poprečno prenočuje sedaj vsako noč v ogrevalnici nad 30 obiskovalcev. Ogrev-alnica je bila zadnje dni preurejena in temeljito očiščena, uvedena pa je bila tudi strožja kontrola, tako da sumljivci in razgrajali ne morejo v ogrev-alnico. Gostje ogrevalnice pa imajo eno veliko željo: »Oh, ko bi nam magistrat dal še nekaj odej! Saj je res gorko v ogrevalnici in človek ne bi zmaznil tu notri. Ampak pod odejo se lažje sni, pa jih imamo premalo! Pozimi bo še večja stiska z odejami, če jih ne dobimo še nekaj«

© Hrana za brezposelne. V Mestnem domu so zadnje dni adaptirali malo večico v jedilnico, v kateri dobivajo hrano brezposelni in reveži. Vsek dan pripeljejo iz kuhinje v Delavski zbornici okoli 40 porcij, ki jih brezplačno razdele med potrebne in lačne brezposelne. Hrana seveda tem revežem izbornu tekne, le premalo jo je za toliko prosilcev. Po kosilu, ki je navadno okoli 2 popoldne, nadzo-ruje hišnica Mestnega doma dajenje posodja in pribora. Socialno politični urad se je obrnil na mestni gospodarski urad s prošnjo, naj bi sedaj, ko bodo odpravili Turkov konje iz hleva, ta hlev adaptirali v večjo jedilnico za brezposelne.

© Predavanje o varčevanju. V sporazumu s kr. bansko upravo dravske banovine priredi Zveza jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani 7. t. m. ob 20 v dvorani Delavske zbornice pre-davanje o pomenu, o potrebi in o uspehih var-čevanja ter o posledicah, ki nastanejo, ako se smisel za varčevanje zanemarija. Občinstvo se k temu predavanju vlnudno vabi.

Cenjenim damam naznanjam, da bom preselila modni salon v novo zgradbo banovinske hranilnice — vis à vis sedanjega lokala.

Cenjenim damam se najtopleje priporočam za na-daljnji poset.
Ivanka Možina.

© Tečaj češkega jezika. Kakor vsako leto, tako namerava tudi letos prirediti Jugoslov.-češkoslovaška liga v Ljubljani tečaj češkega jezika za odrasle. Vpisovanje se bo vršilo v torek dne 8. t. m. v meščanski šoli pri Sv. Ja-kobu od 18 do 19. Poučeval bo g. prof. dr. V. Burian.

© Velikodušen dar. Gospa J. Krisper v Ljubljani je darovala v spomin svojega pokoj-nega g. soproga Društvu slepih Din 1000. Hvala.

© Nesreče in poškodbe. Pod tem naslovom smo priobčili v Slovenju, dne 3. t. m., da je bil vzrok obupnega koraka, ki ga je storila gđ. Ida Puc, baje neozdravljiva bolezen. Naknadno pa smo izvedeli, da je to pokojnica storila v duševni zmedenosti.

© Prepet med solarji. V petek po eni po-poldne so se pred našnko cerkvijo stegli so-larji, ki so posebno vzeli na piko nekega svo-

pene in odlične kakovosti . . .

Glavno je

cena in izborna kakovost

jega tovariša. Ko je ta bežal, ga je neki šolar sunil in mu izbil iz rok usnjeno aktovko. Na-padeni šolar je v strahu pustil aktovko na tleh in bežal domov. Ko se je z materjo vrnil, ni bilo aktovke nikjer. V aktovki so bile knjige za 4. razred osnovne šole in druge šol. potrebščine. Kdor bi aktovko našel, je naprosen, da jo iz-roči na policiji ali pa slugi osnovne deške šole na Vrtači.

© Kavarna Tabor danes koncert. Igra ljub-ljanski šramel. Začetek ob 17. uri.

© Pumparce, obleke, trenchcoat najceneje A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

© Kemično čisti obleke šimene, Kolodvorska ulica št. 8.

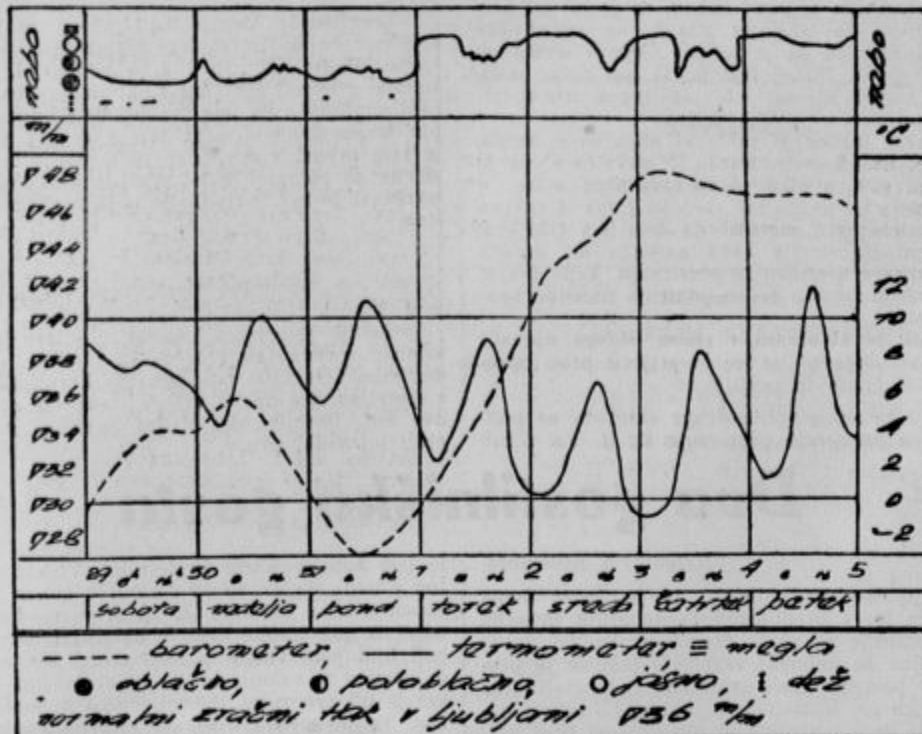
Ljubljansko vreme preteklega tedna

(od 29. oktobra do 4. novembra)

Prejšnja sobota je bila precej deževna in sko-raj ves dan je bilo popolnoma oblačno; jutraj ob 5 je padala med močnim nalivom tudi sodra. Pri tleh kakor tudi v oblakih so pihali vzvodni vetro-vi, ki so povzročili znižanje zračne temperature ter je radi tega zapadel v hribih sneg do višine 1300 metrov. Barometer se je dvigal (zračni pritisk je raste) in obetalo se je lepo vreme. Nastopili pa so v oblakih močni južni vetrovi, barometer je začel spadat in naslednji dan, v ponedeljek, je okoli štirih jutraj že deževalo. Ta dež je trajal samo kake pol ure, čeprav je barometer še nekaj časa padal. Kmalu se je opazilo, da se vreme spre-

minja iz južnega v severno: ozrače se je ohladilo in sneg, ki je jutraj padal le v legah nad 2000 metrov, je pobelil popoldne kraje, ležeče okoli 1000 metrov nad morjem. Sledilo je močno dviganje ba-rometra in to je trajalo ves naslednji dan in še vao sredo. Nastali so lepi jesenski dnevi z jutranjo me-glo in 3. novembra je nastopila to jesen v Ljub-ljani prva slana. Sneg se je v hribih čez dan radi jasnih dni močno topil in ga je sedaj tudi v višjih legah še malo.

Pričujoča slika nam predstavlja potek tem-perature, zračnega pritiska in oblačnosti pretekle-ga tedna.

ZAHVALA Slavnemu občinstvu in vsem spošt. mnogoštevilnim gostom restavracije »SLON« vlnudno sporočam, da sva se z mojim dosedanjim družabnikom g. Klasekom Alojzom sporazumno razšla ter se najlepše zahvaljujem za do sedaj nama iskazano naklonjenost in zaupanje.

Istočasno si dovoljujem slavnemu občinstvu in vsem spoštovanim gostom restavracije »SLON« javiti, da sem prevzel restavracijo »SLON« s 1. novembrom sam.

Ob tej priliki prosim slavno občinstvo in vse cenjene goste, da mi do sedaj iskazovano zaupanje in naklonjenost poverijo tudi v bodoče. Potruditi se hočem, da dobri sloves restavracije »SLON« ne le obdržim, temveč ga hočem ob solidni postrežbi, prvovrstni kuhinji in izborni, po-polnoma na novo s pristnimi dolenskimimi in renomiranimi štajerskimi vini založeni vinski kleti, še povečati in razširiti.

Poleg priznane nizkih cen restavracije »SLON« hočem nuditi c. gostom še sledeče ugodnosti: JEDILA: Menu (juha, pečenka, 2 prikuhi, močnata jed) za 12 Din. — Serviral bom od vseh na jedilniku se nahajajočih jedi tudi manjše, plovčne porcije. — Sprejemam tudi abonente. VINA: Vsa vina, dolenska kot štajerska, točim čez ulico 2 Din ceneje.

KLUBOVA SOBA: Za sestanek, seje itd je klubova soba brezplačno na razpolago. Mesto plačilnega natakara v moji restavraciji je prevzel gosp. J. Krisch, dosedanjí plačilni kavarne »Emona«.

Slavno občinstvo zagotavljam solidne in točne postrežbe. Za mnogoobrojen obisk se priporočam in beležim z odličnim spoštovanjem ROTH ALEKSANDER, restavrat restavracije hotela »SLON«.

Dnevna kronika

Kaj pravite?

To-le pravim: Vsak teden naj bi se vršil pri nas treznotni teden! Kajpada bi človek rajši videl ko bi na tak teden ne prihajali tuji gostje, da ne bi videli in izvedeli, kako potreben je pri nas tak teden. Da nas ne bo sram!

Treznost je kos socialnega vprašanja. Nekdo je nekoč rekel, da je socialno vprašanje vprašanje polnega ali praznega želodca. To seveda ne bo čista resnica, ampak pri nas — se zdi — socialno vprašanje vendar le rešujemo z vidika polnega ali praznega želodca. Da ne bo o tem dvoma, kar povejmo, kako je!

Zadnja leta rastejo vinotoki kakor gobe v mokrem mesecu kozoprske. Kdor ima dobre prijatelje, ki mu preskrbe potrebno protekcijo, dobi vinotoč, da ima od česa živeti. En vinotoč preskrbi eno brezposelno družino z več kokor z golo hrano, srčan pa napolni prazne želodce desetinam drugih brezposelnih — z vinom. Kar ti siromaki naberejo čez dan, to pod večer znošijo v vinotoč. Tako je vprašanje praznih in polnih želodcev rešeno vse do tlej, dokler ne nastopi še socialna akcija policije, katera mora pred vinotoči onemoglo pobirati in jim preskrbeti še brezplačno prenočišče. Drugi dan se akcija nadaljuje tam, kjer se je prejšnji dan pričela. Tako rešujemo pri nas socialno vprašanje za tiste majhne ljudi, ki so ljudje ozkih stranskih ulic.

Ljudje s širokih in razsvetljenih cest ne ostajajo v tej in taki gojitvi socialnega vprašanja. Prijatelj mi je povedal to-le zgodbo: Zadnjič sva z ženo bila povabljeni k znanec na Mirju. Vračala sva se proti polnoči. Na križišču Rimske ceste, Gradiške in Gorjupove ulice naletita na celo krdo gugačev, ki so gosposko obletenih postali, ki so sredi široke ceste vsespolek opravljali svojo potrebo vpičjo vseh mimoidoših. Nikogar ni bilo, ki bi bil to tolp razgnal. Hitiva proti nam. Tam pred cerkvijo prikolovrati naproti gugačev se postava in rjave ter kvanja, da je bilo mene sram. Nikogar ni bilo, ki bi ga sgrabil za lase in kam odvel. Pred pošto je nato vpija celo tolpa pijanih gospodov in gospodičen. Komaj sva srečno prišla skozi. Stražnik je bil brez moči. Na obširnem prostoru pred Evropo pa se nama je ponovila v povečani izdaji slika s Rimske ceste. Srečna sva bila, da sva s širokih in razsvetljenih cest ljubljanske gospode mogla zaviti v mirno zatišje ozkih in malorazsvetljenih ulic. Tu je zopet vladal mir in red. Ljubljanska policija, tu je sicer na glasu, da je priznanim elanom sva skrbeli za red in mir, je vpičjo nočnih izgredov na širokih cestah brez moči, ker je je premalo. To je nočna Ljubljana, kulturno središče in srce slovenskega naroda! Pojdite se spili!

Zato mislim, da bi bilo res potrebno vsak teden prirediti teden treznosti, ki pa bi nanj ne smeli vabiti tujcev. Sploh pa, če bi bil jaz oblast, bi najprej zaprl najmanj polovico vinotočev, zaprl vsakogar, ki že pijanemu človeku da pijačo, pijanim gospodom s širokih cest pa bi s policijsko pomočjo preskrbel vsaj teden treznosti ob suhem kruhu in vodi. Mislim, da bi to bilo prav res socialno. — re.

Danes vsi vabljeni k

MISLIJSKI IGRI

v veliki dvorani hotela „Union“ ob 8 zvečer

»Tri modrosti starega Wanga«

se imenuje igra, ki nam živo slika nadnaravno ljubezen kitajskega boksarja Wanga, ki je postal kristjan in odpustil morilec, ki mu je umoril vso družino

Igro je priredil za naše odre znani strokovnjak za ljudske igre, prof. Niko Kurec, režiral bo g. E. Gregorin

Vstop prost. Pridite vsi, ki ljubite misijone Misijonska pisarna

Koledar

Nedelja, 6. novembra: 25. pobinkočna nedelja; zahvalna nedelja. Lenart (Lenko), opati; Jelena, devica.

Ponedeljek, 7. novembra: Janez Gabrijel Perb, mučenec.

Novi modeli

damskih plaščev

trenškoti, hubertusi in vseh vrst oblačila za gospode

K. PUČNIK

Štefenburgova ulica 1

nasproti kavarni »ZVEZDA«

Novi grobovi

† V Ljubljani je včeraj po dolgi mučni bolezni umrla gospa Marija Pöschl. Pokopali jo bodo v ponedeljek ob pol 3 popoldne. — V splošni bolnišnici je v soboto mirno v Gospodu zaspala Marija Schulz, zasebnica. Pogreb bo v ponedeljek ob 4 popoldne. Naj v miru počivata! Žalujemo naše sožalje!

† V Kranju je umrl g. dr. Avgust Mayr, banovinski zdravnik v Cerkljah pri Kranju. Pogreb bo danes ob 4.45 pop. iz njegove rojstne hiše v Kranju. Blag mu spomin! Preostalih naše sožalje!

† V Smartnem pri Litiji je v starosti 43 let umrl g. Josip Gruden, trgovec in posestnik. Pokopali ga bodo danes popoldne ob 3. Svetila mu večna luč! Žalujemo naše sožalje!

† V Novem mestu je umrl včeraj v bolnišnici usmiljenih bratov g. Pintar. Naj počiva v miru! Preostalih naše sožalje!

ZOBNI ATELJE — DENTIST BITENC LUDVIK

se je preselil iz Kongresnega trga 8 v Škofjo ulico štev. 12, I. nadstropje (v hišo kavarne Tabor)

ORDINIRA od 8—12 ure dopoldne od 2—5 ure popoldne

Osebnosti

— Osemdeset let bo izpolnil 7. t. m. g. duh. svetnik Anton Šmidovnik, župnik v Prečni. Je čvrst in krepak ter mladeniško živahen, tako, da marsikatero šestdesetletnega svojih tovarišev pošeno in daleko prekaša. Vsestransko delavnega, za čast božjo vneta in blagor župljanov velezaslužnega gospoda ohrani Bog še in še — —

Elegantne, cenene zimske plašče in obleke dobite le pri

DRAGO GORUP & CO. KONFEKCIJA

Miklošičeva cesta 16/I. nad.

Upokojitve z žel. službi

Upokojeni so: Uradniki VIII. pol. skupine: Petrič Rudolf, Ljubljana gl. kol., Pot Karol, Ljubljana gl. kol., Frankovič Ivan, Ljubljana gl. kol., Prosen Mihael, Slov. Javornik, Likovnik Jožef, Zidani most, Degen Franc, Poljčane, Komac Karel, Zalag, Kusterle Nikolaj, Škofja Loka, Rogač Franc, Ljubljana dol. kol., Cichocki Franjo, Ljubljana gl. kol., Petek Franc, Ptuj, Petrič Josip, Ljubljana gl. kol., Okoren Josip, Ljubljana gl. kol., Schauerper Ivan, Maribor gl. kol., Race Josip, Ljubljana gl. kol., Mally Stefan, Maribor gl. kol., Kuštrin Ivan, Ljubljana gl. kol., Smasek Franc, Maribor gl. kol., Hrovat Mihael, Ljubljana gl. kol., Pohar Anton, Maribor gl. kol., Pavlič Henrik, Ljubljana gl. kol., Zdouc Anton, Ljubljana gl. kol., Heinrich Rudolf, kur. Maribor, Šober Franc, kur. Ljubljana I gl. kol., Stofa Alojzij, kur. Ljubljana I gl. kol., Anderle Alojzij, kur. Maribor, Burian Leopold, kur. Maribor, Gale Rudolf, kur. Ljubljana I gl. kol., Farič Friderik, kur. Maribor, Ficker Aleksander, kur. Ljubljana II gor. kol., Edelhauser Alojzij, kur. Maribor, Ogrner Franc, kur. Maribor, Bernik Frančišek, p. s. Ljubljana gl. proga, Leber Jakob, p. s. Ljubljana gl. proga. — IX. pol. skupine: Zupančič Frančišek, Ljubljana gl. kol., Ovsec Janez, Ljubljana gl. kol. — X. pol. skupine: Naglič Jožef, kur. Ljubljana II gor. kol., Ljubič Jožef, Novo mesto. — Zvončičniki I. kategorije: Pajer Anton, kur. Ljubljana II gor. kol., Firm Anton, Celje, Čistar Janez, Ljubljana gor. kol., Jamar Martin, Jesenice, Cajko Franc, Celje, Glavač Janez, Ljubljana gor. kol., Morello Ferdinand, Ljubljana gor. kol., Ostermann Alojzij, Novo mesto, Baylner Rudolf, Rakek, Mikolič Andrej, Jesenice, Pilih Franc, Ljubljana gl. kol., Fatur Anton, Maribor kor. kol., Pavlič Frančišek, Ljubljana gl. kol., Repnik Frančišek, Ljubljana gl. kol., Kump Jernej, Ljubljana gl. kol., Lah Stefan, Maribor gl. kol., Drev Anton, Ljubljana gl. kol., Lorbec Josip, Maribor gl. kol., Gorenag Franc, Ljubljana gl. kol., Rozina Frančišek, Ljubljana gl. kol., Tomkiewicz Ivan, Ljubljana gl. kol., Heric Franc, Maribor gl. kol., Godler Andrej, Ljubljana gl. kol., Vertačnik Franc, Ljubljana gl. kol. — Zvončičniki II. kategorije: Gril Jožef, kur. Maribor, Tanšek Franc, p. s. Ptuj, Kukočica Janez, p. s. Ljubljana gl. proga, Navotnik Franc, p. s. Maribor kor. proga Medvešek Matija, p. s. Zidani most, Pajk Josip, p. s. Novo mesto, Dekleva Karel, p. s. Celje, Likovnik Anton, p. s. Ljubljana gl. pr., Sladič Juraj, p. s. Novo mesto, Gečeli Franc, p. s. Ljubljana gl. proga, Teschar Tomaž, p. s. Novo mesto, Jurca Valentin, p. s. Zidani most, Berce Dominik, p. s. Ptuj, Čepar Josip, Ljubljana gl. kol., Golob Anton, Ljubljana gor. kol., Bezjak Franc, Ljubljana gl. kol., Gasperič Jožef, Ribnica, Kunej Anton, Videm-Krško, Bočnik Jakob, Maribor gl. kol., Pižmoht Janez, Zalag, Jaklič Ivan, Donji Mihaljevec, Cvelbar Franc, Ljubljana gl. kol., Šuster Jožef, Zidani most, Prodner Ivan, Hrastnik, Zajec Frančišek, Crnomelj, Boškin Anton, Novo mesto, Marčun Ignacij, Soleska, Milej Jakob, Maribor gl. kol., Anderlič Franc, Ormož, Rettinger Matija, Zidani most, Kacian Josip, Maribor gl. kol., Oček Franc, Videm-Krško, Miklavc Ivan, Grobelno, Berčič Jožef, Ljubljana gl. kol., Jerina Ivan, Ljubljana gl. kol., Pintar Ivan, Nomenj, Kompoš Franc, Jesenice, Lavrih Frančišek, Ljubljana gl. kol., Mrovci Frančišek, Ljubljana gl. kol., Donko Franc, Maribor gl. kol., Finžgar Janez, Kamnik, Bajc Franc, Logatec, Drolle Jakob, Dobrava Vintgar, Kmet Anton, Ljubljana gl. kol., Šumi Franc, Kranj, Čretnik Jurij, Rače-Fram, Vitez Ivan, Maribor kor. kol., Kovač Janez, Postojna, Wallas Franc, Ljubljana gor. kol., Lapuh Ignac, Čakovce, Lupinc Anton, Zalag, Kranje Jožef, Maribor gl. kol., Rozina Alojzij, Kandija, Kristl Franc, Maribor gl. kol., Krtelj Josip, Ljubljana gl. kol., Zore Franc, Čakovce, Trobec Jernej, Ljubljana gl. kol., Donik Matevž, Pragersko, Trunkelj Frančišek, Ljubljana gl. kol., Urbančič Ludvik, Maribor gl. kol., Babšek Franc, Pragersko, Oberšek Jožef, Ljubljana gl. kol. — Služitelji: Kunst Mihael, kur. Ljubljana II gor. kol., Bauer Jožef, Zalag, Jermoušek Stefan, Ljubljana gl. kol., Čebule Alojzij, Novo mesto.

Zobozdravnik

DR. JOŽE RANT

v Škofji Loki

od dne 14. novembra dalje ne ordinira (nadaljnje zopetno ordiniranje sporoči)

Ostale vesti

— Plačila po poštni hranilnici nam dohajajo še drugi ali tretji dan po dnevu plačila. Na to opozarjamo posebno nove naročnike in pa one, ki so event. prekinili naročbo. Najbolje je, če naročnik obvesti upravo istočasno po dopisnici, ki dospe na svoje mesto takoj drugi dan.

— Pevska zveza. Opozarjamo na občni zbor Pevske zveze, ki se bo vršil z običajnim dnevnim redom v sredo 9. t. m. ob 2 popoldne v Rokodelskem domu v Ljubljani.

— Lepote naše zemlje. V opisu Peca na strani 9 današnje številke sta pomotoma zamenjana podpisa pod slikama Peca in Črna, kar naj bravi blagovolijo popraviti.

— Nov zdravnik v Konjicah. Jutri začne ordinirati v Konjicah zdravnik g. dr. Mirko Pokorn. Ordiniral bo vsak dan od pol 9 do pol 12 in od 15—17. Mlademu in nadebudnemu zdravniku želimo pri njegovem človekoljubnem poklicu obilo uspeha.

— Prosvetna svesa tem potom obvešča, da je ministrstvo prosvete, umetniško odeljenje pod št. 42321 dovolilo, da plačajo pri Prosvetni zvezi vlaganja društva za svoje gledališke predstave in prireditve le 10 odstotne takse. Prireditve ne smejo biti nikdar združene s kakšno plesno prireditvijo. Društva, ki žele imeti dovolilnico, naj sporoče takoj Prosvetni zvezi v Ljubljani, Miklošičeva c. 5.

— Spor med pekovski mojstri in pomočniki v Zagrebu. Med pekovski pomočniki in mojstri v Zagrebu vlada že delj časa precej napeto razmerje, ki se je te dni še poostriilo. Mojstri so hoteli pomočnikom znižati plače za 10 do 15%, češ, da so rešje previsoke in da se morajo znižati. Ker so pomočniki nastopili proti znižanju plač, so mojstri izjavili, da bodo v slučaju, če se jim ne posreči doseči znižanja delavskih plač, prisiljeni podražiti kruh. Ker je v Zagrebu v primeri z drugimi mesti v državi kruh že itak predrag, bi bilo povišanje cen naravnost absurdno. Kakor poročajo, zahtevajo pekovski pomočniki, da se skliče anketa, na kateri se naj to vprašanje končno reši.

— Organizisti! V sredo dne 9. novembra se vrši občni zbor društva organizistov za ljubljansko škofijo. Ob 10 bo v stolnici sv. maša, nato pa občni zbor v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12. Vsi organizisti in prijatelji društva vljudno vabljani!

— Nevarna cesta. Iz Kranja nam pišejo: Nevarna pot je pot z Visokega proti Suhi, kjer ni na strmlem klancu zadostne ograje. Še nevarnejši pa je trlhi most na vznožju, čez katerega moreš priti le, če si dober skakač: kajti most ima namreč komaj vsako drugo mostnico. Da so pri takih okoliščinah nesreče neizogibne, ni prav nič čudnega. In ni še dolgo tega, kar je strmoglavil s klanca v prepad voznik s konjem vred. Ker je cesta zlasti v jesenskem času veliko v rabi, je na vsak način potrebno, da se merodajni gospodje zganajo ter si komisijsko ogledajo cesto in most ter odredijo nujna popravila, predno pride do večje nesreče.

Trgovski učni zavod Pražakova 8/1

prilaga učne tečaj iz aranziranja, posluževanja kupcev, reklame, iz vseh trgovskih ved kakor knjigovodstva, korespondenca, stenografije, strogoizpise, vseh modernih jezikov itd.

Začetek vseh tečajev v ponedeljek 14. novembra

Pišite ali pridite po prospekt!

— Obsojen nekoncesionirani zobotehnik. Pred deželnim sodiščem sodnikom-poeidincem v Ljubljani je bil včeraj Ernest P. obsojen zaradi izvrševanja zobozdravniške prakse na 80 dni zaporu in 120 Din denarne kazni ev. dva dni zaporu, ker je letos poleti v Vrbi na Gorenjskem popravil in plombiral 10 dekletom zobovje. Za svoje delo je zahteval razmeroma malo odškodnino, le nekaj kovačev. Od neke pacientinje pa je dobil okoli 2000 Din. V preiskavi se je P. zagovarjal, da ni vršil prakse proti kakšni zahtevni nagradi, marveč je prejemal le manjše zneske kot povračilo dejanskih izdatkov. Priznal je, da nima za zobozdravniško obrt predpisane uradnega dovoljenja. Zobozdravniške prakse se je naučil v ruskem ujetništvu, kjer je fungiral kot »felšer«. K razpravi se je odzvalo vseh 10 pacientk, dočim obtoženec ni prišel in je bil kontumiciran.

— Pri bolečinah v želodcu in črevih ter prebavilih navaja uporaba naravne »Franz-Josef« grenčice prebavila k rednemu delovanju in s tem olajša prehod hranil v kri. Zdravniška strokovna mnenja poduđarjajo, da se je pokazala »Franz-Josef« voda posebno koristno pri ljudeh, ki se premalo gibljejo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Razpis. Ofertalna licitacija za nabavo zdravil, obvezil, zdravniškega pribora in lekarniških potrebščin se bo vršila 18. t. m. v prostorih lekarnne splošne državne bolnišnice v Ljubljani.

— Izpopolnilno spet naše ljudske knjižnice in uvrstimo vanje tudi zaslužnega pripovednika Fr. Jakliča-Podgoričana. Izbor njegovih najboljših ljudskih povesti je zdravno in prijetno branje. Preradi pozabljamo tudi na dijaško povest v pisnih, Debevečeve: Vzore in boje, ki so še danes naša najboljša vzgojna knjiga in jo s pridom lahko uživa vsak povprečni bravec. Ob knjigi je založila Nova založba v Ljubljani.

Dolly milo

Lavendel, Buttermilk, Idol, Chypre so najboljše za negovanje lica

— Našim gospodinjam je namenjena najnovejša knjiga: »Naši gostje — kako jim strežemo«, ki jo je spisal S. Deodata Kump, učiteljica gospodinske šole. Knjiga ima 63 strani besedila in 60 slik. Cena vezani knjigi Din 45. Založila Jugoslovenska knjigarna v Ljubljani. — To je po vojni prva slovenska knjiga, ki bo izpolnila veliko vrzel v literaturi vsake gospodinje, to je o strežbi (serviranju) pri mizi in predpripravi za razne pojedine, ki se prirejajo v domačem krogu med znanci in prijatelji ali izrednih družabnih slavnostih (čajanke, banketi itd.). Knjigo priporočamo tudi kuharicam, gospodinjstvom pomočnicam, bivšim učenkam gospodinske šole in tečajev, ter natakarcam in natakarkam.

— Dotične, ki iščejo službo, opozarjamo na današnji oglas trdke Domača pletarska industrija. Josip Kališ, Maribor, Trubarjeva 2.

— Tvrška A. Persche, Marjani trg 8, priporoča tople nogavice, rokavice in Ribana-perilo.

— Kaj je »Lipovica«, ve le tisti, kdor jo uporablja proti izpadanju las. Dobi se v vseh drogerijah, parfumerijah in brivnicah.

Cešpljevega kaparja

zatiramo najboljše že sedaj v jeseni z Arborin-om. Arborin dobite pri »CHEMOTECNA«. Ljubljana, Mestni trg 10.

Standard RADIO

Najnovejša pridobitev na polju radio tehnike. Elektrodinamski zvočnik. Reproducira nenavadno lepo pri sprejemu vseh evropskih postaj.

— »Svetloto-film« je svoje delo in snemanje »Kranjske industrijske družbe« na Jesenicah končal ter se pelje prihodnji teden z aparaturni v Celje, kjer se bodo zvočno-filmali obrati tovarnen Westen. Oba filma se bosta v kratkem predvajala tudi v Ljubljani.

Dobro most, filtriran, kupite ugodno pri Centralni vinarni v Ljubljani.

— Umetno in trgovsko vrtnarstvo Ivan Čeh, Ljubljana VII., Gasilska 14, se priporoča za nagrobne in jubilejne vence po najnižjih cenah.

— Urbas Marija nast. Ljubljana, Komenskega ulica 16, najfinije kranjske klobase na drobno in debelo. Telefon 28-65.

— Opozarjamo na oglas »ILFE«. Drogerija Hafner, Spodnja Siska.

— Najmodernejši brivski in damski salon v palači Grafike se priporoča.

Dev. Marija v Polju

Poroka. Danes se bosta poročila v larni cerkvi g. Anton Pavčič, mizarski pomočnik iz Slap, in gdnja Stefa Lajevčeva iz Dev. Marije v Polju, oba iz uglednih krščanskih družin. Zenin in nevesta sta že od rane mladosti aktivna člana naše Prosvete in bivše mladinske organizacije. Oba sta nešteto krat že nastopila na našem odru in zabavala občinstvo. Želimo, da tudi v naprej ostaneta zvesta našemu odru. Novoporočencema želimo obilo sreče in božjega blagoslova. Bog živi!

Med. univ. dr. Ahčin M.

Ljubljana, Privoz 20
Ordinira 2—4 Telefon št. 3256

Moderne zimske plašče

v veliki izbiri in po najnižjih cenah dobite pri

„ELITE“

damska in moška konfekcija
Ljubljana, Prešernova ulica 9.

Novo mesto

Skioptično predavanje priredi Prosvetno društvo v Novem mestu danes ob 4 popoldne. Predaval bo g. urednik Josip Košček v dvorani Prosvetnega doma o temi: »Kaj govorijo zgodovina, znanost in umetnost o posmrtnem življenju«.

Gostovanje ljubljanske drame. V torek 7. novembra zvečer gostujejo v tukajšnjem prosvetnem domu člani ljubljanske drame in sicer z znamenito Rostandovo tragedijo »Vest«, ki je dosegla v Ljubljani ogromen uspeh in je bila igrana že 15 krat. Predprodaja vstopnic v trgovini Košir.

Knjižnica Prosvetnega društva je odprla vauko nedeljo od 11 do 12 dopoldne. Vhod iz Križatijske ulice.

Zaradi ropa se je imela vršiti pretekli petek razprava pred senatom okrožnega sodišča proti radi požiga in tatvin obojenih jetnikov mariborske kaznilnice Štanglju in Mrvarju iz Gotne vasi. Pri eskortiranju je na ljubljanskem kolodvoru Mrvar pobegnil, radi česar je bila razprava preložena.

Dražba preostalega blaga iz trgovine bivšega trgovca Cirila Dularja bo v shranjevalnici mestnega magistrata v Novem mestu v ponedeljek 7. novembra ob 8 zjutraj. Prodajalo se bo razno galanterijsko in kolonijalno blago.

Slovenjgradec

Predavanje o varčevanju se je vršilo preteklo nedeljo v osnovni šoli. Predavanja se je udeležilo precej okoliškega občinstva in meščanov. Govoril je šolski upravitelj g. Kopač.

Dr. Koroščeva plaketa. Plakete, ki so bile izdane ob priliki proslave šestdesetletnice gospoda dr. Antona Korošča, se lahko naroče pri gosp. Matku Vostnerju. Plakete so lepo umetniško delo in stane komad 100 Din.

Samaritanski tečaj. Na letošnjem občenem zboru Rdečega križa se je sklenilo, da se priredi to zimo samaritanski tečaj. Sklep, kakor tudi željo nekaterih tukajšnjih krogov bo društvo sedaj izvršilo. Tečaj se bo pričel v nedeljo 4. decembra in bo trajal približno deset tednej. Vršil se bo vsako nedeljo od 8 do 11.40. Na tečaju bodo razen predavanj tudi praktične vaje. Ob koncu tečaja se bodo izpiti iz vse tvarine in bodo tisti, ki bodo izpiti z uspehom prestali, prejeli diplome. Vstopnina za tečaj je 30 Din za osebo, za katero dobi vsak udeleženec tudi ueno knjigo. Prijave za tečaj je poslati do 24. novembra društvu Rdečega križa v Slovenjgradu ali pa društvu nemu tajniku g. Ivo Kvacu. Po pravilniku o prirejanju samaritanskih tečajev imajo biti udeleženci nad 10 let stari, obojega spola, ki so telesno in duševno sposobni biti samaritani. Z ozirom na to, da je tečaj vsestranske važnosti, v katerem se bo vežbalo osebe za prvo pomoč, se občinstvu, posebno pa mladini, priporoča, da se istega v čim večjem številu udeleži.

Maribor

Dne 6. novembra ob 16. uri

JUBILEJNI KONCERT

raznih moških zborov in solistov
v Unionu.

ČETRTINSKA VOŽNJA

□ Sprememba v vodstvu Tiskarne sv. Cirila. Za načelnika Tiskarne sv. Cirila je bil izvoljen sedanji podnačelnik gospod stoltni dekan dr. Maks Vraber; za ravnatelja pa je bil imenovan dosedanj podravnatelj Franc Hrstelj.

□ Otvoritev mariborskih jesenskih razstav. Včeraj dopoldne se je izvršila ob 11. uri svečana otvoritev mariborskih jesenskih kmetijskih razstav v verandi in mali dvorani pivovarne »Union«. Otvoritev je izvršil mariborski mestni načelnik dr. Lipold v prisotnosti podžupana Golouha, zastopnika zadržanega bana okrajnega načelnika dr. Ipačica ter številnih predstavnikov mariborskih uradov, šol, gospodarskih in kulturnih institucij. Navzoči so bili nadalje vidnejši naši gospodarstveniki in mnogo občinstva. Razstava obsega sadni, perutninarski in vinski oddelki. Vzbuja je že včeraj obilo zanimanja ter si jo je ogledalo zlasti mnogo ljudi s podeželja. Podrobnejše poročilo o razstavah še prinesemo.

□ Maribor v zastavah. Spricho otvoritve jesenskih prireditvev se je odloilo mesto v zastavi, ki vse na vseh javnih in številnih zasebnih poslopih. Mesto je na ta način svečano pozdravilo številne tuje, ki so prihiteli iz vseh krajev.

Največja izbira

likalnikov

lestencev, svetilk, vseh vrst

žarnic

refleksnih žarnic in vsega elek-

trotehničnega materiala pri

Mestnem električnem podjetju - Maribor

Franciškanska ulica št. 8

□ Dan učiteljstva. Včerajšnja sobota je bila v pravem pomenu besede dan slovenskega učiteljstva. Iz vseh krajev Slovenije so prihiteli zastopniki učiteljskega stanu, da prisostvojujejo pomembnim stanovskim prireditvam. Ob 10 so prisostvovali v Krčevini slovenskemu odkritju spominske plošče pokojnemu šolskemu ravnatelju Mihaelu Neratu, ki je priprjena na poslopju krčevinske šole in odlikovanju tovariša Pučelika. Ob 11 se je vršilo v veliki dvorani Narodnega doma zelo dobro obiskano stanovsko zborovanje, na katerem sta poročala gg. Dimnik in Hren. Popoldne ob 15. uri se je zbralo učiteljstvo v Kosarjevi ulici pred novim »Učiteljskim domom«, ki je bil nato slovesno odprt in ob enem odkrite spominske plošče vzornikom in dobrotnikom učiteljskega stanu Neratu, Ganglu, Klampferju, obema Vodenikom, Porekarju in Dimniku. — Ob 18. uri je sprejelo učiteljstvo na kolodvoru pevski zbor JUU, s katerim je prisel tudi pevovodja Srečko Kumar. Zvečer ob 20 se je vršilo v veliki dvorani Uniona krasno uspel koncert učiteljskega pevskega zbora.

□ Stare primorske korenine legajo v grob. V častiljivi starosti 82 let je umrl eden najstarejših gorjskih emigrantov, ki so si po dogodkih leta 1918 izbrali Maribor kot mesto svojega bivanja; gospod Peter Krebelj, vpokojenec in posestnik Dobritina, blag in skrben oče, vzorno zaveden Slovenec je bil rajni. V vrstah mariborskih emigrantov je užival obče spoštovanje radi svojega lepega in čistega značaja. Pogreb bo danes v nedeljo, dne 6. t. m. ob pol 15 iz hiše žalosti v Tattenbahovi 26. Bodi mu lahva zemlja slovenska, ki jo je tako vroče ljubil! Žalujemo naše globoko sožalje!

— Pri ljudeh, ki so pobiti, utrjeni, nesposobni za delo, povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica prosto kroženje krvi in zviša zmoglost za misli in delo. Vodilni kliniki dokazujejo, da je Franz-Josef voda odlične vrednosti kot sredstvo za odprtje črev pri duševnih delavcih, slabovidnih in ženskah. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

□ Upravnik carinarne g. Rafajlovič se poslavlja. Te dni odhaja iz Maribora upravnik mariborske glavne carinarne g. Stevan Rafajlovič na svoje novo službeno mesto v finančno ministrstvo, kjer prevzema odgovorno mesto v oddelku za carine. Z odhodom tega priljubljenega uradnika bo nastala v Mariboru v družbi, kakor tudi v področju carinske službe velika vrzel. Upravnik g. Rafajlovič si je tokom svojega službovanja v Mariboru pridobil splošno simpatije najširšega občinstva, zlasti pa gospodarskih krogov s svojo taktičnostjo in vsikdar najuvedenejšim pojmovanjem svojega službenega delokroga.

□ Jugoslovanska strokovna zveza. Danes ob pol 10 v prostorih JSZ v Sodni ulici sestanek. Poroča zastopnik centrale.

□ »Ljudski odere« v Mariboru ima na odru Zadrugne gospodarske banke v Mariboru 10. novembra ob 20 za vse članstvo obvezen informativni sestanek s sledečim dnevnim redom: čitanje zapisnika, poročilo funkcionarjev, priprava za desetletnico in slučajnosti.

□ Drevi v prosvetno dvorano v palači Zadrugne gospodarske banke, kjer uprizori tukajšnji Ljudski oder pretresljivo Petrovičovo dramo Mrak. Pričetek ob osmih zvečer!

□ Za revnega invalida v Studencih je daroval neimenovan dobrotnik iz Bijeline v Bosni 20 Din.

□ Pedagoški teden. Jutri zvečer predava o Slovesku s posebnim ozirom na vprašanje družinske vzgoje bogosl. prof. dr. Jeraj. Predavanja Pedagoškega tedna bodo skozi vse teden v kazinski dvorani.

□ Planinci pozor! V sredo zvečer predava v okviru tukajšnje Ljudske univerze znameniti planinec H. Slezak iz Dunaja, ki bo pripovedoval o svojih eksekurzijah v Kavkazu. Preko 120 skopičnih slik!

□ Smučarska gimnastika zanima mariborsko mladino. O tem bo v okviru prireditve zimskosportnega odseka SPD predaval ob torkih in petkih v mali dvorani Narodnega doma F. Pivka.

□ Dohodki mariborske carinarne. V preteklem mesecu je imela mariborska carinarnica skupno Din 4.446.828,75 dohodkov; od te svote odpade Din 4.427.873.— na uvoz in 21.955,75 na

□ Z odra v globino. Huda nesreča se je prihodila včeraj pri gradnji carinske pošte pri glavnem kolodvoru. Z odra je zgrmel 18 letni delavec Janez Žagar iz Pobrežja v globino ter obležal s hudimi poškodbami nezavesten. Prepeljali so ga v bolnišnico.

□ Seje mestnega sveta in upravnega odbora se vrše v torek 8. t. m. Na dnevnem redu so tekoče upravne zadeve.

□ Likvidacija manufakturne veletrgovine. Trdka Močivnik & Ogrizek, veletrgovina z manufakturo se je razdružila ter prešla v likvidacijo.

□ Diplomiran in odlikovan krojaški modni salon Rudolf Stibere, Aleksandrova cesta 27.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 6. novembra ob 20: CELJSKI GROFJE. Premijera.

Ponedeljek, 7. novembra: zaprto.

Torek, 8. novembra ob 20: FRIDERIKA. Red A.

Dobrna!

Za srčne, živčne in ženske bolezni. Zdravljenje omogočeno tudi v zimski seziji. Z kur ene sobe in kabine na razpolago.

Celje

□ Beda. Prihodajo nedeljo vprizori Gledališka družina KPD v Celju Wildgansovo socialno dramo »Beda«.

□ Remčevi »Užitkarji« na odru. Opozarjamo vse okoličane na predstavo Remčevih »Užitkarjev«, ki jih vprizori danes popoldne ob pol 3 v Balohovih prostorih na Lopati člani celjskega Katoliškega prosvetnega društva iz Lopate.

□ Opozarjamo vse Celjane na današnji koncert pevskega zbora UPZ iz Ljubljane, ki se vrši ob pol 3 popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice.

□ Smrt vzorne krščanske matere. Na praznih Vseh svetnikov zvečer je umrla v Smartnem v Rožni dolini žena bivšega smartinskega župana ga. M. Jezernik. Blagi ženi, ki je na najlepši način vzgajala številno družino, vsi so člani raznih društev, posebno pa Marijanske kongregacije, želimo, da bi ji Bog dal po trudopolnem življenju za dobra dela, ki jih je storila na tem svetu, večno plačilo v nebesih, družini pa izrekamo naše najgloblje sožalje.

□ Celjski obrati morajo od 1. novembra končati motorno delo ob pol 5 popoldne, drugače bi morali plačevati za uporabo električnega toka isto ceno, ki se plačuje za razsvetljavo.

□ Brata je obstrlil. V tukajšnji javni bolnišnici se zdravi posestnik Žekar Jožef iz Hrašta. Loka pri Žumnu. Dne 4. t. m. ob 11 popoldne ga je njegov brat v prepiru ustrelil v desno stran prsi. Poškodba je težkega značaja.

Vsak športnik, turist, častnik, avtovozeč.

vsak zdrav in bolan človek posebno pozni nujno potrebuje

HELIOIRA

toplo blazino

Da pa se ista segreje, ne rabi ne

tople vode ne električnega toka.

Žlička hladne vode segreje blazino v

3 minutah na 70 in več stopinj.

Cena 60,- do 120,- Din. Pojasnjuje

in prodaja zastopstvo

HELIOIRA, Celje, Raz'ogova 3a/II. nad.

Zastopniki za obisk privatnih strank

se sprejemajo.

□ Star nepoboljšljiv tat pod ključem. 33 letni brezposelni delavec Lesjak Mihael, doma iz Razhora pri Slovenjgradcu, je prišel dne 3. t. m. k g. Adeli dr. Dečkovi v Gaberju in prosil, da bi mu s njenimi konji pripeljala iz Losperga pri Vitanju en svehčen drv, za kar bi plačal 150 Din. Gospa dr. Dečkova je res dala na razpolago konje in hlapca. V Lospergu je Lesjak pokazal hlapcu drva, ki jih je ta naložil in potem odšel proti Celju. Za vso zadevo je zvedel gospodar Dobovičnik Josip in odšel za vzvod v Celje. V Celju je obvestil policijo, ki je prišla takoj na mesto in starega nepoboljšljivega tatu aretirala. Lesjak je že pred enim letom ukradel v Velenju 30 kubičnih metrov drv, za kar je sedel 8 mesecev. Osumljen je tudi vloma v neko trafiko v Podgorju pri Slovenjgradcu, ki je bila izvršena septembra lanskega leta in je bilo odnesenih raznih tobačnih izdelkov za 2350 Din. Ta vlom Lesjak odločno zanika.

□ Preloženca nogometna tekma. O nogometni tekmi med SK Jugoslavijo in SK Laško, o kateri smo poročali včeraj, da se bo vršila dopoldne, sporočamo, da se bo odigrala popoldne ob 3 na igrišču pri Skalni kleti.

□ Pocen vožnja v Celje, eventualno zastoji, pride vsakomur, kdor nakupi v tovarni oblek Stermeckije svoje potrebščine za zimo, in sicer plašče, kostume in krila za dame, kratke in dolge suknje in obleke za gospode, isto tudi za dekleta in fante. Kar ni gotovo, se izdela po meri v enem do dveh dneh.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Petek, 11. novembra ob 20 CELJSKI GROFJE. Go-

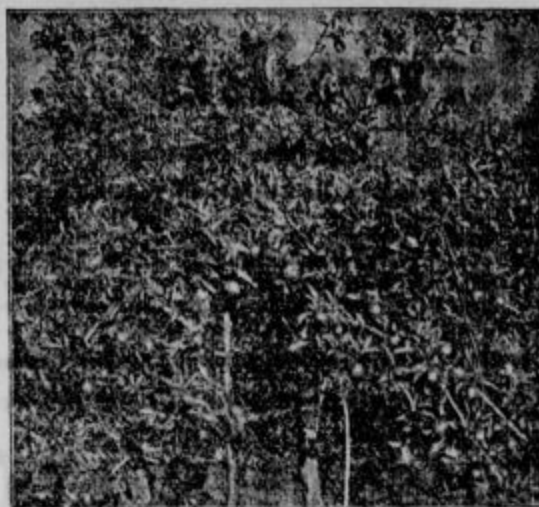
stovanje mariborskega gledališča.

Trbovlje

Redukcije na občini. Županost je odpovedalo službo na občini Korenu Mihaelu, ki je pobiral trošarino za občino. Ze pred dalj časom so to delo poverili finančnim organom, nekaj časa so Korena drugod zaposljevali, sedaj pa mu je z zadnjim decembrom odpovedano. Za tolažbo pa bo imenovan v občinski odbor kot predsednik narodno socialistične struje.

Sprememba v vodstvu rudniških obratov se je izvršila s tem, da je obratovodja Schneider od okrožja Terezija prestavljen na Ojstro-Hrastnik, od tam pa ga zamenja inž. Keck. Ker poslednji ni niti naš državljan, upravičeno razburjenje med domačimi inženjerji, ki pridejo le do služb drugega reda.

Sadlarski tečaj priredi kmetijska podružnica ob nedeljah čez zimo, če se priglasi dovolj posestnikov in drugih interesentov, tudi rudarji se večkrat zanimajo za take stvari.

Gospodarstvo

Delegacije jugoslov. borz

se imenuje organizacija vseh borz v naši državi. Dnevni red letošnjega zasedanja je naslednji: Tipiziranje generalnih tipov moke za leto 1983, svobodni izvoz pšenice, ukinitve ministrske naredbe z dne 31. maja na podlagi zakona o prometu s pšenico, označenje davka in vrsta prolifika v službenih tečajnicah, zakon o taksah, organizacija deviznega prometa, pristojbine za devize, valute in efektivne transakcije. Od ljubljanske borze se udeležujeta razprav član borzne uprave g. Ferdo Nickelsbacher in glavni tajnik borze dr. M. Dobrila.

Herderjev svetovni in gospodarski atlant

Kdor je v prejšnjih leksikonih iskal karte, jih ponavadi ni našel tam, kjer bi morale biti, kajti karte so bile razdeljene po vsem leksikonu in niso mogle izpolnjevati svojega namena. Na drugi strani pa doslej tudi veliki atlanti niso zadovoljevali. Največji atlanti so bili po formatu odločno preveliki. V manjših atlantih pa zopet ni bilo vseh potrebnih imen. Herderjev atlas zadovoljuje vse potrebe. Njegov format je leksikalni, torej ne prevelik in ne premajhen, njegove karte so izdelane minuciozno. Največje važnosti pa so številne gospodarske karte. Poleg običajnih geografskih kart za posamezne države so pridelane povsod tudi gospodarske karte, ki pomenjajo v svoji tehniki marsikaj novost. Skupno vsebuje atlant 106 glavnih kart, 65 gospodarskih kart, številne karte o klimi, vegetaciji, narodnosti, jeziku, verah itd. Obsežen je tudi seznam krajevnih imen. Posebno prilogo atlantu pa tvorijo geografsko-statistični podatki iz vsega sveta: »Die Welt in Mass und Zahl«. Statistični material v tej prilogi je obdelan na popolnoma nov način. Podatki segajo do najnovejšega časa, večinoma so za 1960. Med podatki za Jugoslavijo smo opazili n. pr. netočnost za produkcijo rjavega premoga, ki da je zastopana samo v Bosni; nadalje ni kraja Jamotski, ampak Imotski; tudi zlata pariteta dinarja ne drži, ker je od junija lani drugačna; za vojaščino so navedeni previsoki podatki; po statistiki ver je v Jugoslaviji katoličanov in unižotov 43,8%, pravoslavnih 43,3%, mohamedancev 10,4%, protestantov 2% in židov 0,5%. — Karti Jugoslavije, ki nosi številko 104-105, prinaša drugače povsod naša imena, le v Sloveniji je žali bog več imen samo nemških.

Vsekakor predstavlja atlant tako novost v književni produkciji, da ga moramo najtopleje pohvaliti in priporočiti. Atlant je vezan v polusnje in stane sam 42,50 mark.

★

Naredba finančnega finistristva. Finančno ministrstvo je odredilo, da morajo vsi naši uvozniki iz Italije ob carinjenju blaga predložiti dotični carinarnici pismo izjavo, v kateri se obvezujejo, da bodo svoj dolg po originalni fakturi, ki se predlaga ob deklaraciji, vplačali v kliring, ki je zaključen med našo državo in Italijo. Neizpolnitev se kaznuje z denarno globo.

Posejilo zemunske obline. Kakor poročajo iz Zemuna, je trdka Elektroinvest iz Stockholma izplačala zemunski občini zadnji obrok posojil 70.000 dolarjev (okoli 3,9 milj. Din). Izplačilo vseh obrov je bilo izvršeno v dinarjih po tečaju belgradske borze na dan izplačila vsakega obroka. Posojila obrestna mera znaša 7,35%.

Plačilni promet z Nemčijo. Kakor poročajo iz Berlina, je sklenjen sporazum med Reichsbankom in našo Narodno banko za izvršitev plačil. Sporazum je podoben sporazumu Nemčije z Grčijo in Bolzarijo. Kakor doslej se bo plačevalo poseben račun pri obeh emisijah bankah. Blokirane nemške terjatve v Jugoslaviji se bodo porabile za večji izvoz iz Jugoslavije v Nemčijo, kar se že dogaja. Vendar je pričakovati, da bo kliring zaključen s saldom v korist Nemčije.

Nova delniška družba je osnovana v Belgradu. Ima naziv Jugoholding in se bo bavila predvsem s trgovskimi posli. Glavnica znaša pol milj. Din.

Konkurz je razglašen o imovini trdke »Manac«, tvornice kandičev v Ljubljani, d. z. o. z. Prvi zbor upnikov 12. nov., oglašati se je Jo 4. dec., ugovorjeni narok 10. decembra.

Kuponi Blerovih posojil se izplačujejo od 1. novembra dalje domaćim imetnikom po pariteti 50,77 dinarjev za dolar. Ponavadi se zahteva tudi garancija, da so bili papirji uvoženi v državo že prej, ko je bil še uvoz dovoljen.

Vloge belgradskih bank na knjižice in tekoče račune so znašale 1. avgusta letos 1.284,1 milj. Din, 1. julija 1.379,8, 1. junija 1.327,1 milijonov in 1. januarja letos 1.157,5 milij. Din.

Borzo

Dne 5. novembra 1982.

Denar

Ta teden so bili na ljubljanski borzi samo štirje sestanki in je bil promet slab, saj je znašal samo 0,624 milij. Din v primeri s 1,38, 1,54, 0,35 in 1,5 milij. Din v prejšnjih tednih.

Za kliring z Italijo je ostal ažijo neizpremenjen: 20% na bazi včerajšnjih borznih tečajev. V drugih kliringih je ažijo nadalje 20%. Izvozniki pa zahtevajo isti ažijo kot pri italijanskem kliringu.

Vrednostni papirji

Curih. Pariz 20,37, London 17,10, Newyork 518,62, Bruselj 72,175, Milan 26,50, Madrid 42,45, Amsterdam 208,675, Berlin 123,05, Stockholm 90, Oslo 87, Kopenhagen 80, Sofija 3,74, Praga 15,37, Varšava 58,10, Atene 3, Carigrad 2,36, Bukarešta 3,075.

Žitni trg

Novi Sad. Koruza: bč. gar. dec. jan. 57—60, srem. marec, april, maj 70—74, ban. gar. 52,50 do

POZOR!

Gnojeno lansko jesen z

Nitrofoskalom Ruše.

54, srem. gar. 50—58, bč. srem. sušena 65—67, srem. suš., ladja 71—73. Ostalo neizpremenjeno. Tendencia mirna. Promet 56 vagonov.

Chicago. Pšenica: marec 48,50, maj 49,875, december 53,875. Koruza: marec 29,75, maj 31,625, december 24,875. Oves: Marec 18,125, december 18,82. marec 31,125, december 27,50.

Živina

Mariborski svinjski sejem. Na svinjski sejem 4. novembra je bilo pripeljanih 309 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 60—85, 7—9 tednov 110—150, 3—4 mesece 180—250, 5—7 mesecev 350—400, 8—10 mesecev 450—550, 1 leto 750—950 Din. 1 kg žive teže 6,50 do 7, 1 kg mrtve teže 9—10 Din. Prodanih je bilo 181 svinj.

Dvig cen hrvaških prašičev. Pred tednom dni so bile še cene hrvaških prašičev 5—5,50 za kg žive teže, sedaj pa so cene narasle na 7—7,50 Din v Slavoniji za mesnate prašiče. Nadalje so cene prašičev težkih od poldrug do dva stala narasle od 6—10 Din za kg žive teže. Ta dvig cen je deloma pripisovati izvozu. Kaže pa, da bodo cene še nadalje evrste. — Na varaždinskem sejmu so bile v petek zabeležene te-le cene: svinje debele do 10, beli pitani prašiči 7,50—8,50, mesnati 7—8, osalim 6,50—7 Din za kg žive teže, prašiči 30—80 Din komad. — Na karlovaškem sejmu v petek so bile cene naslednje: teleta 120—600, krave 2—4, biki 3—5, prašiči 6,50—9 Din.

Ptuj

Arheologi obiskali Ptuj. V našem mestu se je mudila tri dni skupina arheologov iz Gradca pod vodstvom profesorja Otona Kuntza, in si ogledala znamenitosti Ptuja, posebno najnovejše rimske izkopine. Razkazoval jim je g. notar Škrabar.

Zamenjava župana na Bregu pri Ptuj. Breški župan Ivan Heller je razrešen svoje funkcije. Na njegovo mesto je banska uprava imenovala posestnika Ignaca Viadiša. Manjše izpremembe so se izvršile tudi v občinskem odboru.

Huda nesreča se je dogodila v Dražencih. Štiriletni sinček Srečka Zaveč je prevrnil velik lonec vrele vode na sebe. Fantek ima po celem telesu nevarne poškodbe.

Tedensko službo požarne brambe od 6. do 13. t. m. ima prvi vod tretja desetica in sicer četovodja Ernest Dasch in desetnik Ivan Merč. Refevalno službo pa ima šofer Ervin Damiš in desetnik Ludvik Kropf, od moštva Adalbert Hajkler in Rudolf Erlač.

Št. Vid pri Ptuj

Davica. Pretekli teden se je pri nas začela širiti davica. Invalidu Struclu je umrla petletna hčerka. Zbolel je tudi sinko, ki so ga pa v ptujski bolnišnici zaenkrat rešili. Do sedaj je v našem šolskem okrožju šest slučajev.

Požar. Na Selih je v nedeljo zvečer pogorelo gospodarsko poslopje kmetu Merkušu. Gasilno društvo iz Jurovec je obranilo vas pred večjo nesrečo. Ogenj je bil baje potaknjen.

Nemški obisk. Par nedeljo zapored so nas z avtobusom obiskali Nemci iz Gradca, ki so odhiteli v Haloze pokušati naša vina, s katerimi so bili nad vse zadovoljni. Ali ne bi bilo umestno, da bi tak izlet organizirala naša gospodarska in gostilničarska društva, da bi se na licu mesta prepričali o dobroti in nizki ceni našega vina. Hvalevredno je bilo, da so celo iz Bohinjske Bistrice prišli kupci k nam, pokušali vina in napravili lepo kupčijo.

Ruše

Prireditve cerkvenega pevskega zbora. V nabito polni dvorani stare šole so priredili člani pevskega zbora in prosvetnega društva pod vodstvom g. Franca Knupleča svojim prijateljem zabavni večer. Igrali so dve šaloigri. Obe sta povzročili obilo smeha. Z dohodki prireditve so krili izdatke za izlet k Sv. Martinu ob Dravi. Za prihodnjico pa si želimo, da bi nam podali dobro pevsko igro.

Prosvetno društvo izpolnjuje svoje društvene prostore. Zida si namreč nujno potrebni prostor za garderobo. S tem bo dvorana veliko pridobila; v garderobi se bodo namreč lahko shranile kulise, za katere do zdaj ni bilo nikjer primerne prostora.

Torišče za cirkuse so postale Ruše v zadnjem času. Kar trije v zadnjih treh tednih. Največji je bil tretji z desetimi konji in 20 osebami. Toda tudi v Rušah je denarna kriza, zato se najtopleje zahvaljujemo za nove slične obiske.

Naznanila

SK Korotan. Jutri ob 20 redna odborova seja. Tajnik.

Sv. Jurij ob Taborn. Dramatski odsek Kat. prosv. društva vprizori v nedeljo, 13. novembra ob 3 popoldne v cerkveni hiši dramo »Trosila bom rož...«

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20

Nedelja, 6. novembra ob 15: ROKSI. Izven. Zniž. cene. — Ob 20: VESELI VINOGRAD. Izven.

Ponedeljek, 7. novembra: VESELI VINOGRAD. — Red D.

Torek, 8. novembra: Zaprto.

OPERA

Začetek ob 20

Nedelja, 6. novembra ob 15: TRIJE MUSKETIRJI. Izven. Znižane cene. — Ob 20: ZALJUBLJEN

V TRI ORANJE. Izven. Znižane cene

Ponedeljek, 7. novembra: Zaprto.

Za revmatične bolečine

za masažo, trganje v šlenkih, bolečine v križu, obrazu in vsem telesu, imajo stalno pri hiši Fellerjev Elsafluid. — Pravi Fellerjev Elsafluid se uporablja že nad 35 let kot domače sredstvo za nego telesa in obrambo pred mnogimi obolenji. Za one, ki so preveč občutljivi ter se lahko prehlade, dobe nahod in bolečine v vratu, migreno, slabo spe,

je Fellerjev Elsafluid posebno koristen. — Dobi se v vsaki lekarni in tozadevnih trgovinah po 6 Din, 9 Din in 26 Din. Po pošti najmanj 1 paket (9 poskusnih ali 5 dvojnih ali 2 veliki spec. steklenici) za 58 Din, štiri taki paketi za samo 173 Din pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja Elsatrg 134. (Savska ban.) Odobreno od Min. soc. pol. in nar. zdravja Sp. br. 509 od 24. III. 1932.

Mariborska občina in gradba lesenih hiš

Maribor, 5. novembra.

Za malokatero akcijo je zavladalo v Mariboru toliko zanimanja, kakor za gradbo lesenih stanovanjskih hiš, ki naj omogoči tudi manj premožnim slojem lastno stredo. Ker se javnost, zlasti pa interesi, zanimajo predvsem za stališče, ki ga bo zavzela glede te gradbene akcije mestna občina, smo se obrnili na vodjo mestnega stavbenega urada g. nadsvetnika inž. Černeta, ki nam je podal naslednje mnenje:

Vse države, ki imajo mnogo lesa, podpirajo že od nekdaj uporabo lesa kot gradbenega sredstva. Zato se je čuditi, da v naši državi sprito obilja lesa in velikega pomanjkanja stanovanj tako pozno prodira smisel za lesene stanovanjske zgradbe. Drugod, na primer v Nemčiji, imajo že cele take kolonije, obširno strokovno literaturo in razne konstrukcijske sisteme. Lesene stanovanjske stavbe so kakovostno v ničemer ne razlikujejo od zidanih; trpežnost je neomejena, saj imamo v naši domovini lesene hiše še iz turških časov, impregnacija podaja dovolj varnost proti ognju, poleti so hladne in po zimi tople, ker je toplotnost 13 cm lesene stene enaka 45 cm debeli steni iz opeke. Z ožjimi stenami se znatno pridobi na konstrukciji prostora in na celotni zazidani ploskvi.

V Mariboru bomo zahtevali od lesenih stavb v notranjosti omet, da se prepreči vgnezditev mrčee-

sa, na zunan pa ognjavaren pleš. V mestu bodo mogoči trije sistemi: Prva tipa lesenih hiš bo najcenejša. Obstojele bodo iz najpotrebnejših prostorov (soba, kuhinja s pritlikinami, ali dve sobi z ostalimi). Cenejša gradba bo omogočena z olajšavami glede svetlobe, višine prostorov, konstrukcije stropov, glede višine poda nad trotearjem, glede kleti, ostrejša, velikosti oken, vrat. Postavljene pa bodo v skupinah po kolonijemskemu sistemu v zato določenih periferijskih ulicah. — Druga tipa bo predstavljala večsobna poslopja v boljši izpeljavi in brez navedenih olajšav. Lahko se bodo postavile v četrtih vil med že stoječimi zidanimi poslopji, seveda na določenih parcelah in v gotovih ulicah. Tudi glede zunanosti bodo gotovi predpisi. Tretja tipa bo predstavljala kombiniran način gradnje, pritličje zidano, nadstropje leseno. Tak poslopja se bodo lahko gradila povsod, kjer je predpisana odprta zazidava. — Glede načina izvedbe gradbe bodo graditelji imeli proste roke. Dosedaj običajna načina konstrukcij in sicer po predalčnem ali kladnem sistemu se bodejo lahko uporabljala. Predalčni sistem nudi boljše izolacijo, kladni pa večjo trpežnost. Nedvomno bo naša lesna industrija novo gradbeno akcijo zelo čutila in zato jo je tudi iz tega razloga treba pozdraviti, pa tudi s stališča, da bo pospešena akcija za gradnjo lesenih hiš naša ugodnega odmeva tudi na delovnem trgu.

Torek, 8. novembra:

Zagreb: 20.30 Koncertni večer. 22.10 Plesna glasba. — Brno: 22.30 Praga. — Barcelona: 21.10 Radio orkester. 22.00 Igra. — Toulouse: 21.00 Simfonični koncert. 21.45 Italijanske pesmi. 22.30 Poljudna glasba. 0.05 Angleška glasba. — Berlin: 19.10 Zabavna glasba. 20.15 München. 22.00 Poročila, nato prenos športnih dogodkov. — Belgrad: 22.00 Plesna glasba. 22.00 Poročila. — Rim: 20.45 Komedijska. — Beromünster: 21.05 Radio orkester. 21.40 Robert Schumannov venček pesmi. — Langenberg: 20.15 München. — Praga: 21.00 Brno. 22.20 Češka glasba. — Dunaj: 19.25 »Cosi fan tutte«, kom. opera. Mozart. 22.35 Koncert. — Budapest: 18.30 »Valkira«, opera, R. Wagner. Ciganska glasba.

Mežiška dolina

Guštanj. Na dan Vseh svetnikov je bila večina grobov lepo okrašenih. Sploh opazujemo zadnja leta, da skrbijo ljudje za grobove svojcev vedno bolj. Po cerkvenih obredih je pevski zbor lepo zapel par žalostink. Da so Guštanjčani lepo okrasili tudi skupen grob junakov Ermenca, ki je padel nad Guštanjem ob priliki koroških bojev, in Srba Zapužiča, ki ga je neki nemški vojak že kot ujetnika l. 1919 ustrelil za par cigaret, je prav hvalevredno. Vedno se s spoštovanjem spominjamo svojih junakov! Žal pa smo videli še nekaj grobov, ki so popolnoma zapuščeni. Ali bi ne bilo mogoče, da bi te grobove očistili v prihodnje otroci guštanjske šole? — Naši tržani so prav čedno obnovili svoje hiše. Tudi trg sam je posut in izravnal, pa tudi kanalizacija dobro izvedena. Le tako smemo upati na dotok izletnikov, katerih si v prihodnje želimo vedno več.

Kotlje. Da so naše Kotlje postale zadnja leta prav znane, se imamo zahvaliti sreči, da se nahaja v bližini Rimski vrelec. Tudi pozimi prihaja mnogo smučarjev v naše kraje. Le eno željo imamo in prosimo vaščane, da bi po možnosti tudi že enkrat očistili na zunan svoja poslopja. Dajte svoja poslopja ometati in pobeliti vsaj na pomlad, ako Vam sedaj to ni mogoče. Le na ta način boste privabili tujce. Verjemite, da se bodo tujci vedno znova vračali k Vam, samo če bodo videli, da so Kotlje postale v resnici to, kar bi lahko bile. Le čedne in pobeljene hišice vplivajo na tujca ugodno. Vaščani, več korajže in podjetnosti in zaslužek ne bo izostal. Za zgled Vam naj služi bližnji Rimski vrelec. — Agilni Smučarski klub Guštanj-Kotlje namerava še to jesen dograditi pod Uršljo goro svoj dom. Dom bo stal na Pokrovm travniku. V bližnji okolici je polno idealnih smučarskih terenov. Dom bo zgrajen iz lesa. Ker pa imenovani klub nima gotovine, sta se agilna g. Stangel Stanko in župan občine Kotlje podala nabirati med okoljske kmete, ki so prispevali potreben les za gradnjo. Preostanek lesa se proda, da se z izkupičkom plačajo delavci in ostali stroški. Le po tej poti naprej!

Cerkveni vestnik

II. Vnanja Marijina kongregacija pri uršulinkah ima danes ob 2 mesečni sestanki. Obvezno za vse. Voditelj.

Poizvedovanje

Naša se je manjša vsota denarja, zavita v bellem danskem robčku. Dobi se Poljanski nasip 34, Nerat.

Anton Fuchs

kleparska delavnica, Gospodstva
ska cesta 16, „Pri Levi“

izvršuje vsa kleparska in lesocementna dela pri novih zgradbah, kakor tudi pri starih, najsolidnejše, po zmernih cenah.

Pohištvo

poseljinina, preproge, lino-
vej, pohištveni predmeti. —
Zelo znižane cene.

KAROL PREIS, Maribor
Gospodstva ulica 20.

Ilustrirani ceniki brezplačno!

V globoki žalosti naznanjamo pretržno
vest, da je naša predobra mama, gospa

Marija Schulz roj. Legat

zasebnica

dne 5. t. m. po dolgem, mukepolnem
trpljenju, previda s tolažili svete vere,
mirno umrla.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v po-
nedeljek, dne 7. novembra 1932 ob 4
popoldne izpred mrtvaške veže Splošne
bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 5. novembra 1932.

ŽALUJOČI OSTALI.

CHEVROLET

originalni nadomestni deli

vsil stalno na zalogi edino le pri autoriziranih General Motors delavnicah:

A. MARINI

Maribor, Tržaška c. 16

Telefon: 24-07

DESA d. z o. z.

Ljubljana, Dunajska c. 24

Telefon: 22-92

S. HASELBACH

Celje, Ljubljanska c. 11

Telefon: 1-63

14480

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA d. z. o. z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, koloni-
jalno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodja, umetna gnojila,
cement, premog itd.

**Prvovrstna moka iz mlina Forgacs, Bačka Topola,
je stalno na zalogi.**

Potrti vsled neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem tužno
vest, da je naš iskrenoljubljeni, nepozabljeni soprog, ozi. oče, brat, svak in stric, gospod

JOSIP GRUDEN

trgovec in posestnik

v petek dne 4. novembra 1932 ob 19.30, previda s tolažili svete vere, v 43. letu svoje
dobe bogudano umrl. — Pogreb blagopokojnika se bo vršil v nedeljo dne 6. novembra
ob 15 (ob treh popoldne) iz hiše žalosti na farno pokopališče v Smartnem pri Litiji.

Šmartno pri Litiji, Ljubljana, Sv. Gregor, dne 6. novembra 1932.

Rodbine: GRUDNOVE in BERLIČEVE.

V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec pretržno
vest, da nas je zapustila nadvse ljubljena mama, sestra, sestrica, teta in svakinja, gospa

Marija Pöschl roj. Jenček

danes po dolgem, mukepolnem trpljenju, previda s tolažili svete vere. — Pogreb ne-
pozabne pokojnice bo v ponedeljek dne 7. novembra 1932 ob pol 3 (14.30) popoldne
izpred hiše žalosti, Gospodstva cesta 7.

Ljubljana, dne 5. novembra 1932.

ALFRED in HUGO, sinova — ter ostalo sorodstvo.

POZORI

Zima prihaja

in treba je misliti na

TOPLI PLAŠČ

V to svrhu naj si cenj. občinstvo blagovoli ogledati
v povečani in renovirani trgovini

SV PETRA
CESTA 11

IGN. ŽARGI

SV. PETRA
CESTA 11

ogromno zalogo pravkar došlih damskih in otroških
plaščev najboljše kvalitete, od najpriprostejše do
najmodernejšie izdelave.

Cene priznane
nizke!

Ogled brez-
plačni!

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Zahvala

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste našemu ljubemu bratu

dr. Konradu Vodušku

še v zadnjih urah trpljenja izkazali ljubezen, vsem, ki ste ga obdarovali s cvetjem in ga
spremili na njegovi zadnji zemeljski poti, nam pa izkazovali toplo sočutje.

Sveta maša zadušnica bo v cerkvi Marijinega Oznanenja 8. novembra ob 7 zjutraj.
Ohranite, prosimo, rajnega v blagem spominu.

Žalujoči brat in sestre.

V Beogradu je izšla prva številka glasbenega časopisa

ZVUK

ki se tiska v latinici na 40 straneh velikega formata z ilustracijami v tekstu in izven teksta na papirju za umetnostni tisk.

Urednik časopisa je Stana Ribnikar.

Uredniški odbor sestavljajo:
Rikard Svare, Mihajlo Vukdragović, Branko Dragutinović.

Sotrudniki:
Jovan Bandur, Beograd, Milan Bajšanski, Beograd, Petar Bingulac, Milano, Matija Bravničar, Ljubljana, Dragutin Colić, Beograd, Zlatko Grgošević, Zagreb, Emil Hajek, Beograd, Anton Lajovic, Ljubljana, Kosta Manojlović, Beograd, dr. Pavao Markovac, Zagreb, dr. Bogdan Milanković, Sarajevo, dr. Miloje Milojević, Beograd, Predrag Milošević, Beograd, dr. Viktor Novak, Beograd, Slavko Osterc, Ljubljana, Mirko Polić, Ljubljana, Julija Reissrova, Pariz, dr. Jan Reisser, Praga, Svetislav Stanić, Zagreb, dr. Božidar Širola, Zagreb, L. M. Škerjanc, Ljubljana, dr. Danilo Svare, Ljubljana, Marko Tajčević, Zagreb, Stanislav Vinaver, Berlin, Vojislav Vučković, Praga, Jovan Zorko, Beograd.

Naslov uredništva:
Stana Ribnikar, Poenkareva 31, Beograd.

Naslov uprave:
Branko Dragutinović, Strahinića bana 72, Beograd.

Naročnina: za leto 100 Din, za pol leta 50 Din.
Posamezna številka stane 12 Din.

Naročnino je poslati na upravo po poštni položnici, ali pa na čekovni račun pri Poštni hranilnici št. 54.977.

Knjigarnarji, kateri imajo običajne popuste, naj se javijo upravi »Zvuka«.

Brez posebnega obvestila

V neizmerni žalosti naznanjava vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je najin preljubi soprog in predobri oče, gospod

dr. August Mayr

banovinski zdravnik v Cerkljah pri Kranju

danes po kratki, toda mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo dne 6. novembra ob ¼5 popoldne iz njegove rojstne hiše v Kranju na tukajšnje pokopališče.

V Kranju, dne 5. novembra 1932.

FRIDA MAYR roj. FINK, soproga.
JULIUS MAYR, sin — ter ostalo sorodstvo.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKJE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Umrli je naš ljubi oče

Peter Krebelj

upokojenec in posestnik

v visoki starosti 82 let. — K zadnjemu počitku ga spremimo v nedeljo dne 6. novembra ob pol treh popoldne iz hše žalosti, Tattenbachova 26, v Mariboru.

Maša zadušnica bo v ponedeljek dne 7. novembra ob 7 zjutraj v frančiškanski cerkvi.

Maribor, Belgrad, Kralj. dobro Belje, Stari trg, Sv. Lovrene na Pohorju, dne 4. novembra 1932.

JOSIPINA, soproga.
Hčere in sinovi: LEO, učitelj, JANJA, NATASA, MARJA, PAULA, CVETA, PETER, inženjer, SREČKO, veterinar, CVE-TO, urad. Minist. saobraćaja. — Zetj: IVO BENCINA, veleposestnik in trgovec, LEO BENCINA, industrijalec, JOŽE FLORJANČIĆ, šef stanice, Dr. ALEKSANDER DARAŽIĆ, zdravnik.
Vnuki in vnukinje.

Damski

plašči in
obleke po
meri in
gotovo
solidno
in poceni

Iglič, Tavčarjeva ul. 3

Pliše in sukno
za plašče, velika izbira v
Trpinovem bazarju
v Mariboru, Vetrinjska 15.

Brez posebnega obvestila

Podpisani naznanjamo žalostnega srca, da se je Vsemo-
gočnemu dopadlo dne 4. novembra 1932 našo nadvse ljubljeno
sestro, ozir. svakinjo in teto, gospodično

EMO BUNC

po dolgi, mučni, s potrpežljivostjo prenašani bolezni, previ-
deno s tolažili sv. vere, v 28. letu njene dobe, poklicati v svoje
kraljestvo. — Zemeljske ostanke blagopokojnice bomo v pone-
deljek dne 7. novembra ob 15 v mrtvašnici mestnega poko-
pališča v Pobrežju slovesno blagoslovili in nato položili k
večnemu počitku v rodbinski grobnici.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v torek dne 8. nov.
ob 7 zjutraj v magdalenski župni cerkvi.

Maribor, Niš, Logatec, Trebelno in Miramare, 5. nov. 1932.

Dr. EVGEN BUNC, VIKTOR BUNC, brata. - MARA SANCIN,
MILA LUKŠA, FANI FURLAN, sestre. — Vsi ostali sorodniki.

Zahvala

Globoko nas je presunila bridka izguba našega blagega monsignorja, gospoda

DR. ANTONA JEROVŠEKA

Milo nas pa tolaži, da smo videli in čutili, kako so ga mnogi ljubili in spoštovali. Radi bi se zahvalili vsakemu ki ga je prišel spremljat na poslednji poti iz hiše njegovega dela, Tiskarne sv. Cirila v ožjo njegovo domovino na pokopališče v Slov. Bistrici, in želeli bi to storiti vsaj posameznim predstavnikom cerkvenih, državnih, občinskih oblasti, raznih šol, korporacij, organizacij in društev. Ker nam to ni mogoče, se zahvaljujemo tem potom vsem, ki so počastili pokojnega s svojim spremstvom v Mariboru in Slov. Bistrici. Posebno zahvalo pa smo dolžni onim, ki so pri žalnem spravedu sodelovali: prevz. škofu g. dr. Andreju Karlinu za podelitev blagoslova, presv. pomožnemu škofu g. dr. Tomažiču Ivanu za vodstvo pogrebnih molitev in za tolažilni poslovljni govor na stopnišču jezuitske kapele, milostl. g. stolnemu dekanu dr. Maksu Vraberju za vodstvo pogrebnih obredov v Slov. Bistrici in msgr. prof. Vrežju za poslovljni cerkveni nagovor,

dr. Antonu Korošcu za bratsko slovo
pri odhodu iz tiskarne, kakor tudi g. dr. Leskovarju, zvestemu prijatelju pokojnega, g. Grčarju, podpredsedniku Mestne hranilnice za zadnji pozdrav na meji mestne občine, ter g. Francu Žebotu za sinovsko slovo ob odprtem grobu. Za vedno bomo hvaležni mestnemu župniku v Slov. Bistrici g. Ivanu Šolincu, ki je pokojnemu dal počitka za njegovo zadnjo noč v župnišču in za vedno na domačem pokopališču ter sprejel duhovnike in iz Maribora došle zastopnike pod svojo gostoljubno streho. Hvaležni smo združenim pevskim zborom, ki so se v Mariboru in Slov. Bistrici s pesmijo poslovlili od pokojnega, ter godbi „Katoliške omladine“.

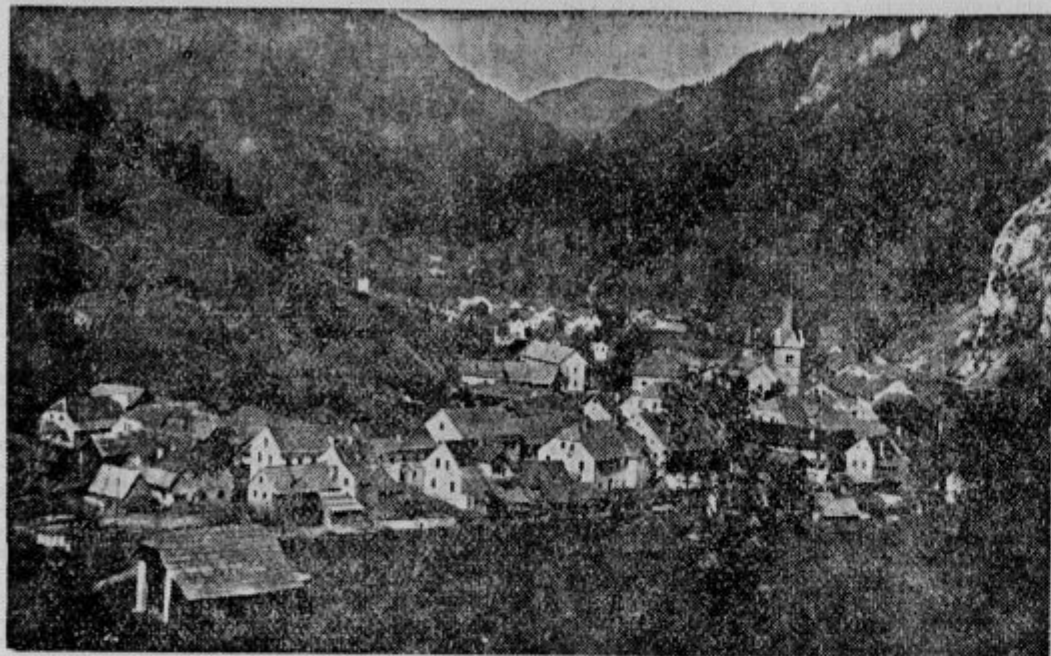
Predvsem pa je naša dolžnost zahvaliti se onim, ki so pokojnemu lajšali trpljenje v bolezni, ga z vsem strokovnjaškim zdravljenjem ohranili dotlej, dokler je sploh mogoče, g. zdravniku dr. Janku Pihlerju in g. mestnemu višjemu zdravniku g. Wankmüllerju ter usmiljeni sestri Bernardini. Pokojni sam jim je dajal znamenje svoje hvaležnosti, ki tudi nas prešinja. Vsem, ki so mu s cvetjem okrasili zadnjo pot, posebno vsem, ki se ga v po-
božni molitvi spominjajo, iskreni »Bog plačaja«.

Maribor-Slov. Bistrica 5. novembra 1932.

Sorodniki in načelstvo tiskarne sv. Cirila.

LEPOTE NAŠE ZEMLJE

Peca

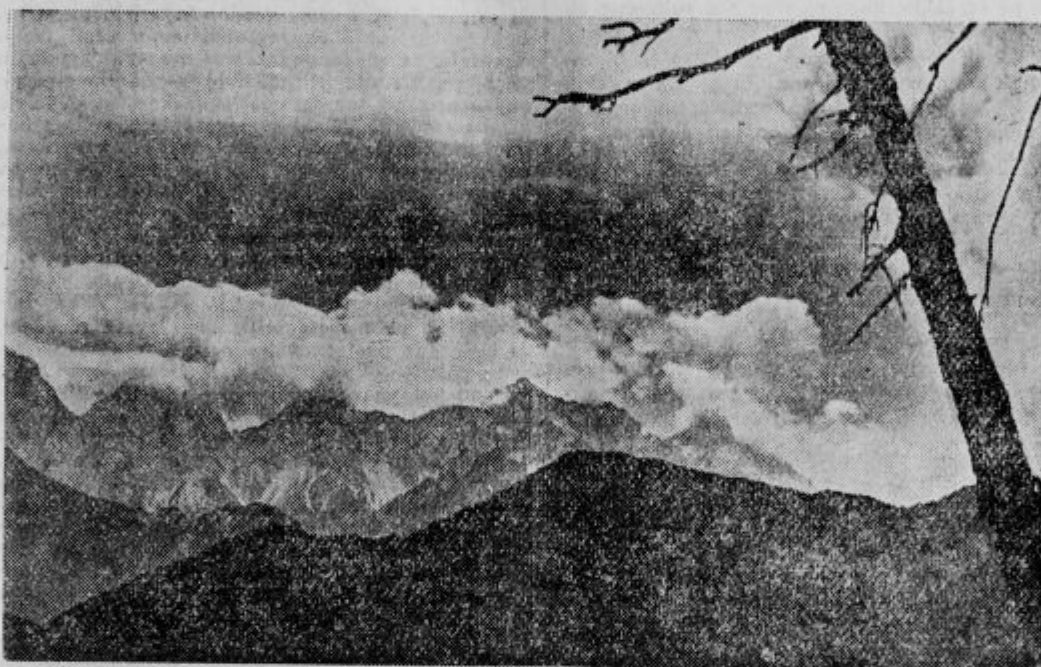
Peca (2114 m): Pogled na Kamniške planine.

Najsevernejša vas na Koroškem, kjer še govori domače ljudstvo med sabo slovensko, slovensko moli in slovensko poje, so Djekše nam Velikovec, 1159 m visoke. Veličasten in kaj obsežen je od tod razgled čez celo Podjuno, na Karavanke in na Kamniške planine. V ospredju vse te gorske panorame, kol najizrazitejša in najimpozantnejša med vsemi gorami od Dobrača in Kepe pa preko Stola in Obira tja do Kočne, Rinke, Skute, Brane in Ojstrice stoji, se širi in kipi proti nebu — Peca. Stara ženica, ki pripoveduje, da je njen sin nastavljen v koroškem mestu in se mora zato izdajati za Nemca, ker bi drugače izgubil svoje mesto, službo in kruh, še veruje v tem visokem, ostalemu svetu odmaknjenem kraju na kralja Matjaža in njegovo vojsko. Vsakih sto let enkrat se odpre Peca, široka in visoka gora. Tedaj se sliši do Djekš, kako igra pod goro vojaška godba, in vidi se velikanska zbrana vojska in na čelu njej sam kralj Matjaž. Ker pa do sedaj še ni prišel tisti dan, ko bo kralj Matjaž s svojo vojsko premagal vse sovražnike, se gora kmalu zopet zapre, vojska izgine izpred oči in zopet vse utihne.

Mogočnemu kralju s hrabro vojsko, ki noč in dan komaj čaka, da pride čas, da lahko zapusti svoje podzemsko taborišče in osvobodi tujega jarma vse brate in sestre, ki jim solnce svobode še ni zasijalo, gre in pripada po vsej pravici trden, mogočen, veličasten grad; grad, ki onim, ki se nanj ozirajo z zaupanjem, vliva v njihova neomahljiva srca vedno novega poguma in upanja, pa vzbuja dan za dnem vedno več strahu in bojazni onim, ki vedo, da za storjeno krivico pride kazen in gradu, kjer čaka junaška vojska z junaškim kraljem na dan osvobodilnega pohoda. Peca, po svojih širokih in visokih dimenzijah, impozantna in grozeča, pa zopet ljubka in prijazna, kadar se z nje nebotične višine oziraš na pisani idilični svet, ki je na njeni koroški strani pod njo razprostrt, je v resnici grad, grad Matjaža, kralja koroških Slovencev. Sedaj stoji ob državni meji, s svojim visokim, ponosnim in smelim čelom, ki ga tvorijo nad 2150 m visoke stene, skale in pečine, obrnjen proti severu in severozapadu, kjer se ob deroči Dravi in Zilji, ob šumečih Borovnicah, Bisticah, Belah in Črnah, ob Lipnici, Molnici, Krki, Krčici in ob celovškem Vankartu »sredi Korotana« (kakor pravi odlomek že pozabljen stare narodne pesmi), še razlega ona slovenska narodna pesem, ki si preko tega mogočnega gradu osvaja srca vseh Jugoslovancev; s svo-

jimi položnimi, sončnimi obronki, pokritimi z zelenimi gozdovi, s pašniki, planinami in z bogatimi slovenskimi domovi pa gleda proti jugu in jugovzhodu, da njegovi sinovi svobodno lahko prepevajo, da se zvoki mile svobodne pesmi čujejo tja do Klopinskega jezera, preko Drave do Djekuš, do Gospe svete, do Vrbskega jezera, do Dobrača in Zilje.

Ce prehodiš v poldrugo uro trajajoči hoji ob dokaj skrbno napravljeni markaciji to naravnost edinstveno visokogorsko planoto z njenimi planicami, zelenicami, hrbiti, udrtinami in usedlinami — vse nad 2000 m visoko — moraš strmeli nad vse-mogočnostjo Stvarnikove roke, pa tudi nad ljubeznijo, skrbjo in milostjo, ki je z njimi opremila grad koroškega kralja Matjaža. Vzpensaj se nadenj iz Mežiške doline, iz Mežice s krasno mežansko

Črna.

šolo, iz Žerjava z najbogatejšimi svinčeni rudniki naše države, mimo cerkvice sv. Helene z zapuščenim grobom srbskega vojaka, padlega l. 1919 za svobodo koroških Slovencev, od Črne, kjer bereš na hiši grški napis »Danes meni, jutri tebi«, ali po strni stezi, ki vodi iz Koroške Bistrice preko Kala na vrh in sline te grandiozne palače, povsod te bosta spremljala zavest in občutek, da se nanajša v žaru in čaru, v bajnem kraljestvu in na dvoru koroškega kralja Matjaža. Človeške roke so potegnile preko tega ciklopskega gradu minljivo črto, ki naj loči, kar spada vkup po naravi, po jeziku in krvi, po govorici, po domačem izročilu, po čuti in utripanju svojega srca. Človeška roka v jalovem boju z nežno naravo. Najbrževo, rudarska naselbina na jugoslovanski strani tega veličast-

Uletova koča na Peci.

nega gorskega sistema, najdeš tudi na avstrijski stran: slovensko veleposelstvo blizu Bistrice pod Peco z istim imenom »Najbrževo«. Pred katerokoli kmetsko hišo se ustaviš, ko se spenjaš na Pecine višine, povsod čuješ samo pristna slovenska imena. V vencu vasi, ki tvorijo kraljevi Peci kraljevske drevored, bereš imena: Dobrlavas, Globasnica, Večna vas, Smihel, Bistrica, Libniče, Holmec, Prevalje, Poljana, Mežica, Leše, Črna, Topla, Podpeca, Žerjav, Koprivna in še mnogo drugih sel in selišč

s samimi pristno slovenskimi barvami in imeni. Pa če si dospel iz dobro oskrbovane »Uletove kočice« na najvišjo točko celega Pecinega slemenca, si ga prehodil po mehkih stezicah od vzhoda in zahoda, se naučil razgleda in pogleda na Kamniške planine, na Karavanke, na celo Koroško s Celovcem z »jezerom« in Gospo sveto, na Avstrijo, na Kozjak, Kvimjak, Plešivec in gozdno Pohorje, pa si mimogrede še vprašal starega pastirja po imenih posameznih prelazov na Peci, tedaj veš, da Peca ni samo pogorje, ampak grad slovenskega kralja Matjaža. Kajzarina, Lepi travnik, Huda ravna, Sedlo, Trate, Kordeževa krnica, Lepi vrh, Grmišče, Kordeževa glava, Poljska jama, Dolič, Knipeš, Končnikov vrh, Ojstrica, Škrafli, Lužka Kropa, Turjak, Večna Peca, vsa ta imena pričajo i o raznolikosti i o pristnem slovenstvu tega gorskega kraljestva. Lepo je to kraljestvo, če stojš ob solnčnem vzhodu vrh Kordeževe glave in gledaš na ostre, v sončnem spektru razsvetljene robove Kamniških planin: Kralj Matjaževa vojska vidi vzhajati solnce svobode nad cerkvijo naše Gospe svete; ljubki so njeni južni obronki, ko meseca julija cvete v ve-

likih naravnih gredah in preprogah rdeči rododendron in se skrivajo ob strmih sivih čerch redke planike. Veličastna je ta gorska tvorba pozimi, ko so velikanski skladi snega in leda nasuti na nemo skalovje in se silovite burje zaganjajo vanje, pa zopet mila in dobra, če solnce posije na krasno zimsko sliko.

Na zapadnem, v Avstriji stoječem vrhu Peca, na Lužki Kropi imajo Avstrijci shranjeno spominsko knjigo. Med podpisni in zapiski najdeš samo eno četrtno nemških; največ je slovenskih, in sicer koroških. Eden izmed teh je — značilno — zapisal v knjigo te-le besede:

Oziram se na ono stran,
kjer Gospodovski zvon doni
iz davnih dni.
Tam rod naš ni še pokopan,
veselo orje, poje in bdi
vse dolge dni.
Le sen moj sladki mladih let
v črtno in Rožu je odel
in kopni.
dokler ga kralj Matjaž
ki v Peci spi,
ne prebudi.
Pozdravljen, sveti Korotan, vsikdar,
i zdaj, ko ti je tujec gospodar
v neskončni vrsti večnosti
le nekaj dni.

Dr. Franc Mišič.

Zavese, posteljna pregrinjala

namizne prte, prtiče itd. krasno vezene in po nizkih cenah dobite pri

MATEK & MIKES, LJUBLJANA
(poleg hotela Struckelj)

Vezenje oprem za neveste, monogrami, gumbnice, entlanje, azuriranje in predtiskanje
Velika izbira predtiskanih ženskih ročnih del.

Sinj in okolica

(Dalje)

Glavna zgodovina Sinja začne, ko so Turki pričeli prodirati v Bosno. Tedaj se je velik del krščanskega prebivalstva bivačnega v dolini Rama v gornji Bosni izselil s frančiškani, ki so tu težkega srca pustili samostan in cerkev, v kateri je kraljevala čudodelna slika Matere božje. Da ne bi Turki cerkve oskrunili, so jo frančiškani sami zažgali, nato pa s čudovito sliko zbežali pred prodirajočimi Turki v Dalmacijo in se ustavili baš v Sinju, kjer so izpod »Gradac« sezidali cerkev, v katero se je vselila preganjana Marija-Begunka. Za časa turških napadov se je Marija selila vedno dalje proti Splitu, dokler se ni leta 1699 vrnila nazaj v Sinj. Okrog leta 1700 so frančiškani začeli zidati veliko novo cerkev in samostan. Zidanje je trajalo več let in še ni bil samostan popolnoma dozidan, ko leta 1715 napove turški sultan vojsko benečanski republiki, pod katero je spadala skoraj vsa Dalmacija. V največji naglici so prišli Senjani utrjevati Grad in ves kamen, apno in les, pripravljen za dograditev samostana je šel za popraviljanje gradu. Kajti Senjani so dobro vedeli, da bodo prvi oni morali okusiti turške kanone, ker najnaravnejša pot iz turške Bosne v Dalmacijo je mimo Sinja. In res: 23. julija 1715 zagledajo ogromno turško vojsko, ki se je valila z vrhov Prologa v dolino reke Cetine. Razlili so se po vsej dolini in plenili ter požigali vso okolico, dokler ni vsa turška sila prigmela 6. avgusta pred sam Sinj. Veliki vezir je poslal mešanom pismo, v katerem jih poziva, naj se uklonijo preden zagrmje topovi, če ne, bo dal vse meščane nasaditi na kole. Odgovorili so, da se živi ne predajo. Pač velik pogum, kajti v trdnjavi je bilo samo 700 vojakov, pešica proti 60.000 Turkom!! Zagrmeli so topovi, pričela se je rušiti trdnjava, celih 7 dni je trajalo bombardiranje; grad je bil že napolnjen zrušen, stolpi preluknjani, zidovi so se skoro majali. Samo še splošni juriš in grad bi padel v roke strašnega sovražnika. Med tem pa so v kapelici na gradu frančiškani, starci, žene in otroci noč in dan klečali pred čudodelno sliko Nje, ki je bila vedno pomoči kristjanom. Cela Dalmacija se je tresla pred tem novim najhujšim navalom Turkov, po Splitu, Trogiru, Omišu so se vršile procesije in srčne prošnje za pomoč božjo.

Na 14. avgusta, dan pred največjim Marijinim praznikom zapove paša juriš na grad. Ogromne množice pešcev navale proti gradu, za njimi konjeniki. Cele tri ure je trajal strašen boj, ko so

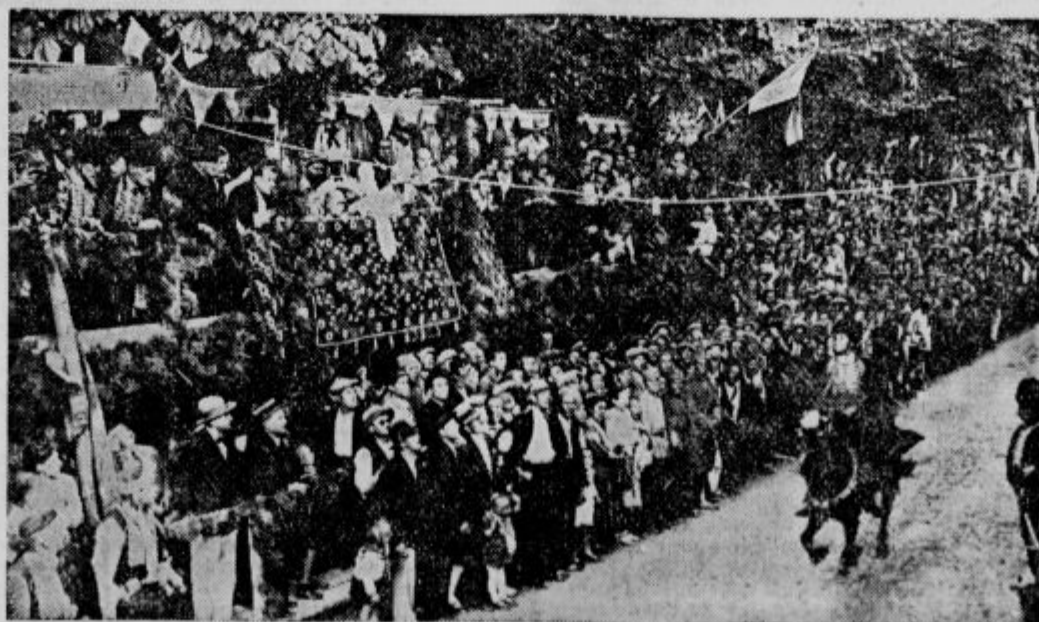
naenkrat prične turška vojska umikati. Z golimi sabljami so jih naganjali paše na boj, ali vse zastoj. Nastala je med njimi medsebojna borba in panika in ko so Sinjani na Veliki Šmarni zagledali zoro, ni bilo nobenega živga Turka več pod gradom, ampak so v divjem neredu bežali čez Cetino po Prologu navzgor nazaj v Bosno. Pod gradom pa so ostavili kakih 10 tisoč mrtvih, množino bomb in granat, topov in zastav. Od kristjanov je bilo le 39 mrtvih in 52 ranjenih. Zmaga krščanskega orožja je bila sijajna, pa tudi — čudovita. Jasno je, da je le priprošnja k Mariji dosegla tolik uspeh. Ime Sinjske Gospe je odjeknilo po vsej Dalmaciji, Bosni in Hercegovini. Sami Turki so pravili, da so za čas obleganja vsako noč gledali, kako po trdnjaskem obzidju hodi neka žena obdana z velikim sijajem.

Ker so podatki tega napada, števila in zmaga zgodovinski, se lahko reče, da je tudi uspeh dosežen le po Marijini priprošnji.

Oddahnili so se Sinjani, z njimi vred cela Dalmacija. Kmalu so frančiškani sezidali novo

cerkev in vanjo prenesli Marijo Zmagovalko ter je tu 22. septembra 1717 splitski nadbiskup Stepan Kupili svečano kronal Čudodelno podobno z zlato krono. Od tedaj se vsako leto na »Veliko Gospo« (15. avgusta) obhaja največja Marijina božja pot — hodočašče. Tiste dni pride iz najoddaljenejših krajev Dalmacije, Hercegovine, Hrvatske in tudi iz Srbije ogromno pobožnih romarjev, večinoma peš in bosi. Vrš se velika procesija, v kateri nosijo 4 duhovniki Marijino podobo. Ljudje poklekajo v prah, v blato pred Čudodelno Marijo. Izraze najživejše vere se more videti. Je pa ta podoba res čudodelna, veliko čudežev se je zgodilo po Marijini priprošnji. Sploh je Sinj ena največjih hrvatskih Marijinih božjih poti, kot za nas Slovence Brezje. Najdragocenejša darila v zlatu, srebru in biserih so darovali najodličnejši bogataši iz vseh delov sveta, kjer bivajo Hrvati. Glasnik Gospe Sinjske izhaja v več tisoč izvodih in širi Njeno slavo na vse strani sveta.

Kot spomin na slavno zmago nad Turki se v Sinju vsako leto po Velikem Šmarnu obhaja na-

Viteška igra Alka v Sinju.

rodna viteška igra »Alka«. Alka je podobna staroveškimi viteškim igram in se še dandanes vrši v starodavnih opravah in po starem, natančno predpisanim ceremonijelu. Stari Sinjani so po svoji zmagi nad Turki postali slavni daleč naokrog in med njimi je tedaj nastalo nekako viteštvo, ki bi se dalo nekoliko primerjati z našimi tebarskimi plemiči. Alka je sicer prav preprosta igra, sijaj ji dajo le lepe oprave, slavni spomini in starodavni obredi. Na vse zgodaj jutraj se na glas trobente zberejo alkari, oblečeni v slikovite stare noše na konjih, vsak ima svojega oprodo, ki hodi peš, vsi pa se ob določeni uri zberejo pred hišo svojega vodje alajčansa. Alkare spremlja ves čas godba, okrog vodje pa je velik, točno odrejen tribunal sodnikov, zastavo in ščitonož, oprod in drugih. Vajen udeležence vsakoletne alke je tudi posebno lep konj, če je mogoče vranec; ta predstavlja konja, ki so ga sinjski zmagovalci zaplenili turškemu paši. Zelo slovesen in natančno opisan je obred pozdrava med alkari in alajčanscem. Nato se vrši slovesen spredov po mestu in zatem šele igra sama. Čez cesto je napeljana žica, na sredi pa krog, skozi katerega skuša vsak alkare med diranjem vpreči svoje kopje. Na blesteči opravi tekmovalcev in tudi na konjih pa je vse polno rahlo pritrdjenih obeskov in če med diranjem kaj pade od jezdeca ali konja, je že igra zgubila. Kdor pa brez tega zažene kopje skozi obroč, pride v lepo okrašeno ložo in vsakemu zaigra godba v pozdrav. Zmagovalec okraši alajčansa med zvoki glasbe zmagovita kopja z narodnimi trakovi in cvetjem, v pozdravu pa izreče tudi naslednje, že stoletja rabljene besede: »Slava junakom, ki so se borili in padli za obrambo in svobodo doma in naroda.« — Alko obišče vsako leto na tisoče ljudi od blizu in daleč. Alkari hranijo raznovrstna odlikovanja in nagrade, ki so jih prejeli ob uprizoritvi. Tako je avstrijski cesar Franc I. leta 1818 prisostvoval alki in je zmagovalec nagradil z lepim prstanom, okrašenim z 12 briljanti. Leta 1828 pa je prisostvoval alki saški kralj ter poklonil zmagovalcu zlato uro z verižico. Alka se vedno vrši le v Sinju, le ob poroki Nj. Vel. kralja leta 1922 se je napravila izjemoma v Belgradu. Tedaj je dobil zmagovalec kot kraljev dar krasno zlato dozo za cigarete in 6000 Din v gotovini. Alka se vrši po navadi v nedeljo po Vel. Šmarnu in kot rečeno privabi ogromno ljudi. Prav bi bilo, da bi tudi Sloveniji kaka družba, morda »Putniške organizacije izlet v Split in nato v Sinj. Alka je redkoet, katere volja videti.

Dalje pritr. nedeljo.)

„SLOVENEČEV“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

F. T. L. — O izpadanju las je bilo na tem mestu razpravljano letos že najmanj trikrat. O tem živkajo že vsi vrabci po mestih in vaseh. Če vam ne bo bolje, spomnite me na pomlad, takrat povem vam in drugim vse, kar vem o tem.

M. S. L. J. — Rane ob členkih in na golenih so kaj trdovratne. Ne zdravijo se vedno enako. Če so vnete, treba mirovati z udom in na vneto mesto devati obkladke (jaz navadno svetujem ocatno kislino na kamiličnem čaju raztopljeno v razmerju ena tableta na četr litra čaja). Ko vnetje preneha, zapišem kakšno mažo (nikdar žveplat); kot domače sredstvo za celjenje starih ran je dober prah, napravljen iz lipovega oglja in sladkorja, vsakega pol. Seveda upoštevam krčne žile, ki so največkrat vzrok trdovratnim ranam, za te treba dobrih poveljev, ki res drže in ne tise; časih poskušam krčne žile zboljati z mazanjem, časih jih svetujem — operirati. Tisto vnetje kože z obilnim mokrenjem je znak, da je bilo ravnanje z njo napačno. Brez receptov ne pojde, ker jih tukaj načelno ne dajemo, obrnite se vendar na kakšnega zdravnika, ki jih imate v bližini na izbiro, ali pa pojdite, če so krčne žile močno izražene, v bolnišnico!

J. M. L. — Prevzignjenje pred leti vam je škodilo v prsih in imate občutne posledice v želodcu in drugem drobru. Morda se vam je takrat pretegnila ali celo natrgala prepona, to je tista velika mišičasta mrena med prsnim in trebušnim drobrjem. Po mojem mnenju je točna ugotovitev z Renigenom nujno potrebna, od tega izvoda je odvisno nadaljnje ravnanje.

B. N. S. — Minij, svinčena spojina, ni nikakor primeren za pleskanje železnih posod, ki se v njih zbira ali hrani pitna voda. Take posode naj bi bile iz bakra, ki je znotraj dobro pocinjen, če so ali morajo biti železne, pa morajo biti pristno emajlirane. V zdravstvenem pogledu bi bili neoporečni zbiralniki, narejeni kakor so kopanje, znotraj obložene s kameninastimi ali marmornatimi ploščami.

M. S. C. — Ploska stopal (dobar izraz!) pri pol-drugoletnem otroku je največkrat znak rahitične skriviljenosti v golani ali še višje v bedru, časih znači tudi ohromljenje, časih je posledica napačne otrokove obutvi, časih je samo dozdevna, zakaj materine oči so včasih velike in vidijo napake ali nakeže tam, kjer jih ni. Kako naj se morebitna dejanska nakaza popravi ozir. njeno napredovanje zaustavi, je odvisno od vzroka, ki naj ga ugotovi več zdravnik.

J. D. J. — Lasje vas bole, menda ne pogostokrat ali vsak dan; mene navadno samo, če sem zmačkaste, to je neprebran in morda še kaj prehlajen. Vsekakor pomeni slasobolje neko razdraženo stanje v lasišču. Če se pojavlja ta neveselost bolj poredkoma in po znanih škodljivostih, je brezpomembna, sicer treba točnega pregleda po zdravniku.

S. S. M. — Luskine in prhljaj v lasišču, ki vas nadlegujejo v toliki meri, se ne dajo odpraviti tako daleč. Strokovnjak za kožne bolezni naj ugotovi, ali ni vaša nadlega morda izraz luskvacije (psoriasis) ali morda posledica pretirane nege ali neprimernih kozmetičnih sredstev, zakaj tako smo različni, da ista stvar, ki devetim dobro služi, desetemu škoduje.

Pravni nasveti

Motenje posesti pota. M. M. M. Med vašo in sosedovo njivo je bila pot, po kateri sta imela oba mešaja pravico voziti na njivo, kakor z njive. Pot se je obenem smatrala za mejo med obema parcelama. Pot je obstajala odkar pomnijo ljudje. Sedaj je sosed polovico poti izoral in vsejal nanjo žito. Ko ste ga klicali na odgovor, je odgovoril, da je do polovice poti on gospodar in jo sme izorati, vi pa da si napravite pot po svoji njivi. Kdo ima prav in kako priti zopet do pota? — S tem, da je sosed polovico poti izoral, vas je motil v posesti pravice do pota in bi ga bili lahko tožili radi motenja posesti, s katero tožbo bi bili tudi zahtevali, da spravi pot v prejšnje stanje. To tožbo bi bili pa morali vložiti v 30 dneh od dne, ko ste zvedeli za motnjo. Ako ste ta rok zamudili in ako vam sosed zlepa, morda s posredovanjem županstva, ne pripozna pravice do poti na onem delu, ki ga je izoral, zopet ne bo kazalo drugega, kakor, da ga tožite na priznanje. Tega pa brez advokata ne boste znali in mogli.

Vrstni red vknjižbe. V. V. T. — Imate hišo, kupljeno za 98.000 Din, ki je obremenjena z vknjižbo 48.000 Din na prvem mestu. Sedaj nameravate na isto hišo vknjižiti na drugem mestu terjatev neke posojilnice v znesku 25.000 Din. Vprašate, če je ta terjatev na drugem mestu zadostno zavarovana tudi v slučaju, če ne bi mogli zadovoljiti obveznostim prvega vknjiženega upnika ter bi ta prvi vknjiženi upnik predlagal prisilno dražbo hiše. — Varnost knjižene terjatve na drugem mestu zavisi od vrednosti hiše, ki jo imate sedaj, odnosno v času prodaje. Pri prisilnih dražbah se izkupiček prodane nepremičnine razdeli med vknjižene upnike po njihovem vrstnem redu. Najprvo se torej izplača prvega vknjiženega upnika in sicer glavnic, obresti in stroške; iz ostanka se plača drugega vknjiženega upnika itd. Če so plačani vsi vknjiženi upniki in morda ostane še kaj govinovine, šele to se izplača lastniku.

Dežnik v nevarnosti. A. J. M. — Dali ste v popravilo dežnik. Nesla ga je nečakinja, ki je dobila v trgovini znakmo. Drugi dan je šla po dežnik, pa ni bil še popravljen. Čez dva dni je zopet šla nečakinja po dežnik, pa je spotoma izgubila znakmo in seveda ni dobila dežnika. Nato ste šli sami z nečakinjo v trgovino ter pojasnili izgubo znakme in tudi v trgovini prepoznali svoj dežnik, vendar so vam rekli, da brez znakme dežnika ne dajo; če ne bo nikogar po dežnik, pa ga dobite čez tri mesece. Ker se bojite, da bi se tokom časa vaš dežnik zamenjal, vprašate, kaj vam je storiti. — Svetujemo vam, da javite takoj na policijo izgubo znakme, ki ste jo dobili v trgovini in prosite policijo za posredovanje, da ne bo kak nepošten najditelj z izgubljenim znakmo prišel po vaš dežnik. Policiji točno opišite vaš dežnik in upamo, da ga bo vzel policija v hrambo in ga vam proti zadostni legitimaciji izročila. Če pa policija ne bi mogla posredovati, vam ne preostane drugega, da tožite trgovca, da vam izroči dežnik. Predno vložite tožbo, vam svetujemo, da daste trgovcu na pešni novčarji na sodišče in svrhu poravnave.

I. K. S. T. — Spolna razdražljivost ima mnogo vzrokov. Časih je nesnaga, ki se razkaja, časih so neke glistice (»žive nitke«), ki dražijo, časih zaprtje, časih bolezen mehurja, časih preobilno sedenje ali predolgo življenje na stroju z nožnim pogonom, največkrat pa razboljena domišljija, časih neprimerna lega in odeja ponoči. Vse to treba upoštevati in urediti, priporočam posebno zadostno gibanje na prostem. Noge naj bodo tople, kratka »sedežna« kopal z mrzlim polivom spredaj in zadaj vpliva pomirljivo, za ponoči bi bil priporočljiv kratek poliv ali mrzel obkladek. Če s temi domačimi pripomočki ne dosežete zadovoljivega uspeha, pojdite k zdravniku ali zdravnici, ki vam predpiše morda še kakšno pomirjevalno sredstvo, da pridete do potrebnega miru.

L. B. S. — Krmižel je znak vnetja veznice (prevleke očesa in trepalnic ali vek od znotraj) ali samo roba trepalnic. V lažjih in začetnih primerih zadostja spiranje ali obkladki s kamiličnim čajem, v zastarelih slučajih treba še zdravil za spiranje in kakšnega mazila. To pa zapiše samo zdravnik, ki primer bolezni sam vidi.

Isti. Sreb naj ozdravim jaz, ko ga niso mogli niti v bolnišnici in ne drugi zdravniki, ki so ga videli in preiskavali? Vaš popis je tako površen, da si res ne morem predložiti, kakšne vrste je ta dolga Vaša bolezen. Bolnica naj se napoti v Zagreb na kliniko za kožne bolezni.

J. F. B. — Vnetje v kolku da se vam je izboljšalo, ni pa še prešla šibkost in utrujenost v nogah (menda bedrih)? Kaj je z vašimi žilci, ne morem vedeti, vem pa, da si hodi mnogo ljudi živce popravljati v vaš kraj in menda z uspehom. Bo kakšen poseben vzrok za to, ki ga ne poznam. Glede udne bolezni vam svetujem vztrajno gibanje, ki ne sme biti pretirano, a naj se polahno stopnjuje. Kar ne zmorete ta teden, dosežete drugi, golovo pa tretji teden. Gibanje, delo, je čudovito sredstvo, ki ohranja in — zdravi! Čudno, da se »zdrav optimizem«, ki ga baje opazate v mojih odgovorih, tudi vas ne prime? Za zdaj hvalite Boga, da nimate v kolku takšne bolezni, ki ni tako redka in ki treba pri nji odrezati bedro!

S. S. V. — Reklamnih zdravil načelno ne prešojamo na tem mestu, tudi dobrih ne hvalimo, ker bi utegnil kdo meniti, da naša hvala diši po čem. Slabih pa oz. takih, ki se nam ne zde primerne ali so predrage, ne moremo grajati, ker je razprodaja takih zdravil včasih oblastveno dovoljena in bi nas v tem primeru proizvajalec ali razpečevalec takih reklamnih zdravil spravil pred sodišče, da mu kvirimo njegovo pošteno pridobitno prizadevanje.

A. T. Lj. — Častne izjave hočete zaradi mojega odgovora, češ da vas zaradi enakih začetnih neka sovražna vam oseba obrekuje pri znancih? Kako naj izjavim, da vi, A. T. Lj. niste ali ste identična oseba z A. T. Lj., ko vaju nih ne poznam, in je prvo pismo že davnej vzlet sv. Florjan, da niti pisave ne morem primerjati. Kje se rešuje čast, menda veste, pri nas se razgovarjamo samo o zdravju. Nasveta ne morem sprejeti (zaradi preglednosti kasnejših vprašanj), za priznanje se zahvaljujem prav cfrasto.

Odpoved zakupa. L. K. K. — Ko ste bili mladoleten, je vaš varuh dal vaše posestvo v zakup za 6 let in poteče zakupna doba koncem leta 1933. Ker postanete aprila 1933 polnoletni, vprašate, če lahko takoj vzamete posestvo v lastno obdelavo. — Če je bila zakupna doba določena do konca leta 1933, ne morete enostransko zakupne pogodbe pred potekom tega časa odpovedati. To bi mogli samo iz važnih razlogov, n. pr. če je zakupnik s plačilom zakupnine v zamoti.

Sporna pot. K. T. L. — Kupili ste posestvo in je na tem posestvu v mapi vršana tudi vzno pot, ki jo pa 25 do 30 let nihče ni uporabljal. Blizu tega posestva je neki sosed kupil travnik in je nanj začel voziti preko vašega posestva po vzno poti, ki je orisana v mapi. Sosed sam, oziroma njegov posestni prednik, ni priposestvoval te poti, ker je šele letos začel voziti in tudi pri travniku ni vknjižena služnostna pravica vožnje po sporni poti. Vprašate, če ima sosed pravico voziti po sporni poti. — Važno je, kakšna pot je orisana v mapi. Če je ta pot javna pot in je kot lastnik tega pota vknjižena občina, potem je zastarala ta pot šele po 40 letnem neuporabljanju. Če pa orisana pot ni javna pot, ampak je pot le zarisana preko vaših parcel, je to privatna pot, do katere vaš sosed nima nikake pravice, ker je niti ni priposestvoval niti ni vknjižena služnost poti v korist njegovega travnika.

Nenaročene srečke. S. K. — Dobili ste na svoj naslov srečke s prošnjo, da jih razpečate in do določenega termina denar za prodane srečke pošljete. Vsi obilnega drugega dela in gospodarske krize niste prodali nobene srečke in srečk tudi takoj niste vrnili. Sedaj vam pa društvo Sv. V. v B. grozi s tožbo ako takoj ne pošljete denarja v vrednosti prejetih srečk, ker vam srečke več ne vzamejo nazaj. Ali so upravičeni to zahtevati? — Bodite brez skrbi. Srečk niste naročili. Vsi tedi niti dolžni niste, da bi srečke vrnili po pošti. Srečke bi mirno smeli pustiti ležati na pisalni mizi, kamor jih je prišel smisel pismonoša, kjer so na razpolago pošiljatelj na njegovo odgovornost. Ker ste pa srečke celo vrnili, ste postopali popolnoma korrektno, storili ste celo več, kakor pa zakon zahteva. Za razne vsiljive ponudbe raznih založništav, razpošiljalcev srečk in podobne bi bila najboljša šola, da nihče ne bi reagiral. Seveda pa se s posilnimi stvarmi ne smete okoristiti.

Podpora za poročno pri OUZD. V. L. L. Od 1. februarja 1932 do 1. julija ste bili zavarovani pri OUZD. Dne 24. aprila 1932 se vam je rodila hčerka. Prošili ste OUZD za poročniško podporo, pa je bila prošnja odklonjena. Ker ste od 1. julija 1932 kot mestni službenec zavarovani zopet pri bolniški blagajni mestnih uslužbencev, kakor ste bili že od 1. septembra 1927 do 1. februarja 1932, ste se obrnili tudi na to bolniško blagajno, ki pa vam je odgovorila, da so vam ugasnile vse pravice do nje v času, ko ste bili zavarovani pri OUZD. Na ponovno prošnjo pa niste prejeli nobenega odgovora. Kako in kje je priti do podpore? — Za časa rojstva hčerke ste bili zavarovani pri OUZD in bi

Vam bil ta izplačal poročniško podporo, ako bi imeli pravico do nje. Te pravice pa po zakonu še niste imeli, ker do dneva poroda še niste bili niti tri mesece tam zavarovani.

Sprejem v domovinsko zvezo. V. L. Čisto pravilno je postopal občinski svet, ki Vaši prošnji za sprejem v domovinsko zvezo ni ugodil, ker do vložitve prošnje še niste bivali deset let v občini. Sprejema v domovinsko zvezo namreč občina bivašča ne sme odrediti tistemu državljanu, kateri je po dobjeni samostojnosti skozi deset let, preden je prišel za domovinsko pravico, prostovoljno in nepretrgano prebival v občini.

Doti se vsteje v zakonični dedni delež. I. S. Zanimiva Vas, če bi lahko hčere, ki ste jim doto že dali, a vam niso izstavile pobotnice, v slučaju Vaše smrti brez testamenta še enkrat zahtevale doto. — Pri zakonitem dednem nasledstvu mora otrok pušiti, da se v njegov dedni delež vračuna, kar je dobil od zapustnika za časa njegovega življenja za doto ali sin za opremo ali neposredno za nastop službe ali kateregakoli obrta ali polnoletni otrok za plačilo svojih dolgov.

Telesno kaznovanje v šoli ni dovoljeno. P. J. K. Pritožujete se čez učitelja, ki da otroke v šoli pretepa, meče po tleh in jih suje s čevlji. Tako je tudi vašega sina vrgel na tla in osuval s čevljem. Kako temu odpraviti? — Takšne vzgojne metode so že davno odpravljene in je skoro neverjetno, da bi se jih še kakšen učitelj posluževal. Če se je to res zgodilo, se pritožite pri učitelju nadrejeni oblasti (šolski upravitelj, okrajno načelstvo, banska uprava). Ako pa je bilo kaj hujšega in zlasti, če je učitelj otroka telesno poškodoval, pa ga lahko tožite pri sodišču radi prestopka zoper čast ali zoper telesno varnost. Samo pazite, da boste svoje obtožbe mogli dokazati. Drugače se vam lahko zgodi, da vas radi kakšne prenaplajene besede učitelj toži radi žalitve.

Ta nesrečna voda! M. N. D. Od pamtveka se je odtekala voda s ceste na zemljišče poleg vaše hiše. Sedaj pa je lastnik tega zemljišča svojo parcelo dvignil tako, da je preprečil dotok vode, ki se je nato odtekala na zemljišče drugega mešaja. Ta je pa tudi svoje zemljišče nasul, tako da sedaj vsa voda teče preko ceste pred vašo hišo. Zaprtili ste obcino za posredovanje, a ničesar ne ukrene. Kaj storiti? — Ako je cesta občinska, je občina dolžna, da napravi takšen odtok vode, ki ne bo nikomur v nadlego. Vsekakor lahko prisili lastnika dotičnega zemljišča, kamor je voda tekla od pamtveka, da to še nadalje dopusti. Najpametneje bi pa bilo, da napravi primerno požiralno jamo, ako ne more vode nikamor drugam napeljati. Ako pa občina ničesar ne ukrene, se pritožite na kr. bansko upravo.

Zaščita kmeta. I. R. J. Posodili ste večjo vsoto denarja človeku, ki pred izvedbo agrarne reforme ni sam obdeloval svoje zemlje, kateri jo pa sedaj, kolikor mu jo je ostalo, obdeluje v svoji režiji. Vprašate, če spada pod zakon o zaščiti kmeta in če bi mogli s silo iztirjati dolg. — Za »kmeta« po navedenem zakonu se smatra vsakdo, ki obdeluje zemljo sam ali s člani svoje rodbine in čigar obdavčen dohodek izvira pretežno od kmetijstva, če ne presega njegovo posestvo površine 75 ha za obdelovanje sposobne zemlje. Zato bo vaš dolžnik vsekakor zaščiten po tem zakonu. Kako si predstavljate iztirjanje dolga »s silo«, niste povedali. Brez sodišča ne boste opravili ničesar, ako vam dolžnik prostovoljno ne plača.

Poravnalno postopanje. L. M. D. Veledolgov, ki jih ne morete kriti, nameravate zaprositi, da se uvede postopanje za prisilno poravnavo izven konkurza. Vprašate, kje je treba zaprositi za prisilno poravnavo in če vam bodo tekom poravnalnega postopanja trgovino zapli. — Predlog za uvedbo poravnalnega postopanja je staviti pri sodišču, ki je pristojno za konkurzno postopanje, t. i. pri onem okrožnem sodišču, v čigar okolišju ima prosilec svoje podjetje ali, če ga nima, kjer ima prosilec svoje prebivališče. Za vas bo torej pristojno deželno sodišče v Ljubljani. Kar se tiče drugega vprašanja, predpisuje zakon, da ima sodišče odrediti, česar je treba, da se dolžnikova imovina zavaruje. Zlasti s me dolžniku prepovedati, da bi sploh opravljal izvestna pravna dejanja, dokler traja poravnalno postopanje, ali da bi jih opravljal brez pristanka poravnalnega upravitelja. Dolžnik ne sme od dne, ko je izročil predlog, da se uredi poravnalno postopanje, do uvedbe tega postopanja, ne odsvajati, ne obremenjevati svojih nepremičnin, dovoljevati na ostali imovini zastavne ali druge pravice do ločenega poplačila, prevzemati poroštev in tudi ne vršiti s temi predmeti ali pravicami brezplačnih razpolaganj. Ko se je uvedlo poravnalno postopanje, je treba dolžniku za opravljanje poslov, omenjenih v prejšnjem stavku in v vseh vseh poslih, ki ne spadajo v običajno poslovanje, pritruditi poravnalnega upravitelja. Izvrševati pa tudi ne sme onih dejanj, ki spadajo v običajno poslovanje, če temu ugovarja poravnalni upravitelj. Poravnalni upravitelj sme zahtevati, da samo on prejema denar, vrši potrebna izplačila in izpolnjuje druge obveznosti. Te dolžnosti mora vršiti, če mu to odredi poravnalni sodnik. Dolžnik ima pravico zahtevati, da se mu pusti na prosto razpolaganje ono, česar mu je treba za nujno lastno vzdrževanje in za vzdrževanje onih oseb, ki jih po zakonu mora vzdrževati.

Previsok davek na poslovni promet. J. B. J. Davčni odbor je Vaš promet ocenil trikrat tako visoko, kakor Vašega konkurenta. Kako je mogoče poklicati davčni odbor na odgovor? — Tega ni mogoče; pač pa imate pravico proti odmeri davka vložiti pritožbo in to v 15 dneh po vročitvi obvestila o odmeri davka. Pritožbe se vlagajo pri davčni upravi. Kolikavati jo je s kolkom za 20 Din, priloge pa s kolkom za 2 Din.

Nesporazum v zakonu. V. M. Sv. M. Zakonca imata vsak do polovice srednje veliko posestvo. Mož ravna z ženo skrajno slabo, gospodari silno samovoljno, izkupiček pridruže zase, ga zapravlja po gostinah in v pijanem stanju je nevaren otrokom in ženi. Žena mora sama skrbeti za otroke. Vprašate, kako temu odpraviti. — Dokler žena ne ugovarja, velja pravna domneva, da je poverila možu kot svojemu zakonitemu zastopniku upravo svoje imovine. Če mož to zlorablja, svetujemo, da žena odpove možu upravo svoje polovice posestva. To lahko napravi s tem, da to prijavi sodišču, sodišče pa o tem obvesti moža. Praktična posledica bo na pr. to, da bo moral mož od vsake prodane stvari polovico izkupička izročiti ženi. — Če pa je mož vdan pijančevanju in zapravljuje, lahko žena predlaga pri sodišču, da se moža prekliče in da sama upravlja možovo polovico posestva.

Zrtev pasje zapore. A. R. G. V okraju je pasja zapora. Po naključju se je ob pol 9 zvečer Vaš 11 letni pes-čuvaj odtrgal. Ob 20.45 pa je Vaš čuvaj obljabl sosedovega fanti, ki je na Vašem svetu psa takoj ustrelil. Vprašate, koliko odškodnine smete zahtevati. — Sosedov fant se brani, da je psa ustrelil zato, ker ga je pograbil za plašč in se je še hujšega bal. Da bi psa ustrelil zgolj iz občestnosti, niti sami ne trdite, še manj pa imate dokazov za to.

Bila je razglašena pasja zapora. Torej je bila nevarnost, da je v okraju eden ali več steklih psov. Če je bil torej sosedovega fanti Vaš pes napadel, se je pač moral pred njim braniti. Ustrelil ga je radi tega, da odvrne od sebe ali drugih neposredno pretebo nevarnost, ki je obstojala v bojazni, da ga ugrizne s steklim okužen pes. Po našem mnenju v gornjem slučaju ne morete zahtevati nobene odškodnine. Pač pa lahko dobite še kazni za to, ker ni bil kljub pasji zapori Vaš pes zadostno zavarovan.

Ing. Jos. Skubic:

Obnova češpljevih in slivnih nasadov

Ker nam propadajo stari nasadi vedno hitreje, bomo v kratkem brez sliv in češpelj na naših posestvih. Tega pa se nam je mogoče obraniti na dva načina: da rešimo sedanje nasade propada in da stare nasade obnovimo.

Obnova starih nasadov z novimi. V ta namen je najprikladnejše, da kupimo že vzgojeno dreve sliv in češpelj in ga nasadimo. Zlasti slive zanesljivo dobimo v dobrih večjih naših drevnicah. Češpelje pa si lahko vzgojimo tudi sami. Nekateri imajo navado, da v ta namen pokopljejo slive ali češpelje kar v starih nasadih. To mlado dreve je povečini poginolo iz korenin starega dreva. Z njimi se je staro drevo pomladilo. Ta način navadno ni slab. Ker pa je staro dreve radi napada kaparjev zelo oslabele, je tudi mlado dreve, ki je poginolo iz korenin, slabotno in kar ne more pokazati prave rasti. Vred oslabele tako dreve ni primerno za gospodarske nasade. Zato vzgojimo rajši novo dreve iz semen. Jeseni izberemo dovolj dreves češpelj in sliv, ki naj dajo seme. Pri izbiri dreve pazimo, da imajo drevesa vse potrebne dobre lastnosti. V prvi vrsti zbiramo dreve, ki je zelo rodovitno, sad na njem rano dozoreva, drevo samo pa je čimbolj zdravo in rastno. Potom semen vzgojimo navadno pri češpljah in slivah dreve enakih lastnosti. Čim boljše je tedaj materno drevo, tem zanesljiveje bomo vzgojili dobro dreve.

Sadovi, ki nam dajo semenske koščice, morajo biti popolnoma zdravi in dozoreli. Sadje, ki je na zaznamovanih in izbranih drevesih ostalo najdalj časa na drevesu, ima najbolj zanesljivo omejenost lastnosti. Koščice iz tega sadja zagrebimo na primernem delu vrta v zemljo. Če se pa bojimo škodljivcev, tedaj koščice zasujemo v vlažen posek ali črno godno gozdno prst, ki jo imamo pripravljeno v posebnem zaboju. Koščice vložimo v zaboj takole: na dnu zaboja naj bo plast peska ali prsti. Na to plast natrosimo koščice preko celega zaboja. Koščice se naj med seboj ne dotikajo. Plast koščice pokrijemo s peskom, na katerega nasujemo zopet koščice itd., dokler ni zaboj poln. Zaboj (ali lonec) postavimo v klet. Proti koncu zime ali rani pomladi začno koščice kaliti. Ko opazimo, da začno koščice pokati, takoj posejemo seme s prstjo ali peskom vred na pripravljeno, zgrgolano in dobro zagnojeno zemljišče. Z mladimi drevesci postopamo tako, kot z jablanami ali hruskami v drevnicah. Vzgojeno dreve po posaditvi v nove sadovnjake po principih o urejanju nasadov.

Da pa bodo novi nasadi donasali kaj dobička, moramo vedeti, da koščice sadja čimbolj redno rodi le v zagnojenih zemljiščih, ki jih trajno obdelujemo. Le v odprtem svetu dajo slive in češpelje najvišje (t. j. tudi redne) dohodek.

Rešitev starih nasadov. Stari nasadi so zapisi smrti, če ne ugonobimo kaparja, tega zajedavca češpljevega dreva. Kapar, ki sesa sok iz mladja, pa ni pri ugonabljanju nasadov osamljen, ampak ga pridno spremljajo razne glivične bolezni na listju in mladikah (rje). Dreve hira, veje odmirajo, celo drevo se posuši. Dreve, pri katerem so se začele sušiti te starejše veje in vrhove, napade trohnoba, ki ugonablja korenine in notranjost debla. Takega drevesa se ne izplača več reševati. Zelo oslabele dreve tako porumijo. Dreve, ki je povečini še zdravo, pomladimo, t. j. prikrajsamo mu vrhove in veje. Vse preostalo dreve temeljito očistimo suhih in namoljenih vrhov in vej in z dreva zdrgnemo mahove in lišaje. Vse preostalo dreve temeljito okopljemo in mu močno pognojimo, da se v prihodnjih letih okrepi.

Snaga na drevu in dovolj hrane v zemlji sta predpogoji za ozdravitev nasadov, kakor tudi za varstvo novih nasadov.

Kapar v starih in novih nasadih pa s samo snago še ni zatrt. V ta namen uporabljamo razne strupe v obliki škropiv. Razni karbolineji so najprimernejši zato, ker z njimi v dobi drevesnega počiška lahko temeljito razkužimo celo drevo. Tako razkuževanje je treba obnoviti vsaj vsaka tri leta, pa bodo nasadi ostali krepi in rodovitni. Pri nakupu teh škropiv (arborina itd.) dobimo tudi navodilo o uporabi.

Brez snage v sadovnjakih, krepkega gnojenja dreva ter večkratnega uničevanja kaparjev s kemičnimi sredstvi ter pomlajevanje nasadov pa ni mogoče misliti na bogato in redno rodovitnost češpljevih nasadov.

Kako vzgajamo iz koščice češpljevo drevo in kako ravnamo z dreve, da bo redneje rodilo? — Kako je najlažje priti do belih in rdečih sliv ter do murv? — Janež Peter, pos., Belica 4, p. Plešče.

Odgovor: Nujnejša pojasnila na vprašanje glede vzgoje češpljevega dreva in nadaljnje oskrbe so razvidna iz članka: Obnova češpljevih in slivnih nasadov v današnji naši številki. Do raznih vrst sliv pa pridemo tako, da naročimo že vzgojeno dreve ali cepiče v priznanih podjetjih (n. pr. kmetijski šoli na Grmu, p. Novo mesto, srečno načelstvo Krško, vinarska in sadj. šola v Mariboru). Če naročimo cepiče, jih pocepimo sami v drevnicah češpelj. Na dobro kakovost sort se pri omenjenih drevnicah lahko zanesemo. Če pa sami izbiramo sorte, naročimo one, ki so popisane v knjigi »Sadni izbor za Slovenijo«, za katero se zanimajo pri upravitelstvu tamkašnje osnovne šole. Verjetno je, da boste dobili vsa potrebna pojasnila. Glede murv vam pa svetujemo, da jih pozabite, ker bi imeli z njimi samo izgubo. Ing. Sk.

IVAN KRALJ

se priporoča za vsa ključavničarska dela
LJUBLJANA, Gregorčičeva ul 3 ali Rimska c. 2

izdelujemo se na novejši model otroških in igra nih vozčikov, tričiklji, razna novejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franco.

Tribuna F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozčikov
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 191

ŽENA IN DOM

Poklic neporočenih žen

Mednarodna unija katoliških ženskih zvez žen; to je pravica in sreča vseh plemenitih žena. Materinstvo je širina in globina duše, ki ne more in ne sme živeti sama zase v ozkem kotičku, ampak ima prostrane prostore v srcu (Lippert). Ti prostori prostori so: sočuvstvo, ki jo sili k službi in žrtvovanju ljubezni; da drugim olajša življenje, da se morejo solnčiti, ogrevati, veseliti; zavost, da je za nekaj sposobna, za nekaj živega, v življenje postavljena.

Plemenito in nesebično delo od človeka do človeka, od srca do srca, to je najgloblji smisel ženskega poklica; to pa je tudi, kar jo povsem izpolnjuje in osrečuje. In ta zadovoljitev njene narave ji mora biti odprta. Kjer pa se to ne da izvršiti v družini, je treba, da se ji odpre tak poklic, kjer se v svojem delu zadovolji v blagor mnogim.

Vsak človek, že kot človek, potrebuje, ko se povzpne do gotove kulturne višine, nekega poklica, v katerem se udeležuje, izpolnjuje in zadovolji. Tudi vsaka žena ima pravico do takega poklica, ker ga potrebuje za svoje človeka vredno bivanje v človeški družbi. »Ne uvidim, zakaj bi neporočena žena morala stati izven naravnega reda. Pa če in ker svoje najbližje naloge, materinske naloge namreč, ne more izvršiti, ker za to niso dani pogoji, ali naj bo oropana splošne človeške pravice, ki jo ima do lastnega poklica? Saj zaradi tega, če je ostala neporočena, ni izgubila svojih naravnih ženskih pravic in ne svojih bistvenih ženskih lastnosti.« (J. Müller.)

Gotovo je, da posameznica, ki je pod silo vnanjih razmer obsojena v prvotnem smislu k neizpolnjenemu poklicu, to nosi kot žrtev; vendar more svoje celotno življenje in udeleževanje obdržati na višini v voljno in hoteno odpovedjo, v vdanostjo v

božjo voljo. Vse zunanje, najsi bo še tako odvratno, moremo v notranjosti pozitivno doživeti in s tem obvladati. To je smisel križa. In če bi imela religija le ta smisel, da bi iz navidežno važnih eksistenc ustvarjala junake in s tem središča za ustvarjajoče in blagoslovljajoče moči, bi bila več kot upravičena za svoj obstoj.

Toda, kakor je mučenštvo nekaj svetega, nihče nima pravice ustvarjati mučencev. Življenja vredni ljudje morajo najti priliko, ustvarjati življenjske vrednote. Vsakdo mora najti svoj poklic, a ne samo za ubijanje časa, pač pa poklic, ki pomeni enotno, zaključeno in trajno dejavnost, ki jo z zavestjo in odločnostjo prevzame, ki jo z vso močjo in s polnim zanimanjem vrši kot dolžnost. S tem si ustvari vsebino za življenje.

Pameten človek to sam po sebi razume. Pred tridesetimi leti morebiti še ni bilo tako. Do tega spoznanja smo sodobni ljudje prišli deloma zaradi časovnih potreb, deloma pa je to tudi rezultat ustvarjajočega ženskega dela v smislu ženskega gibanja.

Kar pa je tako samo po sebi umevno in po izkušnjah sto- stokrat dokazano, je pa prav v ženskih krogih premnogokrat bilo doslej le stranskega pomena. Ne gre namreč le za to, da ima žena sploh kak poklic, kako življenjsko delo; prav tako važno je, da ima poklic, ki ji je primeren, ki jo zadovoljuje, ki je v resnici ženski poklic in to življenjski poklic.

Poklic ne prinese s seboj tudi sreče in zadovoljstva, to je pač že dokazano. Ženski poklic mora odgovarjati ženskemu bistvu, da se v njem lahko razvija in udeležuje, potem bo v njem tudi srečna in zadovoljna.

Materina sreča

Obnašanje pri mizi

Že otroka bi morali učiti, kako naj se pri mizi obnaša, kako naj drži nož, vilice, žlico. Kot otrok se bo najlažje naučil in to, kar se bo naučil, mu bo ostalo za vse življenje.

Ze pel- do šestletnega otroka je treba učiti, naj mirno in tiho sedi pri mizi, naj se ne igra s priborom in naj si servieto položi čez naročje, kadar je ne rabi.

Polagoma, ko že sme jesti vsako jed, se tak otrok nauči, kako naj dostojno je. Nauči se, kaj se je z vilicami kaj z nožem, žlico in kaj s prsti. Če kaj napačnega stori, ga to ne spravi v zadrego.

Fino obnašanje pri mizi je važno, zlasti tedaj, kadar ne jemo doma. Brez dvoma vpliva pomirljivo na vsakogar, če ima pri mizi soseda, ki zna ravhati s priborom in jesti mirno in tiho.

Tu hočem podati nekaj najvažnejših predpisov za pravo obnašanje pri mizi:

Servieto razgrni samo na pol in položi si jo čez kolena. Ko pa vstaneš od mize, jo položi nezločeno na katerikoli stran poleg svojega krožnika.

Ne igraj se s priborom. Pusti ga pri miru, dokler ga ne rabiš. Če si kje v gostih, ne greš proti svoji gostiteljici in ne obriši pribora pred uporabo, ker s tem bi jo zelo žalil, češ, da njen pribor ni čist. Tako previdnost si smeš dovoliti samo v restavraciji, kjer si primoran jesti, pa se ne moreš zanesti na snago.

Če si žena, ne obloži mize s svojo ročno torbico, z rokavicami, s kakšno knjigo ali vsemogočo korespondenco. Prosi služkinjo ali koga izmed domačih za prostor, kjer bi to lahko odložila.

Žlice za serviranje ne polagaj kar na mizo, ko si vzel ponujeno jed, ampak jo vsakokrat položi nazaj na servitni krožnik, oziroma v skledo.

Ne lomi kruha ali prepečenca v juho. Če ješ kruh, ne trgaj kosčkov od kosa z zobmi, ampak odloži s prsti grizljaj za grizljajem. To velja tudi za močnate jedi, kakor potico, biskvit itd. Kos drži samo s tremi prsti.

Ko nosiš vilice k ustom, ne govori. Ne drži vilic z grizljajem v zraku, ker to je zelo neestetično in vrhu tega nesigurno.

Obiranje mesa s kosti je dovoljeno samo doma ali pa v krogu intimnih prijateljev. V javnem lokalu ali v gostih opuščaj to.

Če ti je z mesom kakšna koščica ali druga neužitna reč zašla v usta, jo z jezikom izloči na vilice, če pa to ne gre, pa s prsti leve roke in položi jo na rob svojega krožnika, dočim drži desno roko pred ustni.

Najgrše pa je, če ješ z nožem. Saj nož vendar ni za donajanje hrane v usta, ampak samo za rezanje. Pomisli tudi na to, v kakšnem strahu je tvoj sosed za tvoja usta, da bi si jih ne porezal.

Preden piješ vodo med jedjo ali po jedi, si usta obriši. Odtis mastnih ustnic na robu kozarca brez dvoma žali oko vsakogar.

Sadje, nekatero sočivje, kakor tudi nekatere slaščice jej z roko, kakor na pr.: pomaranče, češnje, hruške, jabolka, breskve, češplje, grozdje, olive, redkvice, artičoke (list za listom), biskvit, sladkorčke itd.

Sadne koščice in peške izloči s prsti in jih položi na krožnik kolikor mogoče neopaženo ali pa jih spusti v levo dlan. Če ješ črešnjak zavišek, jih deni na vilice, potem pa šele na krožnik.

Beluše (špaglje) jej z vilicami, ne s prsti. Če so po obedu (v večjih hotelih, na parnikih, banketih) na razpolago skledice za umivanje prstov, pomoči v vodo samo prste, in sicer najprej samo prste ene roke, potem pa prste druge. Nato si osuši prste s servieto kolikor mogoče neopaženo.

T. D.

Slika nemške gospodarske krize
Kmetje, ki svojih kumar za vlaganje niso mogli prodati na hamburškem trgu, so jih zopet zakopali

Dober okus za obleko

Izbiro naše obleke mora voditi dober okus. To je stavek, ki smo ga slišale že v sto in sto varijacijah. Če hočemo razpravljati o teh besedah, pridemo v celo kopico naziranj. Kaj vse hvalijo danes pod vplivom tega diktata? Latinec ima pregovor: De gustibus non est disputandum, t. j. o okusu se ne da prerekati. In s tem je dana neka prostost, katere naj bi se nobena žena ne poslužila brez predznanja.

Samo en okus je pravi in to je fini in dober okus, vse drugo pa so neokusnosti. Seveda se nam pa takoj postavi nasproti novo vprašanje: v čem pa obstoji ta dober okus, kaj razumemo pod to besedo?

Dobri okus je v enem oziru širokega pomena, ker vsebuje prav mnogo. Izraža se lahko v obnavljanju, obnašanju, v izbiranju izobraževalnih sredstev in ne nazadnje tudi v izbiranju ljudi za svoje tovarišstvo.

Dobri okus mora torej biti vprašanje vzgoje, vprašanje izobrazbe. V tem oziru je tudi vprašanje naše obleke, o čemer nam je prav tu govoriti. Dobri okus je lahko prirojen, mora se ga vzgajati, lahko se da vzbui še v poznejšem času, čemur bo vsaka čitateljica tudi sama pritrdila. V marsikateri ženi spi ta lastnost, ne da bi se žena tega zavedala. Kjer pa tega ni, preostane samo še to, da se damo vplivati od onih, ki so s to lastnostjo to je z dobrim okusom obdarjeni.

Dobri okus zahteva pred vsem drugim, da smo ob vsakem času in na vsakem kraju primerno oblačeni. Žene z dobrim okusom dobro vedo, kako lahko to nalogo izvrše v vsakem poklicu in tudi v najbolj skromnih razmerah. Morebiti bo dobro, če o tem nekaj več povemo.

Dobri okus zahteva najprej točno poznavanje lastnega telesa. Zgornji del telesa mora biti v pravem razmerju do spodnjega telesa. Pogosto vidimo osebe, katerim je život mnogo predolg v razmerju do nog. Take žene izgledajo sede razmeroma mnogo večje, kakor če stoje. Obratno pa so tudi postavljene, ki pri sedenju napravljajo vtis zelo majhne osebe, ko pa stoje, so zelo velike, ker so jim noge v razmerju do zgornjega telesa predolge. Važna je tudi oblika vratu, ki odmerja ramni liniji pravo obliko. Rame navadno podaljšajo vrat, zlasti če so preveč posnete. Obseg rame je zelo važen za dobro izbrano obleko.

Modne novosti

Novembersko vreme je navadno hladno in mokro, zato si moramo za ta čas preskrbeti toplo obleko in jopice temeljitega kroja. — Pletene jopice tvorijo s kostumom zelo obliko in živahne barve. Kako žensko deluje preprosta jopica iz zelene volne s črno krojenimi rokavi in gumbnimi okrasi! (1)

Mladostna je pletena jopica iz fine rdeče volne, katere dvojni ovratnik silno ljubko učinkuje. Svojeviti rokavi so komaj naznačeni. (2)

Vsaka poklicna žena ve, kako dobro pristoji jersey-obleka. Vpravi v poklicu mora dvakrat misliti na to, da ne bo oblačena preveč izjavljajoče, pač pa preprosto in ljubko. Rdeče-bela sivo pisana jersey-obleka izpolni oba namena. (3)

Močni boki so današnjemu načinu oblačenja kaj malo priročni. Potrebujemo nekoliko zoženja, pa četudi ne s trdim steznikom, pač pa z moderčkom, ki je iz krepkega blaga in se životu prilaga.

S temi eamo nakazanimi študijami telesa kmaju lahko spoznamo temeljno obliko, ki mora ostati vsaki obleki, pa naj si bo izprememba mode še tako pogostna.

Žene z dolgim životom naj bi si izbirale vedno take obleke, ki jim njihovo naravno obliko telesa nekoliko zakrijejo. To se da napraviti, če je krog in vsa garnitura tako pripravljena, da nakazuje pravilne oblike. Zlasti naj bi ne imele nikoli okrasov, ki gredo v dolžino. Normalna prednja dolžina od vratu do pasu je za večje figure 38 cm, za manjše pa 36 do 37 cm. Dosedanja oblika visečih oblek, ki so imele samo eno dolžino od vratu do spodaj, je to delo prav lahko napravila s tem, da je pomaknila pas nekoliko višje.

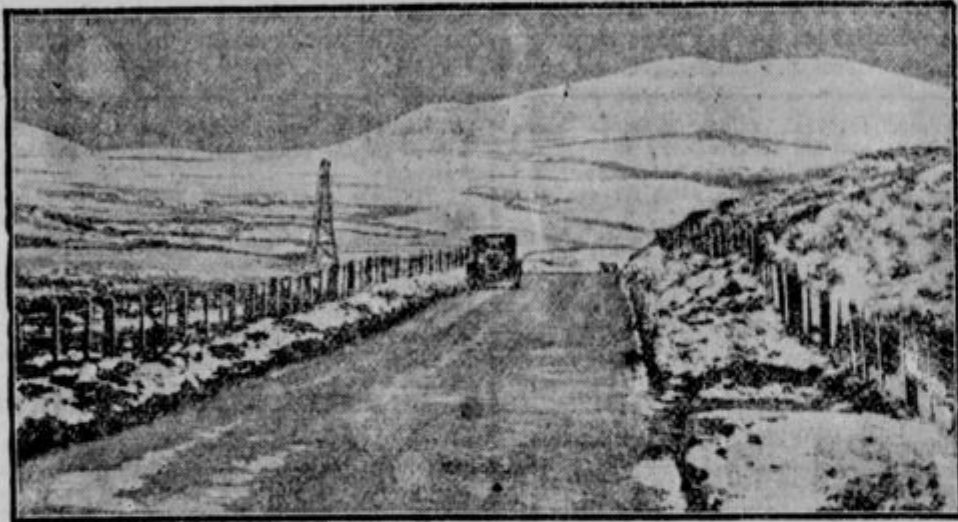
Žene, ki imajo po naravi zdaljšan vrat, naj bi ne bile globoko izrezane in naj bi vso garnituro ob vratu spravile v sklad z razmerjem vratu do ramen.

Zelo široka ramena lahko popravimo s tem, da ne delamo rokavov v enem, ampak jih nastavljaljamo, kakor kaže današnja moda večkrat celo iz drugega blaga. Prav sedanja moda lahko pomaga pri izpremembi rokavov s tem, da celotno dolžino rokava večkrat prekrine. Za te vrste telesnih oblik je tudi priporočljiv tako zvan polrokav, ki pa seveda ni za vsako modo predpisan.

Daljša razmišljanja zahteva tudi izbira barv. Blondinke in brinetke si dele barve. Ne zadošča samo, če vemo, naj bi blondinke vsako rumenkasto nijanso v sivih, zelenih in rdečih blagovih odklanjale, ker te pripadajo in pristojajo le brinetkam, ampak naj se odločujejo za višnjevo-sivo-rjavkasto-zeleno in modrikasto-rdeče.

Žena, ki jo vodi pravi okus, mora biti prav dobro podkovana pri izbiri barv, da je ne zapelje današnja silna množina najbolj kričavih barv v blagih. Vedeti mora, da je število osnovnih ali temeljnih barv zelo malo. Sivo, modro, rdeče, zeleno, rumeno in vijoleto veljajo pri blagovih za temeljne barve. Seveda je vijoleto že nekoliko dvomljivo. Vse druge barve so mešanice, ki jih navadno imenujemo nijanse in tvorijo veličansko polje zlasti za specialno tekstilno industrijo.

(Dalje prih. nedeljo.)

Zima se javlja

Kakor nam kaže slika, je srednje Škotsko pokrili lahni sneg in jo zavili v pravilno belino. Dober mesec in pol (ali še prej) — pa bo obiskal tudi nas.

Žena in sodobna kriza

Začetek zimskih dni občutimo v današnjih časih kot težko slutnjo za prihodnost, saj vemo, da velika večina prebivalstva živi že zdaj v pomanjkanju in da premnogi mori revščina in muči glad.

Pa je nujno potrebno, da zdaj še iz globljih virov in še močnejše in še vztrajnejše deluje naša resnična ljubezen do bližnjega, skrb posameznika za bližnjega, za njegovo bedo in pomanjkanje vnovič in tem lažje zagori. Prošlo leto je prineslo jasen dokaz te ljubezni in skrbi, pa je treba, da z novo pripravljenostjo in neutrudno potrpežljivostjo gredo zopet žene na delo.

Naš pogled naj gre na globoko in široko! Srce pa naj s polnim razumevanjem občuti zlasti veliko duševno bedo tisočev in srčna in iznajdljiva ljubezen naj najde vsa, še tako skrivna pota, da bo mogoče vso trdoto premagati in omiliti, vzbujati vsaj nekoliko skromnega veselja ter v težke čase zasadi smisel za vrednost življenja, vrednost dolžnosti, vrednost dela.

Žensko mišljenje in ženska dejavnost sta danes poklicana v silno resno smer. Ili morata za tem, da vse žensktvo spozna, da je v celoti in vsaka posameznica poklicana k zvestemu delu na vseh popriščih, da premaga svet in naša domovina sodobno gospodarsko, moralno in kulturno krizo. To pa bo mogoče le tedaj, če zavladava vsaj trohica zadovoljstva med različni plastmi prebivalstva, mir med stanovi enega naroda in med narodi vobče. Ne moremo pri-

kriti dejstva, da je tudi žena poklicana k temu in naša dolžnost je, da jo pritegnemo k temu delu. Le njej je dana naloga, kot vzgojiteljica mladega rodu, da nanovo vzpostavi spoštovanje do premnogih vrednot človeštva, ki so danes ogrožene, da novi rod nauči zvestobe v malem, da bo pozneje zvest tudi v velikem.

Ne bo ji težko to izvršiti, če se pogumno opri- me svojega načina vzgojnega dela, v preprosti skromnosti, ki raste iz spoštljivosti do Boga in do, po božji podobi ustvarjenega človeka. Taka žena hodi svojo pot naravnost, saj je v svoji notranjosti trdno prepričana o delovanju najvišje Previdnosti pri vsakršni človeški usodi.

Torile žene je slej ko prej v prvi vrsti v družini, kjer z oživljajočim duhom in čuječim srecem polaga temelje vsemu onemu, kar potem sega preko poklica v širši krog javnosti in splošnih družabnih potreb. Nikjer in nikoli ne more biti izločena iz javnega dela tudi v direktnem smislu, ker ji njen naravni poklic odkazuje odlično delo v tem oziru že v družini in temu delu po vsej pravici ne more ne javnost, ne kak drug činitelj postavljati meja. Odločilno in neodločujoče delo gre ženi tudi pri obvladovanju sodobne krize. In morebiti nima žena nikjer tako razsežnega dela, kakor pravi pri odpravi socialne krize; njeno prirodno altruistično čuvstvo- vanje, njena resnična ljubezen do bližnjega jo za to usposablja. Ali naj se temu delu odteguje? La-

Internacionalno unijo katoliških ženskih zvez ima svoje postojanke v 30 državah in s svojimi 58 zvezami zastopa 25 milijonov katoliških žen. Na svojem pripravljalnem zborovanju je razdelila naloge za pripravo prihodnjega kongresa deseterim delovnim zajednicam, ki so stalno v uniji zaposlene kot študijske komisije in sicer v nastopnih vprašanjih vzgoje: 1. Obvarovanje in propaganda vere, 2. družina, 3. pouk, vzgoja, šolska vprašanja, 4. intelektualno delo, 5. industrijsko delo, 6. gospodarsko delo, 7. in 8. varstvo žene in otroka, 9. higijena s socialnega in moralnega stališča, 10. žena v javnem življenju.

Vsa ta vprašanja pa nehoti posegajo tudi v usodo naroda. Zato je žensko delo v družini veličanskega pomena za dvig narodove kulture in za javno življenje sploh, pri čemer naj zlasti v današnjih časih nikjer žene ne manjka.

V teh dveh letih bo Internacionalna unija katoliških ženskih zvez pripravljala celotno delo za bodoči kongres in želi, naj ji društva in ženske organizacije sploh pošljejo svoja poročila.

Žensko delo v okviru papežev enciklike

Papeževa okrožnica o krščanski vzgoji mladine je vzbudila pozornost vsega sveta. Velikanska množina vzgojnih vprašanj je v tej okrožnici. Temeljni činitelj vzgoje mladine so cerkev, država, družina in na vse to se nanaša ta papeževa okrožnica. K temu pridejo vsa podrobnejša vprašanja in je razvidno iz nje, da ima primat pri vzgoji krščanska znanost, ki naj obvlada celotno kulturo in naj pazi tudi na telesno vzgojo, seksualno vzgojo, koedukacijo, razmerje med svetnimi, simultanimi in katoliškimi šolami ter naj varuje pravice in dolžnosti vzgojiteljev. Noben odgovorni vzgojitelj in sploh noben katoličan ne more iti mimo te enciklike. Za ta tema je izbrala celotno delo svojega bodočega kongresa, ki bo 1934 v Rimu. Priprave za ta kongres so se vršile od 26. septembra do 1. oktobra t. l. na velikem zboru v Luzernu v Švici.

Ženin smeh

Kolikokrat se je že zgodilo, da so se zakoni ločili, ker se žena ni več smejala. Čudno se to sliši, pa v resnici je res. Mož ima rad veselo ženo, ne mara mračnih obrazov okrog sebe. Ženina žalost ga odbija pa si gre veselja iskat v krčmo. Toda, ali je samo žena kriva? Nikakor ne. Kaj težko se je smejati v današnjih težkih dneh, ko tarejo gospodinjstvo, tisočere skrbi. Mož pa ne najde nobene ljubezvene besede zanj. Žena večkrat pozabi na svoje skrbi in v vedrim obrazom hiti možu naproti, ta pa ostane mrtel in mračen. Kako naj bo potem žena vesela!

Mož si mora znati ohraniti ženin smeh. Ne sme misliti samo nase. Prijazna beseda, vesel pogled, malo več uslužnosti in žena se bo zopet smejala, pa naj jo skrbi še tako tlačijo k tlom. Slavni Mozart je zelo ljubil svojo ženo. Nekoč je prišel domov, pa soba ni bila zakurjena, zmanjkalo je drv, a žena ni imela denarja, da bi jih kupila. Kaj naredi Mozart? Pograbil je svojo ženko in zavrtela sta se po sobi. »Si bova pa tako zakurila,« ji pravi Mozart, in oba sta se iz srca smejala. Ko bi v naših družinah vladala ljubezen, pa tudi smeha ne bi primanjkovalo. Može, ne zvrčate vse krivde na ženo! Ako ni veselja v hiši, ste večidel sami krivi.

DELA VSKI VESTNIK

Kako prideš do brezposelne podpore pri Javni borzi dela?

Po ministrski uredbi z dne 26. novembra 1927 v zvezi z izvršilno naredbo o spremembi in dopolnitvi gornje uredbe z dne 17. junija 1932 (Službene novine št. 138 z dne 13. julija 1932) je urejena organizacija posredovanja dela in dajanja neposrednih podpor brezposelnemu delavstvu. Za Slovenijo obstoji Javna borza dela s sedežem v Ljubljani (palata Delavske zbornice) z ekspoziturnimi v Kranju, Celju, Mariboru in v Murski Soboti. Naloga teh javnih borz dela je, da vršijo posredovanje dela, dajejo brezposelnim podporo v mejah in določilih agoraj omenjene uredbe in navedbe.

Vrste podpor

Javna borza dela podeljuje brezposelnim delavcem štiri vrste podpor:

1. denarne dnevne podpore,
2. potne podpore,
3. izredne enkratne podpore,
4. podpore v naravi.

Denarna dnevna podpora je redna podpora, na katero brezposelni delavec in njegovi svojci zadobijo pravico, če izpolnijo pogoje gornje navedbe. Potna in enkratna podpora sta izredni podpore. Vse te podpore se morejo v posebnih slučajih nekaj ali v celoti zamenjati za podpore v naravi.

Kako se prijaviš?

Če postaneš brezposeln, naj bo tvoja prva pot, da se takoj, in sicer najkasneje tekom 7 dni ustno ali pisмено prijaviš pristojni borzi dela. Če stanuješ v bližnjem okolju borze dela, se moraš prijaviti osebno in s seboj prinesiti delavsko knjižico ali kako drugo overilo, s katerim dokažeš, da si v resnici brez posla. Če stanuješ daleč, pa napraviš pismono prijavo. Najbolje je, če predložiš po pristojnem županstvu svojo delavsko knjižico. V pismini prijavi moraš navesti sledeče najnujnejše podatke, in sicer: 1. Ime in priimek, 2. rojstno leto, 3. stan (poročen, samski), 4. pristojnost, 5. število neprekrbljenih otrok pod 14. letom starosti oz. tudi starejših, če so v tvoj dom in v tvoji oskrbi, 6. tvoj pravi poklic (zelo važno), 7. pri katerem delodajalcu si bil nazadnje zaposlen (navedi tudi vse zaposlitve zadnjih dveh let), natančen njegov naslov, 8. kdaj si postal brezposeln (navedi tudi vzrok brezposelnosti), 9. natančni naslov svojega bivališča, 10. kakšno delo želiš oz. si pripravljn prevzeti. — Ko te borza dela sprejme v stalež brezposelnih, ti izda »kaznico o nezaposlenosti«.

Kdaj in koliko si upravičen do podpor

Brezposelni delavci zadobijo pravico do denarne pomoči v 5 dneh po prijavi o nezaposlenosti. Za sebe in svoje si upravičen do podpor, če imaš dovolj članstva, največ za dobo 6 tednov v enem koledarskem letu. Članstvo se računa samo za 2 leti nazaj od prijave brezposelnosti. Delavec in oni namestenci, kateri so bili zavarovani pri OUZD ali pri Trg. bolniškem podp. društvu ali »Merkurju« in so plačevali prispevke za borzo dela, torej da niso prejimali bolniških podpor v tistem času, imajo pravico do denarnih podpor za

1. 2 tedna, ako so bili zavarovani v 1 letu 4 mesece ali v 2 letih najmanj 8 mesecev.

2. Do uživanja podpor za 3 tedne si upravičen, če imaš v 1 letu 8 mesecev članstva ali v 2 letih 12 mesecev.

3. Do 4 tednov si upravičen, če si bil vse leto nepretrgoma zaposlen, ali če imaš v 2 letih 16 mesecev članstva.

4. Pravico do podpor za 5 tednov imaš, če si bil zaposlen v zadnjih 2 letih 20 mesecev.

5. Pravico do 6 tedenskih podpor v enem koledarskem letu imaš, če si bil zadnji 2 leti ali več nepretrgoma zavarovan.

Največja dnevna denarna podpora za delavca znaša 10 Din in za vsakega svojca (ženo, otroke) po 3 Din dnevno, in sicer največ za ženo in 5 otrok ali za 6 otrok brez žene. V nobenem slučaju ne presegajo dnevnih podpor 28 Din.

Izredne podpore

Delavci, kateri so vsled dolge brezposelnosti, nesreče ali podobno prišli v skrajno težko gmočn položaj, zamorejo dobiti izredno enkratno podporo. Izplačilo te podpore odobri šef Javne borze dela za vsakega delavca posebej — največkrat dvakrat v enem koledarskem letu. Ta podpora znaša 150 Din do skupne vsote 300 Din za vsakega delavca letno. Za vsakega neprekrbljenega otroka znaša podpora (največ za 5 otrok) po 30 Din, do največjega skupnega zneska do 300 Din letno. — Te izredne podpore je po pravihli gornje navedbe odobriti oz. izplačati v manjših obrokih, a po možnosti in po okolščinah prvenstveno v naravi.

Organiziraj se!

Če si strokovno organiziran, prevzame večino teh težav od tebe tvoja strokovna organizacija in tudi skrbi za pospešitev rešitve.

Te odredbe so sicer dokaj skromne, vendar bi mogle napraviti mnogo dobrega, če bi jih lastniki podjetij izpolnjevali. Kako jih izpolnjujejo, naj pojasni dejstvo, da ni bilo v Sloveniji — kolikor nam je znano — ustanovljeno niti eno otroško zavetišče.

Delavski sport

Katere športne vrste so za nas najbolj primerne?

Od športa zahtevamo, da da našemu telesu moči in zdravja, hitrosti in prožnosti, naši duši pa lastnosti človeka, ki jih tako silno potrebuje naša razvarena doba. Te lastnosti so: močna volja, borbenost, veštrajnost, čut za disciplino ter veselje nad življenjem. Te lastnosti so vrste, ki za nas, ki nam more nuditi vse to. Odklanjamo pa vse one vrste, ki se goje le radi mode, ali pa zato, da morejo bogati sloji pokazati z njimi svoje bogastvo in razkošje. Ne moremo se navduševati za avtomobilizem in motorni šport, za jadranje in letalski šport. Za nas so le tiste vrste športa, ki ne zahtevajo nobenih stroškov, ali pa so zvezane s kar najmanjšimi stroški. Zato so med delavstvom najbolj razvite sledeče vrste športa: rokoborba, igre z žogo, lahka atletika, plavanje in kolesarstvo. V manjši meri tudi dviganje rok, turizma, orodna telovadba in smučarstvo.

Mnogo izbire ima tu vsakdo, ki mu je na tem, da si harmonično vzgoji svojo dušo in telo in se tako usposobi za dobera in izurjenega borce v sveti borbi za delavske pravice. Moti se, kdor misli, da more šport kaj malo koristiti v tej borbi. Angleško delavstvo si je z nemalo zaslug športa prvo na svetu priborilo velike pravice. Angleško delavstvo je tako dobro organizirano, da se mora temu vsakdo čuditi. Odkod jemlje ta čut za skupno delo, to disciplino, ta resni in odločni nastop? Vsak Anglež je že od mladih nog v športni organizaciji. Tam dobi eno telesne in duševne lastnosti, da si je mogel priboriti to odlično stališče med sodobnim delavstvom. Kdor hoče našemu delavcu koristiti, ne more in ne sme biti sovražnik športa.

Drobne vesti v dveh, treh vrstah

Ameriški delavci in namestenci so vsled nezaposlenosti v letu 1930 in 1931 izgubili nad 2000 milijard Din. Medse so v celoti padle za 59,8 odst., nasprotno so pa cene življenjskim potrebščinam padle samo za 23,6 odstotkov.

Pohod brezposelnih na Washington pripravljajo ameriški brezposelni delavci za 1. december.

Velika jeklarja v Zenici je ustavila delo in je na 14 dni odpovedala 780 delavcem službo.

Pretekli mesec se je vršil v Düsseldorfu kongres nemške krščanske strokovne zveze. Kongresa se je udeležilo 3000 delavskih zaupnikov raznih del. strokovnih organizacij. Navzoči so bili tudi delegati nam. Krščanske strokovne centrale.

500.000 Din za podelitev podpor brezposelnim delavcem sme potrošiti Delavska zbornica v Beogradu v letu 1932-33 iz gradbenega fonda.

Po zadnjih vesteh iz Washingtona je sedaj v Zedinjenih državah Severne Amerike 11 milijonov brezposelnih delavcev.

Združene jeklarne v Nemčiji so z oktobrom t. l. zopet sprejele 2750 delavcev nazaj v delo, radi velikih naročil.

V Angliji, kakor poročajo iz Lancashira, je stopilo v stavko ponovno 150.000 tekstilnih delavcev, ker so delavske strokovne organizacije odbile mednarodne predloge tovarnarjev.

V predzadnji nedeljski številki »Slovenec« je tiskarski akter na tem mestu v »Delavskem vestniku« pod »Drobnimi vestmi« napisal — da je bilo izvoljenih samo 31 delegatov marksistov v Krajevno bratovsko skladnico na Jesenicah. Pravilno je, da je bilo izvoljenih 61 članov SMRJ.

Dne 20. oktobra t. l. se je zopet po 6 letih vršila skupščina Delavske zbornice v Ljubljani. Na dnevnem redu so bila važna prečeta vprašanja. Razprava sama je bila zelo stvarna.

Za podpore brezposelnim delavcem se predvideva vsota 60.000 Din v proračunu za l. 1933 mariborske mestne občine.

V Zagorju je bilo zopet reduciranih 20 rudarjev. Prizadeži so samo izključno družinski očetje.

I Z T E H N I K E

Svetovna zaloga premoğa

Leta 1913 je XII. internacionalni kongres geologov v Torontu sestavil tabelo o svetovni zalogi premoğa, ki se nahaja še v zemlji in katero je nemška premoğovna zveza leta 1930, po novjših preiskavah izpopolnila.

Podatki se nanašajo na sigurna in verjetna ležišča premoğa in sicer so sigurna tista, ki se že

sedaj eksploatirajo in katerih obseg je že popolnoma znan, medtem ko so verjetna ležišča ona, katera so izsledili in jih še raziskujejo geologi na podlagi geoloških formacij zemlje.

V naslednjem prinašamo nekoliko številke zaloge črnega in rjavega premoğa v milijardah ton.

Svetovne zaloge premoğa do globine 2000 metrov v milijardah ton:	Črni premoğ		Rjavi premoğ	
	sigurni in verjetni	sigurni	sigurni in verjetni	sigurni
Svetovna zaloga	3922,9	308,7	2936,5	416,5
Evropa	786,	253,7	73,5	19,0
od tega Anglija	202,2	138,2	—	—
Nemčija	279,5	78,1	21,9	9,3
Poljska	138,1	9,6	17,3	1,0
Avstrija	31,4	12,5	2,9	0,6
Španska	8,0	5,8	0,8	0,4
Francija	16,6	5,8	—	1,6
Češkoslovaška	28,4	2,9	12,4	3,1
Rusija	59,8	0,1	8,6	—
Severna Amerika	2293,6	31,9	2811,9	385,0
od tega Kanada	285,8	29,8	948,5	385,0
Združene države	1975,2	—	1863,5	—
Azija	651,7	20,2	13,7	0,3
od tega Rusija	348,0	—	9,8	—
Kitajska	217,1	19,2	0,6	—
Ang-eška Indija	76,4	0,2	2,6	0,2
Afrika	56,8	0,3	1,1	0,2
Oceanija	134,1	2,5	36,3	12,1

Celokupna svetovna zaloga premoğa znaša 6859,4 milijarde ton. Od tega je 725,2 sigurnih nahajališč in sicer, kakor je iz tabele razvidno 308,7 milijard ton črnega premoğa in 416,5 rjavega premoğa, vse ostalo je verjetna zaloga.

Od sigurne zaloge črnega premoğa pa odpade 81,9% na Evropo.

Od sigurne zaloge rjavega premoğa pa odpade na Evropo le 4,6% od svetovne zaloge, medtem ko prednjači Kanada s 92,3%.

Največ verjetne zaloge ima severna Amerika in sicer 76,4% celokupne verjetne svetovne zaloge premoğa.

Najvišja letna svetovna proizvodnja premoğa je znašala leta 1929 1555 milijonov ton, medtem ko je leta 1930 padla za 11,7% in sicer na 1398 milijonov ton in je s tem skoro dosegla svetovno proizvodnjo iz leta 1913, kar moramo pripisovati gospodarski depresiji, ki obsega skoro ves svet.

Hlajenje betona

Če zidamo velike stavbe iz betona, moramo med drugim polagati tudi posebno važnost na izenačenje toplotnih razlik.

Znano je, da ustvarja beton pri strjenju toploto, ki se počasi prevaja na okolico. Poleg tega pa tudi ni vseeno, ob kakšnih vremenskih prilikah smo mešali posamezne betonske plasti. Gorko in mrzlo plasti si sledijo kakor gorki in mrzli dnevi, ob katerih smo vlivali beton. Vse te temperaturne razlike se morejo izenačiti. Toplota se pa posebno pri velikih stebah, v velikih betonskih blokih ne odvaža tako hitro, kakor bi to želeli. Vred različnih raztezani nastanejo zato v betonu mehanske napetosti, ki z razpokami ogrožajo varnost in obstoj stavbe.

Da odpomorejo tem nepravilnostim, ne da bi ovirali tempo zidanja, so pri znanem ogromnem Hooverjevem jez, pri katerem bodo porabili 2.600.000 m³ betona upeljali omrežje hladilnih cevi, po katerih se pretaka hladna voda, ki drži v notranjosti betonskega ožarja stalno temperaturo 22° C. Če mešajo beton v gorkih ali mrzlih dnevih, je vsled tega hladilnega sistema izključena vsaka nevarnost razpok.

V vsak teden dozidan betonski blok vlagajo hladilne cevi, debeline petih centimetrov, po katerih pošiljajo vodo odgovarajoče temperature, da čim prej dosežejo temperaturno izenačenje. Če je potrebno, vodo tudi hlade. V Hooverjev jez bodo vzdali 240.000 metrov takih cevi!

Vodni radiatorji na električni tok

Veliko težav, preglov in stroškov nam dela pozimi kurjava. Zato so skušali izboljšati najprej sisteme navadnih peči, ki so kurjene direktno s premoğom, nato vedno bolj in bolj se uveljavljajo centralne kurjave, najprej parne, sedaj vodne. Vpeljali so tudi plinsko kurjavo in v najnovijem času električne peči. Radi visoke cene električnega toka, pa se električne peči vendar mnogo ne uveljavljajo. Razen tega imajo tudi to neugodno stran, da se vsled korozije, ki rada popade proste žice, kmalu pokažejo motnje.

Novi sistem peči po Hermannu Brandu pa skuša rešiti vse težkoče in doseči največjo gospodarnost. Peč, ki popolnoma sliči radiatorjem centralne kurjave, v katerih se, kakor pri vodnih radiatorjih, pretaka voda, ima na eni strani mal električni segrevalni aparat in tvori tako samo zase celoto z največjim učinkom. Radiator se najprej napolni z vodo, ki kroži skozi segrevalno napravo in se tako sproti ogreva. Že po par minutah oddaja okolici toploto. Da se prepreči škoda vsled mraza, se dođa vodi v radiatorju obrambno sredstvo proti zledenjenju. Izračunali so, da dosežejo z novo kurjavo s toplo vodo na električni tok za 40% večjo gospodarnost kakor pri navadnih električnih pečeh. Razen tega pa odpade znanih najmanj 15% toplotnih izgub, ki jih utrpel centralne kurjave v napeljavah cevi, v kotlih, dimniku itd.

Tudi se da novi »električni« radiator prenašati in priključiti na nočni električni tok, ki je kakor znano, neprimerno cenejši od dnevnega, a gorka voda v radiatorju nam pri tem deluje kot nekaka zaloga toplote.

Če pa želimo imeti stalno konstantno temperaturo, si lahko priključimo avtomatičen toplotni regulator, ki drži brezpozorno isto temperaturo na željeni višini.

Uporabljen je tudi za garaže, ker odpade vsaka nevarnost eksplozije ali požara.

K vsem tem ugodnostim pa pride le ena, žal za sedaj še velika neugodnost in to je visoka cena električnega toka. Vendar je verjetno, da nam bodo šle elektrarne kmalu na roko, da bomo lahko izrabljali to, za sedaj morda najbolj ekonomično in praktično kurjavo.

Prava površina teles

Kadar gledamo razne predmete pred sabo, si dostikrat niti najmanj ne predstavljamo, kako velika je faktična površina marsikaterega izmed njih. Vzemimo na primer fino polirano steklo in opazujemo en kvadratni centimeter njegove površine. Naše prosto oko in naš tip bosta trdila, da je steklova površina absolutno gladka. Če bi pa opazovali strožje, s povečalnimi stekli zadostne povečave, bi spoznali, da je ta »gladka« površina prav za prav zelo hribovita. Če bi polili to steklo z razjedajočo tekočino, bi se ta razjedala v vse nevidne hribe in razpoke in bi zato razjedala na večji površini kakor pa na navideznem kvadratnem centimetru. Pri vseh fizikalno-kemičnih procesih, kakor pri katalizi, koroziji, absorpciji itd. pride baš ta prava površina snovi do izraza in ne navidezna. Običajno je prava površina mnogo večja kakor vidna. Tako na primer ima steklo 10—50 kratno pravo površino. En gram oglja, ena najbolj poroznih snovi ima v resnici štiri milijone kvadratnih centimetrov površine! Iz vsega tega vidimo, da je merjenje faktičnih površin tehnike jako velikega pomena za gotove panoge tehnike.

Drobne vesti

Po ameriški statistiki se je tam od leta 1890. pa do leta 1927, znižalo število živiljarjev, ki so na roko izvrševali čevlje, od 35.000 na 19.000. V istem razdobju pa so strojne čevljarke delavnice povisale število uslužbencev od 60.000 na 208.000.

V Nemčiji je zraslo število kuhinj na električni tok v sledeči postopki: leta 1929 27.471, leta 1930 45.153 in leta 1931 75.964. Številke za razširjenost električnih zbirakov vroče vode si za leta leta slede kakor: 20.469, 29.521 ter 41.331. Električne peči za pečenje pa so se množile od 325 na 432 in 513.

Svetovna poraba surove bombaževine v predlinah je znašala med 1. avgustom leta 1931 do 31. julija 1932 približno 22.323.000 zavojev. V prejšnjem letu pa se je porabilo 22.488.000 zavojev. V početku avgusta letošnjega leta je ostalo na zalogi še 4.483.000 zavojev, kar znaša približno 20 odst. letne porabe.

Po uradnih podatkih za leto 1931 je v Združenih državah Amerike izgubilo življenje 97.000 ljudi vsled nesreč cestnega prometa. Čeprav je številka grozna, vendar je to število žrtv za 2000 manjše nego prejšnjega leta. Pri prometnih nezgodah so stvarne škode dosegle 2.300 milijonov dolarjev.

V Italiji nameravajo elektrificirati 5000 km glavnih železniških prog in sicer plemontsko železnico in prog Rim-Florence. Poleg tega bodo preuredili na električni pogon še več krajših prog in podaljšali nekatere že obstoječe električne železnice. Na oljnih poljih Kalifornije je preko 150 najglobljih v zemljo vrtanih lukenj, ki segajo v globino 2400—2700 metrov. V maju lanskega leta so dosegli rekord, ko so izvrtali luknjo 3000 m globoko v zemljo. Današnji tehnični pripomočki so tako izpopolnjeni, da bi lahko vrtali morda celo do 4500 m globoko.

V Angliji porabijo za zidanje in vzdrževanje cest letno 60 milijonov funtov sterlingov. Z obnavljanjem vozil pa dobijo 21 milijonov funtov sterlingov spet nazaj.

Svetovna produkcija papirja dosega množino približno 25 milijonov ton letno. Kako je velika poraba papirja, nam kaže na primer Berlin, ki sam porabi letno 200.000 ton.

Po novi cenitvi je na vsem svetu na razpolago v vodnih silah 466 milijonov konjskih sil; do sedaj jih je pa izrabljenih le okrog 45 milijonov konjskih sil, kar ni niti 10 odst. belega bogastva. Evropa izrablja 17 milijonov konjskih sil, na razpolago jih pa ima še kakih 43 milijonov.

Najhitrejši nemški vlak vozi na progi Berlin-Hamburg s povprečno brzino 90,1 km na uro.

Ali ste že poravnali naročnino?

MLADI SLOVENE

J. V.:

Jesenska

V vrtu kostanj rumeni.
Trudne veje žalostno poveša.
Star in onemogel peša,
v listju veter rahlo že sumi.

Drobnih gostov — ptičev ni,
nekam daleč so zleteli,
sonce se na jug že seli;
kostanj nemo v dan strmi.

Jutri bo pod oknom besno zašumelo,
veter bo potegnil prek dreves.
Listje v vetru se bo zavrtilo,
zaplesalo bo kostanju — smrtni ples.

J. V.:

Muc in vrabec

Muc se je leno dvignil in se pretegnil. Vse štiri tace je pomolil daleč od sebe, se obliznil okrog gobčka in to mu je strašno dobro delo. Saj je spal, dolgo spal na vročem solncu. Potem si je s tace pomel obraz in zaspane oči in se razgledal okrog sebe. Sredi vrta na drevesu je zagledal vrabca.

»Hm, lep vrabec, lep, — moji malčki, moja družinica pa lačna... To se bo prilegel takle lep vrabec! Majhen je sicer, ali vendar cel vrabec je!«

Tako je modroval muc. Obliznil se je spet okrog gobčka in požrl slino. Potem se je pa prihlulil in zavil okrog ogle. Tam ga hišo so njegovi, tam se njegovi mladički igrajo in de-gajo. Košček lesa imajo in ga premetavajo in se tepo zanj. Ali to je le košček lesa, ki ga ne morejo pojesti. Oni pa so lačni, lačni — in tam na veji je lep vrabec...

»Pojdite,« jim reče stari muc, »pojdite tje do oglja in tam me boste počakali. Nekaj vam prinesem, hm, nekaj imenitnega... To bo nekaj za vas! Vi še ne veste, kaj je to: vrabec. No, pa boste kmalu videli. Kosilce bo spet, dobro kosilce.«

»Mijaaav, to pa to,« vzklignejo mucki in puste kos lesa, ki so ga premetavali.

»Ampak, tiho...« jih opomni. »Tako tiho in pri miru morate čakati, kot bi vas ne bilo. Če ne, ne bo nič!«

»Mijaaav, bomo, bomo.«

In gredo tja na ogal hiše, pomole svoje mačje glave izza zidu in gledajo. Muc pa se plazi po travi proti drevesu. In na drevesu čepi vrabec, tako lep vrabec! Hej, to bo kosilce, kot ga še ni bilo! Muc je že pri drevesu, že gleda, od katere strani bo zalotil vrabca. Vrabec pa sedi tako brezskrbno, kot bi nič ne bilo. Če bi le nekoliko peti znal, prav gotovo bi si zdaj zaokrožil lepo popevčico, da bi mu ne bilo dolgčas! Ah, tako lep vrabec, pa kmalu, kmalu mu muc zavije vrat, mucki ga bodo premetavali, raztrgali ga bodo in razmesarili in povrhu še pojedli. Muc pleza po deblu in že se mu sline cede. Saj bo kosilce, cel vrabec!

Se nekaj trenutkov in...

Zdaj, zdaj muc plane in hlastne, en sam skok še in po njem bo...

»Frrrrr...«

Vrabec je sfrčal na bližnjo streho, se obrnil nazaj in se zasmejal:

»Pa drugikrat malo več sreče, gospod muc, pa drugikrat, Ampak, dragi muc, ti ne smeš misliti, da sem jaz toliko slep, kot si ti neumen! Adijo, zbogom, pa dobro se imej!«

In vrabec je odletel naprej.

Muc se je spustil spet na tla in od same stramote še zamijavkati ni mogel. S svojimi lačnimi mucki je za kosilo požiral — sline.

Lepo je srce, ki se z veselimi veseli in z žalostnimi žaluje.

Kdor v jedi in pijači pravo mero drži, učaka starih dni.

Mlad bahač, ki se noče učiti, bo star berač moral kruha prositi.

Joža Vovk:

Grogec

In Grogec nastavi lok in potegne. Gosli zapoje, mili mehki glasovi zaokrožijo po dvorani in oglašajo se Grogecova pesem:

O, zbudi se in vstani,
veselje naj prisije
in tebi zdravja vlije!

O, vstani, kralj, o, vstani!

A čudo glej, kralj se sredi pesmi dvigne zdrav. Začuden gleda množico pred seboj in Grogeca, ki je imel gosli.

»O, prijatelj moj srečni!« vzkligne kralj in objame Grogeca in ga poljubi na čelo. In konec je bilo strahu in groze. Spet je na vse obraze prisijala radost.

Sret je oživel grad in veselje je šlo po gradu kakor hrupen val. Vse od kraja je hitelo ojemati Grogeca, vsi so ga častili in slavili. Saj tolikega čuda, kot jim ga je Grogec pokazal, niso še nikoli videli.

In tisto noč niso bili več spat. Začelo se je gostovanje in pirovanje po vsem gradu in veselje je odmevalo vse do jutra.

Pri kralju so ostali samo kraljica in kraljična Zlatolaska in Grogec. In vsi so ugibali, kaj je bila ona čudna prikazen. Kralj je začel pripovedovati dolgo zgodbo, zgodbo o vojski, o sovražnem kralju, ki ga je ujel in oslepil in pahnil čez grajsko zidovje. To zgodbo je kralj povedal in vsi so spoznali, da je bila ta strašna prikazen mrtvi kralji, ki je prišel strašiti in se maščevati.

In kraljica je dejala: »Toda zdaj bo prišel strašiti vsako noč... Joj, hudo bo naše življenje tu v gradu.«

»Meč bom potegnil in ga presekal,« je dejal kralj. Ali kraljica se je bala: »Strahu ni mogoče kar tako pregnati. Ne moreš mu z

Zgodbica brez besed

Halo, otroci!

Uganite, kaj se je zgodilo potem, ko je mali ribič namesto ribe ujel star škorenj in ga v ljutem razočaranju brenil nazaj v vodo. Peto sliko, ki prinaša konec te zgodbe, objavimo prihodnjik. Najboljša rešitev bo nagrajena s lepo knjigo.

Ker »Mladega Slovenca« zaključim že vsak četrtek v tednu, nekatere rešitve pa dobim po pošti šele v petek ali v soboto, bom poslej rešitve takihle zgodbic in ugank objavil šele drugo nedeljo, da boste imeli več časa za reševanje. Rešitve na zgornjo uganko pošljite torej najkasneje v 9 dneh, t. j. do srede 16. t. m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

ZA ŽIDANO VOLJO

Mala umetnica

Nekega dne je Metka pritekla k mami in ji ponosno pokazala, kaj je narisala. »Narisala sem tetko Mino!« je pojasnila. »Tetko Mino?« se je začudila mama. »Kje pa je?« Jaz vidim na papirju samo nekakšno hišo.

Saj je prav! Tetka Mina je v hiši! se je modro odrezala Metka.

M-ka in njeni zobje

Micka si hoče vedno sama umivati in čistiti zobe.

Pa ji reče mama: »Premajhna si še zato. Čekaj, ti bom pomagala.«

Micka se nekaj časa brani, potem pa odgovori: »Dobro, mama, zobe mi lahko očistiš ti, ampak grgrala bom pa sama, da veš!«

Otroška usta

Janko pride prvič na deželo.

Tetka,« vpraša nekega dne, »zakaj pa putke tako strašno vrišči?«

»Lačne so,« mu pove teta.

»Ah, kaj,« se odrože Janko, »če so lačne, naj si znesejo par jake in jih snedo, pa bo!«

Mali prebrisane

Mati: »Kaj te ni sram, da spiš tako dolgo?«

Sinko: »Veš, mama, sanjalo se mi je, da sem izgubil kapo, pa sem jo tako dolgo iskal...«

trtek v tednu, nekatere rešitve pa dobim po pošti šele v petek ali v soboto, bom poslej rešitve takihle zgodbic in ugank objavil šele drugo nedeljo, da boste imeli več časa za reševanje. Rešitve na zgornjo uganko pošljite torej najkasneje v 9 dneh, t. j. do srede 16. t. m. na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

STRIČKOV KOTIČEK

416. Dragi Kotičkov striček! — Vsi kotičkarji, ki so Ti v nedeljo pisali, trdijo, da nimaš brade. Jaz pa pravim, da temu ni tako. Brado že imaš, brado, saj jo imajo vsi ljudje! Tudi jaz jo imam. Vidiš, pa so kotičkarji tako slabih oči, da še Tvoje brade na sliki v jubilejnih »Slovenca« niso videli. Jaz pa imam bistre oči, zato sem jo zapazil takoj.

V duhu si predstavljam našega strička brez brade. Mislim si: ubogi revček, kar v muzej ga bodo poslali in potem bomo otroci brez kotička... Nak, to se na noben način ne sme zgoditi!

Zdaj pa le glej, da me v kotiček vtakneš, ko sem se tako potegnila zate in povedala to, česar drugi niso vedeli, namreč, da ima naš striček v resnici brado. Ne sicer sive in do pasu dolge, marveč takšno, kot jo ima pač vsak človek. Bog živi Te be in Tvojo brado še dolgo vrsto let!

Prav lepo Te pozdravlja Marica Po-bličnik, učenka V. razr. v Trbovljah.

Draga Marica! — No, vendar enkrat možata beseda iz deklinskih ust! Le čemu je bilo treba toliko črnila preliti v tej ljuti pravdi za mojo brado, ko je moralo biti že od vsega začetka vsakomur jasno, da brez brade noben človek biti ne more. Saj ima brado celo onagvi Cmergačev Francek, ki je komaj dve leti star, pa je jaz ne bi imel, ki sem star sam ne vem več koliko! Hrabro, prebrabro si se postavila za čast moje brade — gromozansko sem Ti hvaležen! Zdaj je, upam, ta zamotana zadeva vsestransko pojasnjena in je škoda vsake kaplje črnila, ki

bi ga še prilila za to. Brado imam jaz, brado imaš Ti, brado imamo vsi — živijo!

421. Dragi Kotičkov striček! Upamo, da tudi mi kroparski otroci najdemo pot v Tvoj kotiček. Hočemo Ti popisati poučni izlet na Jelovico.

Že nekaj dni prej smo se domenili, da pojdemo na Jelovico. Prejšnji terek smo se zbrali na šolskem dvorišču. Ob pol 8 smo šli s šolskega dvorišča. Med potjo smo zagledali veverico. Hitro so vrgli dečki nahrbtnike na tla in začeli loviti veverico. A ta urna žival jim je vedno ušla. Ko so uvideli, da je ne morejo ujeti, so jo pustili v miru. Šli smo spet dalje in ob poti opazili majhne okrogle jamice; hitro smo vprašali upravitelja, kaj je to. Pojasnil nam je, da je na dnu te jamice skrit volkec.

Kmalu smo prišli do kopačca. Dečki so dobili zastrupljeno smro. Skrili smo jo pod seno. Prišli smo na Vodice, kjer so se deklice igrala z žogo, dečki pa nogomet.

Potem smo šli na Mošensko planino. Majerica nam je skuhala žgance in gobe. Na žgance smo vili sok. Želo se nam je prileglo, ker je bila ura že ena. Tam je bil hribolazec, ki nas je slikal. Če dobimo slike, Ti mogoče eno pošljemo, da boš verjel, da smo bili res tam.

Ob pol 4 smo šli z Mošenske planine na Jamnik. Med potjo smo videli dva divja petelina. Kmalu smo prišli na Jamnik. Začeli smo kegljati, tudi me deklice znajo kegljati. Ob 6 smo odšli z Jamnika. Ob 7 smo bili doma.

Zelo veseli bomo, če nas sprejmeš v kotiček. Te pozdravljamo učenke III. razreda v Kropi: Polka Fauland, Slava Ažman, Giza Petrač, Angela Košnjek.

Drage deklice! Kar dobro ste mi opisale svoj izlet. Samo to ste pozabile povedati, katera od vas je prav za prav tako spretno vrtila pero v roki in izuhtala tale imenitni potopis. Bi dejal, da vse štiri, ki ste podpisane, vendar niste mogle tega storiti. Katera je torej tako skromna, da deli slavo svoje pisateljske nadarjenosti kar s tremi drugimi?

Siko mi pa le pošljite, če jo dobite. Ne zato, ker vam ne verjamem, da ste bili na izletu. Verjamem vam tudi brez slike! Slika mi bo v droben spomin na vas. Takele spominčke jaz, Kotičkov striček, skrbno hranim in so mojemu staremu, avlo-lasemu srcu tako mili in dragi, kakor so mili in dragi vam sladkorčki... Torej le pošljite mi sliko, prosim! In tudi drugim kotičkarjem in kotičkaricam se priporočam za takšne in podobne slike — da se ne bomo poznali samo po imenih, ampak kar zares! Da pa bom na slikah, kjer vas je več skupaj, mogel najti slehernega in slehernico od vas, mi na drugi strani slike skrbno označite vrsto, v kateri stojite ali sedite. Na primer takole: »Jaz, Urška Kofetec, stojim kot tretja od leve na desno v drugi vrsti...« Ali pa: »Jaz, Nežika Grozdek, sedim v prvi vrsti na tretjem stolu na levi strani...« Še bolj enostavno pa je, če sleherni in slehernica od vas označi svojo važno osebnost z drobno številko na sliki, na drugi strani slike pa pripíše k tej številki svoje ime — in domovina bo rešena! To velja seveda samo za slike, kjer ste fotografirani v skupinah. Če mi pa kdo pošlje samo svojo sliko, potem seveda vseh teh ceremonij ni treba...

Lepo pozdravljene, vrle kroparske hribolazke! — Kotičkov striček.

422. Preljubi moj Kotičkov striček! Zopet Ti imam dosti novega pisati. Letos sem bila pri prvem sv. obhajilu in pri sv. birmi. Botro sem imela iz Ljubljane. Ako hočeš vedeti, katera je, vprašaj, katera gospa je predsednica Elizabetne družbe v Sp. škli. Dobila sem toliko darov, da jih še tebi lahko polovico pošljem.

Na praznik sv. Petra in Pavla smo romali na grob škofa Mahniča k Sv. Kaaveriju. Tam je prečastiti g. Janez Kalan imel zborovanje in je dosti luštenega povedal iz mladih let škofa Mahniča. Na koncu se je zahvalil g. p. Gabrielu Cevcu za trud, ko nas vsako nedeljo poučuje v sv. veri. Nadalje se je zahvalil gospe dr. Klemenčičevi, organizistki pri sv. Roku, enako tudi g. pevovodju Gorenšku in sploh vsem pevcem, ki nas vsako nedeljo razveseljujejo s petjem. Tam smo se tudi slikali. Pošiljam Ti sliko. Če me ne daš v kotiček, mi moraš poslati slikico nazaj.

Zakaj pa še Ti, preljubi striček, ne bi prišel kdaj v Zagreb? Tukaj bi lahko vs. mašo bral in pridigal. Povem Ti, da bi toliko ljudi prišlo k tej Tvoji maši, da bi bila cerkva premajhna. Saj veš, da bi Te vsi radi videli, najbolj pa seveda jaz... In še to Ti moram povedati, da sem naredila tretji razred z odliko.

Sprejmi srčkane pozdravke od Tvoje male slovenske deklice Mirice Štrukelj, učenke IV. razreda v Zagrebu.

Draga Mirica! Kakor da je bel golobček priletel od nekega daleč na okno moje sobice in s kifunčkom prijazno potrkal na šipo: »Trk, trk, Kotičkov striček, trk, trk!« — mi je pri srcu toplo in mehko ob Tvojem prišernem pisemcu... Ja, saj pravim, Ti znaš pisati pisemca takimle sivilnim stričkom in jih znaš! In še slikico si mi poslala, da lahko vidim, kako brhka slovenska punčka si... Supramiš, ali se postaviš v tej imenitni družbi!

Pri birmi si bila? In takšno dobro gospo si imela za botro? Jej, jej, saj pravim, čedalje več respektu imam pred Teboj, in če ne bi vedel, da je nevoščljivost grd greh, bi Te kar zavidal za vse dobroto, ki si jih bila pri birmi deležna. Tako Ti pa vse pošteno privoščim. Si imela res srečo, da Ti je takšna dobra in imenitna botra vezala birmo. Ampak jaz sem pa imel smolo, ko sem bil pri birmi. Mi je imenitni gospod boter obljubil vsega toliko, da sem kar zija in sklepal roke v zamaknjenju. Celo zlato uro mi je bil obljubil in gradove v oblakih. In mi je uro tudi v resnici dal (ampak ne zlato, nego takšno na papirju!), gradovi v oblakih pa menda še danes niso dozdani, ko zaman strmim v zrak in jih iščem... Žalostno, kaj?

Ampak da bi jaz, Kotičkov striček, hodil v Zagreb mašo bral in pridigal?... Ljuba mamka božja, kaj pa misliš! Že po tem, draga moja, že po tem, da brado nosim, moraš vedeti, da nisem to, kar misliš, da sem... O, saj bi prav rad mašo bral in pridigal in bi pridigal morda tako lepo, da bi se celo kamen v cerkvi jokal in bi sam sv. Peter na oltarju sklepal roke in se čudil: »Te-le, ta pa zna!« — če bi bil na primer škof Slomšek, ki je krasno govoriti znal. Tako sem pa samo ubog Kotičkov striček, ki maševati ne sme in ne zna, »pridigac« pa lahko po svoje samo svojim vernim poslušalcem — kotičkarjem... Hudo mi je žal, ampak kakor vidiš, Ti res ne morem ustreči...

Bog Te živi, vrle slovenska deklica tam v do-želi hrvaški! — Kotičkov striček.

ZA BISTRE GLAVE

Rešitev ugank

Ko je deček tretjič skočil čez oslovo glavo, ga je osel zgrabil za nogo in na pomoč so mu morali prihiteti starejši ljudje, da so ga osvobodili oslov-ske čeljusti. Rana na nogi je bila tolikšna, da je deček moral iti v bolnišnico. Huda kazen za nje-govo lahkomišelnost!

Pravilnih rešitev je bilo topat 98. Za nagrado je bila izžrebana: Alojzija Dimnik, učenka I. razreda meščanske šole pri Sv. Lenartu v Sio-venskih goricah. Dobi knjigo »Mala trojica«.

polno njegove pesmi. In kot po navadi, je tudi zdaj narahlo nagnil glavo nad pojočimi gosli, oči pa ni priprl, ampak je gledal nekam daleč, daleč.

Izgini strah,
miruj, miruj,
pokojno spi,
miruj, miruj.

(Dalje.)

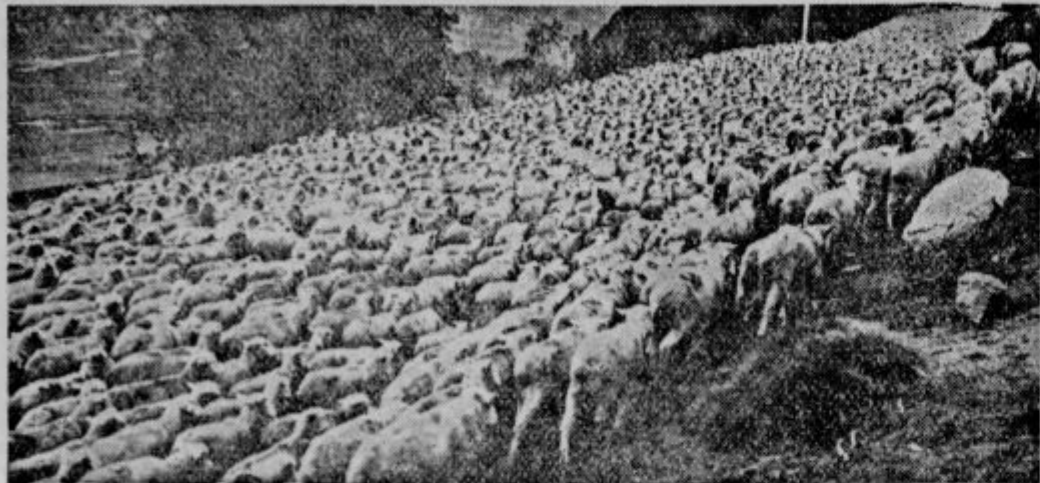

BELA AVSTRALIJA

Avstralija poseduje po najnovejši statistiki 106 milijonov ovac. Če pa pomislimo, da je ta del sveta 25 krat večji kot Velika Britanija z Irsko ali da odgovarja trem četrtinam evropske celine, potem to število prav za prav ni bogve kako veliko. In vendar, če pregledamo ta orjaški prostor, kjer živi le okrog 8 milijonov prebivalcev (0,8 prebivalcev na en kvadratni kilometer!), potem pač moramo priti do zaključkov, da se tej zemlji ne godi slabo. Ti zaključki pa seveda ne odgovarjajo povsem resnici. Seveda bi bilo še mnogo slabše, če ne bi

ustroj zemlje drugačnega dela, da rabi predvsem delavcev, zato ne sme ovirati mogočnega vala naseljenec — potem si bo kaj kmalu opomogla od vseuničujoče krize in znova zaživele dobra časa. Prostor za takojšnje velike selitve je pripravljen in utegne sprejeti po previdni cenitvi strokovnjakov najmanj dvajset milijonov ljudi...

Pomen poljedelstva in živinoreje nam na petem delu sveta predvsem jasno predočuje ogromno število ovac. Dve petini vsega izvoza padata namreč na volno, ki je prinesla Avstralcem v dobrih časih

imela Avstralija ovce, zakaj moda v oblekah je zadnje čase znova volnena...

Vzrok današnjega slabega položaja pa ne leži le v tem, da je to osem milijonsko ljudstvo le preveč verovalo v svojo bodočnost in zato živele le preveč razkošno, marveč pred vsem v gospodarski strukturi zemlje: polovica Avstralcev namreč živi v velikih mestih, od katerih štejeta Melbourne in Sidney vsak po več kot milijon prebivalcev. Ostalo prebivalstvo pa se razdeli med posamezna srednja in mala mesta, tako da ostane za vasi in farme zelo malo ljudi. Nobena stvar ne označuje tega položaja bolj jasno kakor večna tožba gospodarstvenikov, da manjka delavcev, na drugi strani pa tisoči in tisoči postopajo po velemestih! To dejstvo je usodopolno za deželo, katere bogastvo leži v poljedelstvu in živinoreji, in ne bi moglo dolgo vzdržati. V tem tudi vzrok vsevladajoče krize, ki se je pritihovala v Avstralijo in mogočno zasadila prste v njeno gospodarstvo. Če bo Avstralija izmotala in dose-danjega svojega razvoja nauk, da hoče gospodarski

visoko nad petnajst milijard dinarjev. Zanimivo je, da se 29 merinov, katere je pripeljal leta 1788 neki naseljenec v Avstralijo, ni le orjaško pomnožilo, marveč dalo vsej celini solidno gospodarsko podlago. Vprav izvrstna kvaliteta volne te vrste ovac je ono gibal, ki je dalo Avstraliji neke vrste svetovnega monopola. Zakaj eno četrtino vse volnene potrebe na zemlji nudi Avstralija in sicer le zaradi svoje velike vrednosti. Konkurenca, ki predi iz Južne Afrike in Rusije, ne more potresti avstralskega volnenega trasta. In če bi se to le kdaj zgodilo, se bo Avstralija pač obrnila k zemeljskim zakladom, ki še danes leže neizrabljeni in čakajo podjetnih ljudi. Rude vseh vrst so zakopane v zemlji, rjavi premog leži v neizčrpnih skladiščih zemlje. Za zdaj pa ima avstralsko kopno še ovco, ki je pač najmerodajnejši faktor za avstralsko gospodarstvo in ta bo še dolgo ostala na današnji višini in še dolgo bo skoraj vsak Avstralec dobičkaril z volno.

Nova pinakoteka.

Zgoraj: Otvoritveno slanje — v sredi papež Pij XI. — Spodaj: Pročelje nove pinakoteke. V vatikanskem mestu so te dni posvetili novo pinakoteko ter jo s tem izročili svojemu namenu: Sem se bo namreč spravil večji del prelepih umetnih dragocenosti vatikanskega mesta.

Največji policist v Nemčiji je Dietz, ki je 2 metra in 5 centimetrov visok. Njegova višina je zlasti vidna, če ga postavimo zraven njegovega normalnega tovariša.

Novo zdravljenje

V pariški polmesečni reviji »Etudes« razpravlja Frederic de Belinay o knjigi internista Paula Gilleta, ki je pred kratkim izšla v založbi Doin v Parizu. Knjiga podaja novo metodo zdravljenja, ki se imenuje »Sympathicoterapija«, in uspehe, ki jih je dosegla. Gillet trdi, da velika večina živčnih bolezni, ohromljenj in bolestin pojavov izvira odtod, ker je tako zvani »Nervus sympathicus« nekje v svojem delovanju oviran. Zdravljenje naj se poskuša z vzdražajem določenih skupin živčevja, pred vsem onih, ki se končujejo v nosni sluznici. Poizkusi, ki jih je Gillet delal po tej metodi, so imeli brez izjeme uspeh. Medicina si je bila pač že dolgo na jasnem o veliki važnosti tega živca za vegetativno življenje človekovo, toda poznali niso vzrokov, ki dovedejo do motenj v delovanju živca »nervus sympathicus«, pa tudi niso vedeli, kako naj se temu živcu približujejo. V tem dvojnem oziru je Gillet dosegel dalekosežna razkritja. Ugotovil je, da »nervus sympathicus« lahko trpi zaradi podedovanja, okuženja, n. pr. po hripi ali tifusu, ali zaradi telesnega ali duševnega prenapora, pa tudi že samo vsled dolgočasja. Gillet primerja »nervus sympathicus« s šoferjem, ki naj vodi človekovo telesnost. Če ta »šofer« ni »sposoben«, tedaj je človekovo zdravje v nevarnosti. Z dvema dolgima iglama, ki imata na koncu majhne kaveljčke, se je Gillet skušal živcu približati, in sicer skozi nos. Po večkratnem vzdraženju s temi iglami je dosegel presenetljive uspehe. Ozdravil je nespečnost, kronične bolečine v glavi, obrazno nevralgijo, kroničen reumatizem, nervozno astmo, da celo angina pectoris je izginila.

Park v jeseni.

Pet protiverskih let

»Mladinska predstraža« (Molodj avangard), moskovsko uradno glasilo Zveznega posebnega odbora za pobijanje verskega, prinaša obsežen petletni načrt. Ta ima nalogo, da popolnoma zatre vse verske struje in nauke, cerkve in ločine na sovjetskem ozemlju, in sicer brez vsakega ozira na njih načelno razmerje do sovjetske vlade. Tako se glasi dobesedno prvi člen načrta. Celotno besedilo je odobril Zvezni svet komunistične stranke. Pozneje je bil potrjen tudi po Svetu narodnih komisarjev Zvezne sovjetskih republik in pričel veljati kot zakon. Izvirnik vsebuje 118 točk ter se deli po številu let, ki so potrebna za popolno ukinjenje verskega življenja, v pet delov in ga podpisuje Stalin, Beharjev, Jaroslavski, Kogan in Lobačevski.

Prvo leto. V prvem letu bo zaprla vlada na temelju posebnega zakona vse verske šole, pred vsem pravoslavne akademije, katoliška semenišča in bogoslovne tečaje. Istotako bodo proglašeni vsi »posamezniki«, ki služijo verskemu kultu za lišence, t. j. izgubijo pravico do nakaznic za živila. To pomeni stradanje ali smrt vsled lakote. Verske občine in svetišča bodo še naprej obstajala, toda po večjih mestih, pred vsem v prestolnicah posameznih republik morajo biti ukinjena do začetka tretjega leta, to je do 1. majnika 1934. Polagoma bodo sledila tudi ostala področja. »Najkasneje do 1. majnika leta 1937 ne sme ostati na ozemlju SSSR nobena hiša namenjena za molitve ter bo za vselej izbrisana tudi označba »Bog«. Sleherni srednjeveški spomin na izkoriščanje proletarskega ljudstva mora izginiti iz mej sovjetske zveze.

Drugo leto. V drugem, to je 1933 letu bodo odšli na delo »brezbožni udarniki«. Ti morajo iztrebiti »družinsko versko življenje« in zatreti vse uradno prijavljene »verske komune« (nekdanje samostane). Do oktobra 1933 morajo biti razkrinkani in odpušteni iz služb vsi verniki med sovjetskim uradništvom. Prepovedan bo tisk verskih časopisov in knjig. Izdelovalci cerkvenih sveč in drugih podobnih potrebščin bodo neusmiljeno kaznovani. Različna »aktivna sredstva«, pred vsem najmanj 150 protiverskih filmov, bodo »preoblikovali« mišljenje množice na načelih razumnega brezversstva. To je glavna naloga drugega leta.

Tretje leto. V tretjem letu se bodo morali ustanoviti v vsakem kraju brezbožni krožki. Vsi

duhovniki bodo izgnani iz SSSR, ce ne bodo že poprej odložili svoje časti in delokroga.

Četrto leto. V teku četrtega leta bodo spremenile oblasti vsa cerkvena poslopja, sinagoge, mošeje itd. v kinematografe, klube in slatne »prostore za razumno razvedrilo«. Eden izmed vodilnih brezbožnikov, A. Kalibanov, piše:

»Spremenili bomo malikovalska svetišča v žarišča komunistične misli. Namesto popov, katoliških župnikov in rabinov bomo nastavili učitelje. Doba sleparskih žrecev je končana, in nihče se več ne meni za popovsko klepetanje.«

Peto leto. Zadnje peto leto mora »poglobiti in ojačiti vse, kar je pridobljeno na protiverski fronti«.

Zanimivo ter na prvi pogled dokaj neumljivo se zdi, da se je sovjetski tisk proti svoji navadi povsem malo zmenil za omenjen, izredno dalekosežen načrt. Isti A. Kalibanov pozdravlja v »Vojinstvuščem Bezbožniku« protiversko pjalitjetko in v isti sapi toži, da kažejo naši dnevniki na neumljiv način prav malo zanimanja za zgodovinski prelom, ki pomeni začetek nove dobe sovjetske miselnosti. In vendar pomeni protiverska pjalitjetka neprimeren več za notranjo zedinjenje SSSR in stvaritev novega komunističnega pokolenja kakor vse nove veletovarne in železnice. Res so se omejili sovjetski dnevniki na ponatis govora Molotova v svetu narodnih komisarjev s tem da »bo postalo sleherno versstvo na področju SSSR do 1. majnika 1937 samo nagajiva pravljica, kateri ne bo več verjela nova, v Leninovem duhu vzgojena mladina«. A vsi navadni hvalospevi in navdušene pripombe so to pot popolnoma izostale. Najbrž je premalo poučen »tovariš Kalibanov« o težkih pomislekih, ki jih obuja pri sovjetskih versko vprašanje, ali jih nalašč zamočuje v svojem brezverskem navdušenju. Če je sklenila vlada pričeti neizprosni verski boj zoper vse narode na svojem ozemlju, nikakor ne smatra te borbe na lahko in nedvomno zmago. V resnici govori vedno več podatkov o poglobljenju verskega življenja pri komunistični mladini in celo v rdeči vojski. Sovjetski tisk seveda molči o vsem tem, a ve, da vladi belijo lase. V sled tega tudi zamočuje »krasni načrt«, da ne bi ustvaril novih težkoč za protiverske apostole.

Pekel na zemlji.

Kakor so poročali časopisi, je pred nedavnim ušlo okrog 30 kaznjencev iz kazen. kolonije na Hudičevih otokih. Tu vladajo, kakor pripovedujejo redki obiskovalci tega pekla, strahotne razmere, v katerih morajo živeti kaznjenci. Zakaj med težkimi zločinci sede politični kaznjenci in celo vojni ujetniki... Strašne zgodbe se širijo o življenju na teh otokih. — Tu prinašamo originalno sliko, ki nam kaže obale Guayane, kjer domuje francoska kazenska kolonija — Trije Hudičevi otoki...

Anallabetska lestvica

Zveza narodov je izdala mednarodno statistiko analfabetov ki naj bi pokazala najnovejšo stanje pismenih ljudi, oziroma višino kulture posameznih držav. Med prebivalci, ki so nad 10 let stari, jih ne zna ne pisati ne brati: v Franciji 5,9%, v Severni Ameriki 6,0, v Čehoslovaški 7,4, v Belgiji 7,5, na Madžarskem 13,0, v Italiji je 26,8, na Poljskem 32,7, v Španiji 43,0, v Rusiji 48,7, v Braziliji 64,1, v Britski Indiji 90,6 itd. Naj omenimo tu severne države, kjer ne poznajo analfabetov, ker je že predolgo uvedena stroga šolska obveznost in kjer hodijo učitelji od hiše do hiše. To je Anglija, Nizozemska Švica, edloma Danska. Švedska Norveška in — Islandija...

Pretresljivo rekord

Na dan vseh svtih je bilo na Dunaju 16 samomorov; nekaj so jih sicer zdravniki rešili, vendar je pretresljivo dejstvo, da si toliko ljudi išče rešitve iz sedanje težke krize — v smrti. Večina teh revežev je namreč bila brezposelna.

Dunajski razgovor: Ali si že slisal, da so Avstriji v Genevi s svojimi zahtevami prodrl? — »Kaj, kako?« — »Da, Dollfus je pojasnil na seji, da je v dvorani prevroče in zahteval, naj okno odpro. Čeprav je Herriot energično ugovarjal, so vendar vsi drugi potegnili s Dollfusom in okno so odprli...«

ČITATELJEM ZA NEDELJO

Vinko Požun (bivši legijonar):

Pet let v francoski tujski legiji

Vsaj dvesto Slovencev in kakih tisoč Jugoslovanov bo v legiji. Mnogo jih je v pisemskih stikih s svojimi domačimi. Celo naše časopise sem včasih v legiji videl, posebno Domoljuba, ki je šel potem iz rok v roke. In tudi »Slovenec« mi je bil v legijo poslan. Preko Francije. Zato se mi tembolj čudno zdi, da ni še nihče popisal legijonarskega življenja in da pišejo naši listi, kakor sem zvedel, o legiji različne pravljice, ki ne odgovarjajo resnici. Zato bo morda »Slovenec« čitatelje zanimalo, kaj sem tekom svoje petletne službe v legiji videl in spoznal. Pri svojem popisovanju ne bom ničesar dodajal, pa tudi ničesar ne bom omiljeval, marveč bom po svojih najboljših močeh skušal pokazati stvari take, kakor resnično so.

Najprej: vseh legijonarjev je okrog 60.000 in so prišli z vseh strani sveta. Največ, dobra polovica, jih bo po mojem mnenju Nemcev. Zelo veliko je tudi Rusov in Poljakov.

Legijonarji so sicer predvsem vojaki, vendar kadar ravno vojske ni, zidajo, kakor svojčas Rimljani, tudi ceste, gradijo mostove, železnice, trdnjave. Vsak profesionalist pride na svoj račun. Na splošno so jim veliko ljubše vojske kakor taka miroljubna dela.

Hrana je na splošno dobra. Vendar ni preobilna, češ, da debelini legijonarjev ne rabijo. Ne bi bili dovolj okretni in zato ne dovolj uporabni. Na splošno ni legijonar nikdar zadovoljen, vedno je lačen, a še bolj žejen. Ob praznikih dobijo vendar dovolj priboljškov, poket cigaret, steklenico finega vina in vsa hrana je boljša. Po četrtilitru dobrega vina pa dobijo sploh vsak dan.

Plača je neznatna. Prvo leto niti po en frank na dan. V Maroku dobijo na primer legijonarji po 11.75 frankov na petnajst dni. Drugo in tretje leto dobe malo manj ko po 3 in četrto in peto leto manj ko po 4 franke na dan. Ko

še arabske skupine. Posebna nadloga na takih marših je neznošna vročina in pomanjkanje vode za ljudi in živali.

Pogosto smo bili legijonarji do smrti izmučeni, predno smo prišli do zelenice, kjer je bilo dovolj vode in je bilo zato mogoče postaviti šotore in prenočiti.

Arabei so dobri strelci, ki razpolagajo z raznovrstnim, tudi prav modernim orožjem in celo z lahкими topovi. Najbolj se bojijo legijonarji njihovih nožev, s katerimi svojim žrtvam

To so zakoni, ki jih je lahko hitro zvezati, pa spet hitro razvezati. Legijske oblasti teh zakonov nimajo rade, vendar jih ne branijo. Sklepajo se seveda samo civilno, ne cerkveno. Če je legijski oddelek prestavljen, gredo te žene včasih za svojimi možmi, včasih pa tudi čakajo, da se vrnejo možje na svoja stara mesta. Ko je konec službe v legiji, je seveda navadno tudi konec takega zakona in žena si poišče drugega kompanjona. Nekateri se pa čez čas s takimi Arabkami tudi cerkveno poročijo. Arabke se seveda pokristjanijo in postanejo včasih prav dobre in zveste žene, ki jih vzamejo legijonarji potem tudi v svoje domače kraje.

Tako poročena »srečna zakonca« si sežidata blizu vojašnice skromno arabsko kočico imenovano gurma, kamor legijonar vedno odhaja, kadar ni v službi. Živi se žena z možjevo plačo. Včasih ji prinese tudi ostanke jedi, posebno za praznike.

Arabski domovi

Vseh narodnosti pa računajo, da je v legiji vsaj petdeset. Kar jih je Francozov, so zapisani pod tujim imenom in pod tujim državljanstvom. Oficirji so seveda vsi Francozi, vsaj naturalizirani.

Pri vstopu v legijo preiskujejo vojaške oblasti zelo natančno kandidatovo zdravje in njegove telesne sposobnosti. Za vse drugo pa se nič ne menijo in lahko vsak navede za svoje ime in za svojo rojstno deželo, kar hoče. Ravno tako jim ni nič mar preteklost mladega legijonarja in jih resnično mnogo pride v legijo prav iz tega namena, da bi zabrisali sled za seboj. Mnogo jih pride iz tako imenovanih boljših stanov.

Če hoče imeti legija kakšen pomen, je že po vsem tem razumljivo, da mora vladati v njej stroga disciplina. Menda je ni take nikjer več na svetu. Posebno dresaža mladih rekrutov je resnično komaj znosna. Kolikokrat in kako žal mi je bilo, da sem se priklasil za legijo. Ampak, kadar si enkrat v njej, ne pomaga nič več. Koliko jih uteče, to se pravi poizkuša dezerterirati, toda le malokomu se posreči. Za dezerteracijo je v slučaju vojske določena smrtna kazen. Vendar so veliko bolj pogoste dezertacije v mirnem času, za kar je določenih več let ječe. Sploh so kazni v legiji težke. Tudi morajo biti. Kazen 89 dni ječe smatrajo za mišno in se šteje še v čas službe. Večji pregreški pridejo pred Tribunal militaire, kjer se kar tako igrajo s kaznimi: po tri, štiri, pet, pa tudi osem do deset let. Tepejo pa legijonarjev ne. Tudi tako umaazno jih nihče ne zmerja kakor rekrute v naši vojski, katero sem tudi služil. Jaz sam ne bi šel nikoli več in za nobene denarje v legijo, čeprav sem postal caporal in sem celo imel neke postranske zasluge. Moram pa spet reči, da sem v legiji marsikaj videl in se marsičesa naučil. Tudi ne smem zamolčati, da ostanejo nekateri v legiji tudi še po odsluženem petletnem roku, čeprav večinoma komaj čakajo, da bo njihova obveznost minila.

Samo tega me ne smete vprašati, zakaj sem prav za prav šel v legijo, ko mi ni bilo treba. Tega pa ne vem, kakor tudi večina mojih tovarišev ne. Bila je to želja po novih krajih in po nenavadnih doživljajih, združena z nedvednostjo in zaslepljenostjo.

Kakor je znano, razpada legija v pet regimentov, ki so štacionirani večinoma v severni Afriki, Alžiriji, Maroku in Tunisu, eden pa je tudi v Indo-Kini. Če je treba, pošljejo seveda legijonarje tudi drugam. Za časa vojne so se hrabro borili na evropskih bojiščih. Posebno so se izkazali tudi v francoskih bojih proti Druzom v Siriji.

Legijonarji so v glavnem surovi, divji in brezprimerno hrabri vojaki, kar je že v tradiciji in na kar so sila ponosni. Imenovani so, bande de bandits, v čemer je pol zaničevanja in pol občudovanja in strahu. Tako nekako mislijo o sebi tudi legijonarji sami. Sila so oblastni. Če le morejo, napadajo oddelke drugih vrst francoske vojske in celo nočne straže in patrolje. Posebno, če so pijani. Napijejo pa se, če je zato le kakšna prilika, ali pa tudi, če je ni. Za časa vojske se znašajo nad sovražnikom. Legijo dajo redno na najbolj nevarna mesta. Kadar ni vojske, hočejo pač skazati svojo premoč nad oddelki drugih vrst orožja. Če tudi teh ni dobiti, pa se stepejo med seboj. Ti tepeži so torej v glavnem le fantovska objestnost in prekipeljavost.

V vojski so zvesti. Redko kak legijonar dezerтира pred sovražnikom. Znano je, da so se med svetovno vojno legijonarji nemške narodnosti hrabro borili proti svojim rojakom iz rajha.

je končal svojo službo, mu plačajo v Marseille-u vsega skupaj še 5 frankov.

Po treh letih službe more postati legijonar francoski državljan brez plačila taks. To so vse njegove ugodnosti. K večjemu še, da lahko postane kot naturalizirani franc. državljan tudi legijski častnik in avanzira do colonela (polkovnika). Podčastnik seveda lahko postane tudi kot inozemec.

»Slovenec« čitatelje bodo najbrž bolj zanimalo druge stvari, ali za uvod sem mislil, da moram omeniti te splošnosti.

Arabska karavana

Glavni znak v legiji je velika surovost in divjost obnašanja v prostem času, dočim vlada v službi najstrožja disciplina. Red in snaga sta pretirano natančna. Kadar sta seveda mogoča. V puščavi se zaradi pomanjkanja vode često ni mogoče umiti ali briti po štirinajst dni ali še več. Samo na orožje in na zložitve opravke pa gledajo tudi tam. Nadaljna legijonarska značilna poteza je veliko nagnjenje h pijači in spolna razbrzdanost.

Pijača je skoraj edina njihova uteha in edino razvedrilo. Znaajo pa si jo dobiti na najbolj rafinirane načine, če je vojaščina še bolj zastražena in izhod še bolj strogo zabranjen. Prevariti oficirje in straže, to je zanje najlepši užitek. Kadar smejo v mesto, se redno napijejo in stepejo. Vse se jih boji. Samo na posebno zvite načine jih je mogoče potem krotiti. Njihovo posebno veselje so steklenice, prazne ali polne, ki jim služijo namesto ročnih granat. Če taborijo za dalj časa daleč stran od mesta, se vedno dobi kaj Judov ali Arabcev, ki pridejo s svojimi kantinami za njimi, išoč dobčka. Kar čudim se, kako morejo napraviti kaj dobčka, saj so legijonarji skoraj brez denarja, a napravljajo veliko škodo na opravi.

Glavna naloga legijonarjev je, da varujejo francosko posest v napol podjarmljenih krajih, ki so v resnici samo še na pol francoski. Domačini — rekli smo jim le Arabci — se Francozom vedno upirajo in sovražijo z njimi vred sploh vse Evropejce. Skrajno nevarno je hoditi po deželi v manjših skupinah in brez orožja. Seveda niso vse pokrajine severne Afrike tako nevarne, toda mi smo bili pač nastanjeni po najnevarnejših. So pa te dežele bogate rud, zato jih tudi Francozi ne pustijo iz rok. Seveda pravijo tudi, da morajo širiti po njih civilizacijo. Po takih pokrajinah patrolirajo legijonarji v večjih ali manjših skupinah in jih držijo v strahu in pokorščini. Vedno morajo biti pripravljeni na zahrbtni napad večje ali manj-

zelo enostavno in spretno režejo vratove. Če se jim ne zdi, da so zaslužili kako hujšo kazen. Pa tudi v svoje golo veselje in drugim v svabilen zgled režejo ujetnikom jezike, ušesa, nosove, iztikajo jim oči. Nazadnje jih navadno prepustijo ženskam v nadaljno mučenje. Seveda plačujejo legijonarji arabskim ujetnikom milo za drago. Mu, kdor je prišel v njihove roke, kar pa se ne zgodi ravno pogosto, ker Arabci svojo puščavo prenatanko poznajo in pravočasno zbeže. Zato legijonarji vedno hranijo po eno patrono — zase.

Možem pomagajo v bojih tudi žene, ki so zelo hrabre in se malo bojijo naših krogel.

Živijo pa Arabci na splošno v veliki revščini. Zemlja je peščena in gorata. So slabi delavci in zaslužijo na dan po 7 ali 8 frankov. Ženske celo samo po 3 ali 4 franke. Kar jih je evropskih delavcev, služijo več. Približno kakor v Franciji ali še boljše. Hrana je poceni, samo stanovanja so zelo draga. Mimogrede naj

Algir

Je pa ta gurma zelo preprosta in skromna hišica brez oken, velika dva do štiri metre v kvadratu. Vrata so tako nizka, da je treba lezti skozi po štirih. Spijo pa Arabci in tudi taki evropski »zakonci« kar na tleh. Za kuhanje imajo postavljen sredi hiše posebne vrste lonec, ki ga obložijo z lesenim ogljem, katero razžarijo s posebnim ročnim pihalom in si tako kuhajo svoje malice: neki rastlinski čaj zjutraj, opoldne in zvečer; opoldne in zvečer si poleg tega (po Knajpovem načinu) oprazijo še ječmena ali koruze in pečejo pepelnjak, čudno spacano in na pol pečeno testo. V posebno hudi vročini kuhajo in pečejo tudi kar na prostem.

Na snago Arabci na splošno ne dajo veliko.

Po veri so Arabci kajpada Mohamedani. Legijonarji so sicer večinoma katoličani, vendar se za vero ne zmenijo veliko. Ne kakor bi bili čisto neverni. Še manj so veri ali cerkvi sovražno. Pač pa jih je nekam sram pokazati svoja verska čuvstva, ki niso v skladu z njihovim življenjem. Kadar pridejo v večja mesta, jih gre za praznike in za nedelje nekaj vedno v cerkev. V slučaju bolezni imajo na razpolago duhovnika, če je blizu, in se navadno tudi spovedo. V slučaju smrti so seveda po francoski navadi vsi cerkveno pokopani.

Legijski oficirji so večinoma poročeni in imajo svoje družine največkrat s seboj. Tudi njihovo življenje ni prijetno. Zaradi stroge discipline se jih legijonarji boje. V bojih se znajo napraviti vendar tudi prav tovariške. Na splošno je treba reči, da jih legijonarji spoštujejo in ne sovražijo. Posebno mi je bilo všeč, da nisem slišal iz njihovih ust nobenega umazane zmerjanja in nobenih ogabnih psov, ki so mi ostale iz jugoslovanske vojske v najbolj živem in neprijetnem spominu.

Hvala Bogu, je moja legijska služba končana in jaz sem že nekaj tednov spet med civiliziranimi ljudmi, katerim sem na kratko popisal življenje v legiji tako, kakršno je v svoji celoti, ne da bi kaj olepšaval ali očrnjeval, kljub temu, da zato moje opisovanje ni tako zanimivo, kakor bi sicer lahko bilo. To pot je bil namen kratek, splošen opis legije in življenja v njej. Ob drugi priliki pa bom popisal morda nekatere bolj nenavadne in bolj zanimive podrobnosti.

V legijo ne bi šel nikdar več, za nobene denarje. Vendar mi sedaj, ko mi je rok minil, ni žal, da sem bil v legiji. Prinesel sem iz nje zdravo kožo, francoščino sem se naučil popolnoma in še nemščino po vrhu, mnogo bogatih izkušenj sem si pridobil, zlasti sem ljudi zelo na globoko spoznal. Predvsem pa vem sedaj ceniti vrednost in lepoto svobodnega kulturnega krščanskega življenja, v katero sem spet nedopovedljivo prijetno zadihal.

Arabei v boju

Frtaučku Gustl ma beseda

Men se je kar zdel, da u tku. Sej me je že večkrat ker našmru, ke sm mu pusodu. Pa sej veste, de je dobr šlouk osle pudobn, kokr prauja. Kene, jest s ud ust prtergujem in šparam, kokr nas holt Drušivu narudu in pa tud naše dumae gesposke učeja in nam iz dobrem zgle-dam naprej greja.

Pa t pride kašn huncvet, te napumpa, pa sma spet na suhem. Če ga terjaš, te pa ne sam grdu gleda, še uzmerja te za lon.

Veste, Neška ni n bulš. Učaseh sm še neki najna držu, zdej pa prou n. Kedr kej nuca, je tku sladka, kokr de b mela jezek iz medam namazan. Kokr te pa enkat ujame na limance, t pa figa pu-kaže. Ampak prosim, de tu ustane med nam. Jest nečem, de b me nazadne še zavle kašne klevete tužila. Če je prou res, kar sm puvodu, not pa le skočm. Zenske sa strašn cimperlüh u takeh rečeh. No pa sej dedei tud nisa n bulš.

Kene, sej se še usi dobr spuminate, de sm jest Nešk unkat, ke sva šla »Sluvenec« za šedesetletna gratulerat, pusodu deset kuvače, de je soj ta židan gvant iz frzocenge rešila. Šest kuvaču sm ji našteu pupirnateh, šteri sa bli pa. Jest se še tku dobr spumnam, kokr de b bli učeri. In vi, čistit brauci in dražestne brauke, tud niste še puzabil in ute šli lohka za priče, in še prsegi ute lohka, če u glih du tega pršu.

Blu je pa tkula. Ta nar preh je Neška pre-mišlvala, a b uzela pusujil al ne, ke ja je skrbel, kdaj m bo vrnila, ke je zmeri suha ket poper. Jest sm pa glih mal preh iz prou zanesluga vira zvedu. No, pa recima, če b glih na pršu du tega, uš pa nesla gvant lohka spet nazaj u frzocenga.

pa uš men vrnila. Tega gventa tku na uš preh nu-cala, de u tku. Sej me je že večkrat ker našmru, ke sm mu pusodu. Pa sej veste, de je dobr šlouk osle pudobn, kokr prauja. Kene, jest s ud ust prtergujem in šparam, kokr nas holt Drušivu narudu in pa tud naše dumae gesposke učeja in nam iz dobrem zgle-dam naprej greja.

Hmal pu tistem sm pa zvedu iz še bi zanesluga vira, de iz takem na u nč. Jest sm pa glih prou krvau nucu gnar, ke b šu rad u cir-kus. Kene, če sa šli usi Iblantani in usi, kar ih du stu kilometru ukul Iblane živi, pol usi utroc dol iz ta usrane šule, pa gor du univerze u cirkus, za kua b glih jest na šou. No, pa sm stopu h Nešk in ja pubezou, de b m vrnila tiste kuvače. Pa sm prou slab naletu.

»Ja, Gustl, a s znoru, de zdej gnar ud mene pugerlaš?« je zarjula nad mana. »A misleš, da nam gnar rase? Sej vnder videš, kuku brunda toučema. A nis brau, de je še Društvo narudu usem sojem tajnikom, podtajnikom in podpodtajnikom mogu mal plače reducerat, de uja lohka vn pršli? Tu je vnder ta nar leuš dukaz, kuku deleč sma ja že prfural.«

»Tu je use res, kar s m tlela naklubeštrala. Ampak jest te uprašam, kua ti Društvo narudu tle umes štuleš? Kua tebe briga, če sa unem tajnikom mal plače prštual. Tojmu može zdej že dle ket dva mesca nisa nč več kot punavd. Zatu mislem, de je še ta nar bulš, če m prec nazaj daš, kar sm t pusodu. Sej se čist lohka prmer, de u spet voda tle al pa tam vn stupila, jest se um pa pud nusam ubrisu. Če s pa res tku na konc, de nimaš pr hiš teh par kuvaču, pa nes spet gvant u frzocenga, kokr sva se zmenila.«

»Sm ga že nesla. Ga nimam več.«
»Kam s pa gnar djala, de na morš men plačat?«
»Kam nek! Iz možam sva šla u cirkus. Sej je še dobr, de sm iz mojno gvantam na vrsta prša, ke je blu tak drejn u frzoceng.«

»Neška, Neška! Tu pa nis prou nardila. Viš, jest b šou tud rad u cirkus, zatu sm te pa pršu terjat. Ti salabolsk cirkus. Usm Iblantčanem s raj-tenge zmešu.« F. G.

Žrjavova Francika piše svojemi pajbori

V začetki svojega pisaja Te praf lepo pozdro-vim čes hribe no doline in Ti vočin fse dobro na tote püklačen sveti. Oh veš, jas sen že od samih skrbi na Te flišta pozabila. Nazdijo mi je naj, žo ne, ker s Toboj tak nič nede, takak zaj vün vidi. Prek itak neš doba, či so vaš oča takšen hormok grotali, rozen prek po hrbiti. Pod marelo pa sej pre tūdi ne varno ženiti, ker je pre pr marelah zaj tūdi božen rüšt.

Na ženitev sen te ali že flišta pozabila. Misli-la sen si, da je boljše, ka tiste peneze, ki man jih v šparkasi, rojši sama pončam. Zato sen zoddjokrat šla v šparkaso in štela por jürjov vün vzeti, da bi šla malo po sveti gledat. Doma človik tūdi skos ne-mre biti pa za pečoj sideti in cajtinge šteti. Pa veš, kaj se mi je zgodilo? Rekli so mi, ka tote navode že dugo več nemajo, da bi peneze vün dovali, samo notri še jih prevzemajo, či je sila. Jas sen začela tan basonerati in se dreti, da čen svoje jürje vün šteti, kere sen notri znosila, ker drgači nemrem šti-bre platiti. To se zavolo toga koof rekla, da bi se tisti dedi pr šparkasi bole strašili, jas pa bole gviš-no peneze dobila. Drgači pa sen še štibro za lajn-eko leto dužna. Se provijo, ka je tisti slab virt, ker i je ne nič dužen.

Dere sen jih fse vün povedala, zakoj fse pe-aeze nūčan, pa mi je rekla eden od tistih dedov, ki so bli notri v šparkasi namesto penez: »Ja, či že glih čete, enega Jürja lahko dobite. Samo tisti je živi, ne pa namolani. Za štibro pa ga nedo šteti vzeti.« »Za noreca pa se ne pistin meti. Srečno!« Pa sen započila dveri za soboi in odšla. Dedi me znojo radi meti.

Doživljaji ameriškega detektiva

Neodločen je obstal. Lahko bi ustvaril železne stroje z malo več zaupanjem.

»Čujte, čujte!« je rekel s prijaznim gla-som, »nehajte vendar s tem truščem. Ne bom položil niti prsta na vas!«

Nato pa se mu je zdelo, da se je nebo zrušilo nad njegovo glavo.

Starka je bušila v kokotajoč, hudoben smeh, za njegov hrbet se je splazil nek starec, ga udaril z dolgo motiko po glavi in zdelo se je, da se je veselil, ko je stopil preko neza-vestnega moža. Bosa deklica je stopila iz go-šče, za njo pa šest mož, vsi s puškami. Preiskali so Kinga s strahom in veseljem ob-enem. Stara coprnica je mirno predlagala, da se mu prereže vrat, toda oni so gledali drug drugega, in niti eden ni imel dovolj poguma, da bi storil ta čin. Starec se je splazil naprej. Vedel je, da bodo naznanili oblastem njega kot moža, ki je udaril, če bo prišel zločin kdaj na dan.

Burno so se prepirali zaradi Kingovega trupla. Končno so se sporazumeli. Z vilami so odstranili z opla kup gnoj, ki je zakrival pa-dajoča vrata. Ta vrata so potegnili navzgor in potisnili Kinga v zevajočo luknjo, ki se je prikazala. Vrata so zopet spustili, naslonili nanje par težkih hlodov in vse skupaj skrili pod gnojem.

Takoj, ko je bilo to končano, so postali pogumni. Začeli so čestitati drug drugemu, da so se tako hitro rešili tako nevarnega sovraž-nika. Stopili so v hišo, da bi se slovesno po-veselili na domu in hvalili so se vedno glas-neje, kaj bodo naredili drugemu detektivu, ki bo tako zloben, da jih bo nadlegoval.

King se je počasi zbudil k resničnosti, glava ga je silno bolela, obdajala ga je po-polna tema in iz bližine se je širil neznosen smrad. Tipal je okrog in vse, kar je mogel ugotoviti, je bilo, da ima na glavi zelo veliko rano, da je razorožen in da leži na vlažni zemlji, od katere se je širil neprijeten vonj. Iskal je po žepih, pa ni našel drugega, kakor nekaj smeti in nekaj zlomljenih žveplenk. A te so bile sedaj za njega večje vrednosti, ka-kor dijamant. Ob prvem plamenu je videl, da se nahaja v majhni kamri, surovo obiti s tra-movi, najbrž v kleti navadne pašniške koč. Toda nad čimer je strmel in zasopel, je bila svetla človeška postava v kotu. Naglo je

Med potjo domo pa sem se spotila, ka bi blo dobro iti ednok teticc obiskat. Teko penez še glih mon, ka de za cug. Pa sen resen šla. Neh, pelala se sen. Pa mi je ne žo, da sen šla. Juj, kelko no-vega sen zvedla! Veš, naša teticca so Likebova Ruza v Kojineah. To so ena strašno fajno ženska. Tak lepa in gruba sen najš jes ne. Jujna, kaj so mi teticca znali fse povedati! Rekli so, ka so pre Ko-jince zaj najbolj znani kraj v celi Jugoslaviji. Tan ti mojo isefele špajse, kerih indi nigi nega. Še čilo špajnske bikoborbe lahko vidiš, pa ti ne treba iti v Lublano v cirkus Glajh. Vidla sen precik fajno lūdi, pa takše dulgine tūdi, kak či bi dvo duga kola v hločnice fteknal. Nek i pa so tūdi tak vün vidli, kak da bi za tri jeli, delali pa najš za enega ne.

Nekaj pa se mi je ne dopalo. Manire pač neki nič nemajo. Dere sen šla po tratadraj, bi skoro gor pločala. Glih pred nosom mi je nekaj z drugega štoka dol priletelo. Hitro sen gor poglednola, pa sen vidla, da je ena l. bi svojo kohlo vün na cesto sprožnila. To se mi je pač tak grdo zdelo, ka sen še tisti den odšla is Kojinc

Ja veš, lūbi pajbor, dosti bi Ti še rada pove-dala. Pa fsega Ti ne smen naednok. Na kuncj Ti še samo to poven, da Ti nemaš svojega oče nič šinfati zavolo tega, či veš slovenski ne vejo gušati. Se si Ti že tūdi prleški pozoba in Ti kakša druga beseda vujde fšosi. Ali ne veš, da Prek »Slovenec« šteje ne pa čita, kak Ti pišeš. Grozdi pa Ti ne-mren poslati, ker neman penes za pošto.

Te pa srečno ali pa nič ne zameri, či Te veš nemre rada meti Tvoja Francika.

prizgal še drugo vžigalico. Mož je stlačeno sedel v kotu, roke so mu visele navzdol, noge je imel stegnjene pred seboj. Samo pogled na ta strašni obraz je povedal, da je mož mrtev že nekaj dni. Nekak nemir je prevzel Kinga za en trenutek. Stopil je na žeblice na tramo-vih, plazil se je navzgor, dokler ni njegova glava zadela ob nizek strop, in zopet se je sesedel, sopihajoč kakor spehan tekač.

Neizreklijava groznica se ga je polotila. A premagal je sam sebe in potlačil krik, ki se mu je hotel iztrgati iz ust. Ni bilo pričakovati milosti od onega, ki bi zažgal njega pri živem telesu obenem z nesrečnim kupovalcem konj. Če ni hotel umreti od lakote, od žeje in od strahot v tej grozni luknji, se je moral otresti lastnih težkih misli, potreboval je, treznega preudarka in vse svoje moči. Vstal je in kma-lu dotopal z rokami padajoča vrata, a ni imel nobene moči proti njim. Celo zida bi se lotil z večjim uspehom. V kratkem je požgal ostale vžigalice in odločno se je obrnil od strašnega stvara tam v kotu. Našel je mesto, kjer je bil en tram lažji, pod katerega je mogel vtakniti svoje prste. Upri se je na noge in poskusil vse svoje moči, dokler niso njegove uboge mišice popustile, dokler ni bilo vse njegovo telo ena sama strašna rana.

Tram se je udal, on pa je težko padel na hrbet. Z roko se je dotaknil stegnjenih nog mrtveca in z grozo je odskočil. Imel je se-daj orodje, kos lesa, okrog štiri čevlje dolg. Z njegovo pomočjo je odpalnil ostale tramo-ve. Zemlja za njimi je bila vlažna in razrah-ljana ilovica, ki je bila nametana tako blizu, da se je dotaknil s svojim kolom.

A še vedno je imel pred očmi dvojce ne-varnosti. Da se bo vsa masa vdrla in ga za-dušila ali pa da ga bodo njegovi sovražniki gori slišali in napravili konec njegovemu delu. Marsikatera smrt je bila odličnejša, kakor sedeti tu in čakati na svoj konec v popolni temi v družbi razpadajočega telesa.

Plazil se je odločno naprej, delajoč tik pred seboj predor, v katerega je lezel kakor jazbec, in kakor jazbec je suval z nogami vso zemljo za seboj. Glava ga je strašno bo-lela in težak vzduh ga je skoro zadušil, a ni si privoščil počitka, razen da se je malo ohla-dil in si pomel roke.

Bil ie nopolnoma utrujen, ko je slednjič

njegov kol, zadevši na odpor, nenadoma po-pustil in vsa razrahljana zemlja se je vsula na njegovo glavo. Divje se je boril, čuteč, da ga bo zadušilo. Oprostil si je oči in usta, nato pleča, in z zadnjim naporom se je izvelkel ven iz luknje.

Ležal je v vsej svoji dolžini na tleh, na-pol nezavesten, dokler ga ni poživil mrzel, svež zrak. Bila je noč in popolna tema, na-rahlo je deževalo. Nekje je glasno ploskanje z rokami in godba naznanjala, da se zabavajo. Zganil se je, ni bilo prijetno ležati tu na pro-stem. Počutil se je slabotnega in bolnega, nje-gova glava je bila težka, a kar ga je najbolj mučilo, je bila strašna žeja. Moral je najti vode. Dvignil se je iznad gnojnega kupa, ki je bil nametan ob kleti in odkril je, da prihaja glas od ene izmed hiš iste velikosti in da je prodirala motna luč skozi edino majhno okno. Dve ali tri druge hiše so bile raztresene okoli v majhni razdalji. Nedaleč je videl silhueto velikega vodnjaka, dvigajočega se k nebu.

Previdno se je bližal. Na seboj je slišal odpirati vrata. Počutil je na tla v senco ve-likega vodnjaka. Bližal se mu je nek možki z omahujočo hojo. King je skočil pokonci in zagrabil moža za vrat z obema rokama.

»Samo pisnite in takoj boste mrli!« je grozil šepetaje.

Moški, nizke postave, se je brez odpora pokoril, da ga je oni vlekel za hlev.

»Koliko mož je tam?« je zahteval King.

»No spik inglis,« je zini njegov jetnik.

»Deset sekund imate časa, da se naučite angleško predno vam zavijem vrat kakor pi-ščane!« je rohnal King. Stisnil je trepetajo-čega moža in ga udaril.

»Sedaj?«

»Da, gospod, govorim angleški, malo, šest mož je tam!«

»Pijani so? So pijani?«

»Ne zelo, ne bolj kot jaz!«

»Kaj so naredili z mojo puško? Kje je?«

»Ne vem, gospod, ne vem. Prišel sem šele sedaj. Jaz nisem streljal na vas.«

»Hm, dobro. Vležite se na obraz in polo-žite roke na hrbet! Svinje so mi ugrabile lisi-čine, a ta vrv bo storila svoje. Molčite, če ne vas udarim! O dobro, tu je nekaj žice, ta bo končala ta malenkostni posel. Sedaj pa se de-rite v ta kup sena! Nehajte z ihtenjem, sicer vam bom vrat zavit z žico!«

Zvezal je svojega ujetnika z žico, napolnil mu usta s senom, nato ga je pustil in se vrnil k vodnjaku. Dolg požirek sveže vode je vlil novega življenja vanj.

Trenutek je globoko premišljeval. Bil je prost in lahko bi bežal, če bi hotel. Razkril je skrivnostno izginotje prodajalca konj, a dovolil je, da so ga prekanili in pustil jim je v rokah skoraj vse orožje. Strogi časti »Force« ni tako kmalu zadoščeno z izgovori, čeprav so veljavni. Vprašali ga bodo, zakaj ni nobenega aretirat, zakaj je dopustil, da so mu vzeli orožje. Stavili mu bodo marsikatera neprijetna vprašanja in uspeh tega bo, da se bo vsa stvar pokazala le v megli. Povesil je glavo. Ni videl velikih po-sledic, ki se bodo poznale v njegovem življenju radi bližajočih se naporov, storiti je moral svo-jo dolžnost.

Spretno se je približal hiši. Živina je bila v dolgem prostoru obrnjena proti jaslim in vrata so bila priprta. Smuknil je notri. Levo in desno so bili hlevi, a skozi enega, ki je bil odprt, se je videla luč in peščica ljudi. Natla-čeno pohištvo je bilo potisnjeno k steni in vršil se je ples v spremstvu čudne melodije, igrane na neke vrste gitaro in ritmičnega ploskanja z rokami. Plazil se je bližje. Bilo je tam nekaj žensk in dvoje ali troje napol odraslih otrok. Vsi so pili iz cinkovih čaš in med odmori so klepetali in bili z nogami ob tla. Več pušk je bilo naslonjenih ob steno in takoj je spoznal med njimi svoj pas z revolverjem, ki je visel na klinu. S težavo se je tihotopil tja.

Kaj je bilo najhujše v njihovih mladih življenjih

Vsakemu odraslemu človeku se je že kaj pripetilo, kar ga pretresa, če se le spomni na to.

Kako je pa z otroki? Kaj je katastrofa v njihovem duhu?

Pred kratkim so vprizorili v Ameriki ne-navadno tekmo, da bi osvetlili to vprašanje. Šest- do sedemletni otroci naj bi v največ de-setih besedah povedali najhujše, kar so do-živeli. Tekma nikakor ni bila študija otroškega pesimizma, ampak so otroci na podlagi neke otroške povesti o miših, ki jih je kača skoraj požrla, kar je bilo pač najhujše v življenju teh živalic, povedali, kakšne nezgode so oni sami doživeli, je pa to zanimiva študija za vzgojitelje in psihologe.

Majhen šestleten deček je izjavil kot svojo največjo nesrečo:

»Izgubil sem mačico. Krava je legla nanjo.«

Šestletna deklica je segla globoko v svoje spomine in povedala naslednjo nezgodo:

»Privržana sem bila h teletu in je ušlo z menoj.«

V naslednjem so še drugi doživljaji, v katerih se zrcali otroška duša:

»V prerivanju sem s svojimi škornji ubil okno.«

»Igrala sva se Miklavža in parklja. Tičal sem v dimniku.«

Fr. M.

Ob petih . . .

»Ob petih pri slaščičarni,« mi zašepče moja sladka deklica.

»Dobro!« rečem. In zamudim za celih pet minut.

Moja deklica je — po nekaki pomoti — pra-vočasno dospela, pa mi mojo netočnost strašno zamerila. »Ti me ne ljubiš,« pravi. »Že nad pol ure te čakam!«

Na čelu so oblaki — dež bo...

Tedaj pa se je razlegel skozi noč dolg in žalosten krik. Njegov zadnji ujetnik je izplju-nil seno iz ust in kričal, da bi ga rešili. Pre-strašena truma je planila proti vratom. King je porabil to priliko in drzno segel po revol-verju. Ena izmed žensk ga je opazila in za-kričala. Nastala je velikanska zmeda. Dosegel je revolver, a takoj je bil od vseh strani obdan. Enega je udaril z revolverjem po glavi, a že so ga prijeli za roko. Drugega je sunil s pestjo na prag, a že so ga zagrabili za zapestje. Bili so kakor truma volkov okrog njega in ga obdajali v tako velikem številu v tem omejenem pro-storu. Zenske, ki so bile potlačene k steni, so strašno kričale, ko se je truma pomikala sem in tja po prostoru. King je suval, tolkel in pre-važal v grozečem molku, vsi ostali pa so tu-lili kakor vrage. Vsi so bili neumni in nerodni in ker so pili, so bili bolj negotovi, kar se tiče udarcev, tako da so se tupatam udarili.

King je slabel; obleka mu je bila vsa v capah, začel je težko dihati, kri iz rane na čelu mu je začela kapati v oči in ga slepiti. Eden, ki je ležal na pragu, se mu je kakor buldog ovil okrog gležnja, drugi se mu je obe-sil za pas, tretji in četrta pa sta ga zgrabila vsak za eno roko. Peti mož je zgrabil za pu-ško. King je videl od spodaj navzgor puškino cev. Vrgel se je na eno stran. Puška se je iz-strelila in zgrešila. Dvignil je svoje proslo ko-leno in sunil v trebuh moža, ki se mu je obe-sil okrog pasu. S svojo levo pestjo je sunil v obraz moža na svoji desni. S peto svojih škor-njev je tako silno zamahnil po glavi moža, le-žečega na pragu, da se je popolnoma osvobo-dil. Mož s puško se je dvignil s povešeno če-ljustjo, kadeče se orožje v rokah je povesil. King je zamahnil po puški in v vrgel z moč-nim sunkom na tla. To je bilo znamenje za ve-likansko paniko. Zenske so kričale in bežale skozi oboje vrat. Dva moža sta hitela za njimi. King je stal osamljen, zibajoč se onemogel na nogah. Mehanično si je obrisal kri z oči in gle-dal prazno okrog sebe. Eden od mož se je po vseh štirih plazil k vratom, skočil pokonci in zbežal. A trije so še ostali, oni, ki je dobil s puško po glavi, drugi, ki ga je detektiv udaril s peto po lobanji, in pa oni, ki ga je King udaril s pestjo v obraz. Stokajoč od bolečine in slabosti je King pobral svoj revolver in ga za-taknil za pas. Izbral je svojo puško izmed orožja na steni in ostalo razbil s kladivom.

Drugi izmed mož je zastokal, sedel in pod-prl glavo z obema rokama.

»Ste se zavodili, a?« je rekel King. »Do-bro, želim nekaj informacij od vas!«

Dvignil je prevrjen stol, sedel nanj in izvlekel svojo beležnico, oškropljeno s krvjo.

»No spik inglis,« je mrmljal mož.

»Eden več ali manj mrtvih tu, vseeno je!« je grozeče rekel King in pritisnil revolver k njegovemu ušesu.

»Ne, ne, gospodi! Ne streljajte, bom pove-dal! Jaz sem ubog mož, imam revno družino!«

Skrbno si je napisal imena svojih zadnjih napadalcev in ona Rileyevih morilcev. Zangeljivo je uklenil svoje ujetnike, kolikor je bilo mogoče se je očistil krvi in blata in stopil je v mrzlo svetlobo vlažnega jutra.

Ostali del njegove naloge ni bil težak. Zadel je na nekaj odpora, ko je napravil po-trebne aretacije, a prebivalci kolonije se sedaj zelo bojijo in zelo spoštujejo sposobnost čla-nov »Force«.

In prodajalci konj sedaj mirno prihajajo in odhajajo skozi Windy Lake.

(Konec.)

Specijalna delavnica za smučarje in goj-zerce. Mehanična popravilnica snežn in galoš. Prvovrstna izdelava. Točna po-strežba. Cene konkurenčne.

Albin Eržen, Sv. Petra cesta 33

»Enkrat sem požrla novc. Ta novc je bil moj.«

»Čebela je položila svoj rep na moj prst. Bolelo je.«

»Nevihta me je ujela bosonogo.«

»Moja mačka je požrla malo želvo in po-ginila.«

»Zadel sem ob peč in cevi so se sesule.«

»Miš mi je stekla pod obleko.«

»Sedel sem v golido mleka.«

»Padel sem z lestve in bil nekaj časa artev.«

»Gos me je s kljunom ujela za zadnji del hlač.«

»Goreča petrolejka se je name zvrnila v postelji.«

»Naša krava me je tako sunila, da sem iz-gubil zob.«

»Lepo oblečen sem padel v prašičje korito.«

»Izgubila sem se v mestu. Pozabila sem, kako se pišem.«

»Tomaž me je učil piti jajca. Moje je bilo gnilo.«

»Krava je zaplela svoje roge v mojo ob-leko.«

»Ovca me je z rogovi sunila v trebuh.«

»Sam sem šel domov iz šole med gromom in bliskom.«

T. K.

Kje so časi, ko je Plinij pisal svojemu pri-jatelju:

»Pridi jutri k meni, ko bo tvoja senca šest stopal dolga!«

Blaženi oni časi!

Plinijev prijatelj je lahko — mirne duše — pol ure zamudil pa še zmerom je pravočasno dospel.

A mene radi samih petih minut čaka ne-vihta...

Damski plašči novi modeli

Trgovski dom, Maribor

Zato, ker sami izdelujemo vse vrste obleke in plašče, prodajamo lahko ceneje

Mali oglasi
v
Slovenca
zajamčijo najpopolnejši uspeh

Najlepše damske plašče

po najnižjih cenah kupite pri
tvrdki

A. Paulin, Ljubljana

Kongresni trg 5

Kupimo

vreče od moke -- vsako
množino. -- M. Mlakar,
Ljubljana, Slomškova 11

Iščemo skladišče

v velikosti cca 200 m² v bližini tram-
vajske proge od glavnega kolodvora
po Duna ski in Gosposvetki cesti do
železniške rampe. More biti dvorišni
lokal ali pa klet. Ponudbe na upravo
pod številko 15907

NAZNANILO OTVORITVE!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da otvorim dne
6. novembra v novi palači H. D. B. v Igriški ulici
poleg dramskega gledališča

VEGETARIJANSKO IN SPOŠNO KUHINJO!

Gostom se bodo nudila najzdravnejša jedila novo-
dobne prehrane ter vsakovrstne mizne in gorke
brezalkoholne pijače. — Sprejemajo se abonenti.
Priporoča se Marica Brišnik.

Dobro trgovino dam v najem!

Stara vpeljana trgovina v največjem mestu Po-
dravine. Vprašanja pod »Sigurna eksistenca« 15.472
na upravo »Slovenca«.

Zahvala

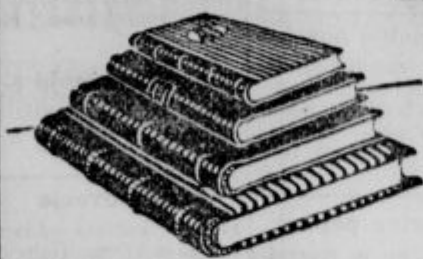
Ob težki izgubi, ki nas je zadela s
smrtjo naše dobre, nepozabne soproge
in mamice, gospe

Ane Goldstein

izrekamo vsem, ki so spremili blago
pokojnico na zadnji poti, ki so na ka-
kršenkoli način počastili njen spomin
in ki so nas tolažili, izrekamo najiskre-
nejšo zahvalo.

Ljubljana, 6. novembra 1932.

ZALUJOČI OSTALI.

Telefon 32-20

A. Janežič

Knjigovoznica in črtal-
nica trgovskih knjig

Ljubljana

Florijanska ul. 14

Gregorčičeva ul. 5

KNJIGOVEZNICA

A. Janežič

izvršuje vsa v knjigovozniško stroko spada-
joča dela po najnižjih cenah.

Vsled spopolnjene najmodernejše opreme
izgotavlja tudi velike naklade ne samo
precizno temveč tudi v najkrajšem času.

Dalje izdeluje vsakovrstne trgovske knjige
kot: Amerikanski journali, glavne knjige,
blagajniške knjige, širace, kopirne knjige
za korespondenco, koirpne knjige računov,
namizne bloke, žepne odtrgalne bloke, no-
tese, šolske mape in zvezke itd.

Predno naročite

Vas prosimo, da zahtevate ponudbo tudi pri
nas za beležni koledar za leto 1933, katerega
izdelujemo več vrst po zelo zmernih cenah.

SLATINSKE TABLETE ZA HUŠŠANJE

so sestavljene iz zdravih mineralnih soli in neškodlj-
vih, toda zelo učinkovitih praškov in ekstraktov zdravil-
nega rastlinstva. Vse te izbrane sestavine delujejo jako
poživljajoče na človeški organizem, ne vsebujejo nikakih
škodljivih snovi in so tako za nemoteno delovanje srca,
ledvic in ostalih organov popolnoma neškodljive.

Slatinske tablete za huššanje

odstranjujejo na najprimernejši in edino priporočljivi način
vse, posebno pa neprijetne in nelepe zunanje znake čez-
merne debelosti, razkrajajo in raztopijo preobilno mast na
telesu, podbradku, vratu, trebuhu, stegnih, bokih, trebušni
mreni, črevah, ledvicah itd.

Abnormalna težina telesa prične postopoma padati,
telo postane prožno, ves organizem pridobi na svežosti,
elastičnosti in mladostnem občutku.

Težina Vašega telesa se smanjša tekom 1 leta za
8 do 14 kg.

Slatinske tablete za huššanje

dobite v vseh lekarnah, in sicer doza s 100 tabletami za
Din 46,—, s 200 tabletami za Din 74,—; kjer jih pa ne
bi dobili, se obrnite direktno na proizvajalca:

Lekarna Mr. L. Bahovec

Ljubljana, Kongresni trg

Kjer vsa druga sredstva odpovede, dosežejo Slatinske
tablete za huššanje presenetljiv uspeh.

Vendar enkrat dobra britvilica!

ILFE-LUXUS je neosegljiva, brije odlično
25—30 krat,

ona je cenejša, saj stane komaj 3 dinarje.
Drogerija Halner, Ljubljana, Celovška c. 44

POPOLNA RAZPRODAJA

modnega blaga tvrdke »Berko«, Ljubljana. Izrabite
to res ugodno priliko ter si nabavite srajce, majice,
kravate, ovratnike, nogavice, klobuke itd. vsled
likvidacije tvrdke pod nabavnimi cenami. Prodaja
se vsak dan, dokler bo trajala zaloga v skladišču
»Balkan« skladišče št. 4.

Potrudili smo se, da Vam nudimo
letos še večjo izbiro v gotovih

damskih plaščih

od najceneje do najboljše vrste
v najnovejših vzorcih in fazoni.

Se
priporoča
tvrdka

J. Preac, Maribor
Glavni trg 13.

Prosim oglejte si našo zalogo!
Nobenega siljenja k nakupu.

Zahvala

Ob priliki težke izgube naše drage
matere, žene in babice, gospe

Grahič Sofije

smo prejeli toliko dokazov sočutja, da si
štejemo v prijetno dolžnost, da se vsem,
ki so nam na katerikoli način lajšali
težko bol, prav iskreno zahvalimo.

Vsem: Bog plačaj!

Maribor, dne 4. novembra 1932.

Zalujoči ostali.

Lorna Doone

Roman iz Exmoora

»Nič dobrega,« je žalostno odvrnila Lorna, »pa
tudi nobenega izhoda ne vidim iz tega težkega po-
ložaja. S stradanjem naju hočejo prisiliti, da bi pri-
volila v njihove namene.«

»To pomeni privolit v poroko s Karverjem
Doonom, ki bi te polagoma usmrtil.«

»O ne polagoma, John, prej ko v enem tednu
bi bila mrtva, tako mi je ta človek zoper.«

»A jaz ga še enkrat bolj sovražim kakor ona,«
je opomnila Gwenny.

Obe sta soglašali z menoj, da je temu stanju
treba narediti konec, toda sami nista vedeli, kako.
Četudi bi bila Lorna voljna, izročiti se okrilju naše
matere, kakor sem ji večkrat prigovarjal, je bilo
skoraj nemogoče spraviti nežno mladenko preko
visokih zametov v našo hišo. Razen tega je bila to
zelo resna zadeva, ki nas bi lahko stala hišo in
življenje.

»Ali bi hotela iti z menoj, Lorna,« sem jo vpra-
šal nestrno, ko sem se s silo otresel vseh pomisle-
kov, »če bi ti obljubil, da te brez velikega napora
in strahu spravim na varno?«

»Seveda, kamor hočeš, dragi,« mi je odvrnila.
»Saj nimam druge izbire, ko umreti od gladi, ali
pa oditi s teboj.«

»A kaj bo s teboj, Gwenny, ali bi se upala iti
s svojo mlado gospodinjjo?«

»Menda ne bom zaostala tukaj?« se je pogumno
odrezala Gwenny.

Nato smo se domenili vse potrebno glede naj-
tehtnejših priprav, kajti sprito nevarnega stanja
smo se morali kaj hitro lotiti dela. Svetnik Doone
ni namreč opustil nobenega sredstva, da bi prego-
voril svojo bratranko za poroko s Karverjem, in je
naposled izdal grozno povelje, naj ji toliko časa ne
dajo jesti, da se bo vdala. On sam in Karver sta pa
budno pazila, da ji ne bi nihče prinašal hrane in
pomoči. Ta večer sta pa morala opustiti straženje,
kajti vse Doonsko prebivalstvo je bilo povabljeni
na njun dom, da bi slovesno proslavilo prevzem
njune vlade v Doonski naselbini. Toda četudi so
obhajale Gwenny velike skomine, ko ji je neka
ženska opisovala slastna jedila, ki so jih priprav-
ljali za pojedino, se je vendarle junaško premago-
vala in odvrnila:

»Povejte Karverju in njegovemu očetu, ki sta
vas poslala s tem poročilom, da bova vkljub temu
bolje obedovali kakor vi.« Deklica tedaj seveda ni
niti slutila, kako se ji bo njeno prerokovanje na-
tanko uresničilo.

Dolgo smo sedeli skupaj in se posvetovali,
kajti kadar sem bil poleg Lorne, se mi nikoli ni
mudilo proč in sem bil ves srečen, če sem mogel
le njen srebrni glas poslušati. Vkljub mirazu mi je
bilo povsem toplo pri srcu in tudi moja ljubezniva
izvoljenka je bila od srca vesela, da bo kmalu pro-
sta in bo živila v miru in pokoju kakor še nikoli ne.

»Stopi semkaj k pomrzlemu oknu, John,« mi
je velela, »pa si napravi luknjo, da boš videl,
kako prižigajo Dooni kres. Niti ne sanja se jim,
kdo jih opazuje. Ali je ne moreš narediti? Počakai,
ti bom pokazala.« Dihnila je trikrat akoni češnjevo-

rdeče ustne na steklo v oknu in ga nato rahlo obri-
sala z nežnimi prsti, da se ne bi zopet zasrežilo.
Meni je to zelo ugajalo, pa sem jo večkrat poprosil,
naj mi odtaja okno. Rada je storila to, kajti ljubila
me je prav tako ko jaz njo in je bila vesela, da mi
je mogla svojo ljubezen dokazati.

Opazil sem, da se je zunaj posvetil plamen, se
naglo zasukal kvišku in se razcepil na sikajoče
zublje nalik ognjenim rokam.

»Ali veš, kaj je to?« me je vprašala Lorna raz-
igrano. »Dooni zažigajo Dunkeryški svetilnik, da
počastijo svojega novega poglavarja.«

»Nemogoče, kako naj bi svetilnik zažgal sem-
kaj?«

»Doonski mladini so takoj po smrti mojega
deda privlekli ponev svetilnika z gorskega vrha.
Svetilnik jim je bil že od nekdaj trn v peti, ker je
tako brezobzirno razsvetljeval njihove nočne po-
hode. Zdaj naj jim torej rabi za plamenico tukaj.
Samo poglej, kako gori katran!«

»Lorna je smatrala prizor le za šalo, toda stvar
je bila zelo resna. Prodrzna tatvina tega starega
svetilnika bi bila nedvomno nakopala Doonom več-
jo zamero na glavo kakor kraja stotih ovac ali iz-
ropanje dvajsetih hiš. Četudi ni bil svetilnik sam
po sebi Bog ve koliko vreden — prižgali so ga
namreč vselej šele po končani neugodi — je bil le
ponos vse grofije in je moral samo naš okraj plače-
vati za ohranitev te pomembne naprave sedem in
pol šilinga na leto.

Kres je plamenel višje in višje in paločavajoče
snežinke so se tajale v njegovem vijoličastem žaru.
Čutil sem se, kako more vkljub tolikemu snegu

s takim zamahom goreti, toda Gwenny mi je po-
jasnila, da so Dooni tri dni odmetavali sneg, vla-
čili drva na kup in napravili s skupnimi močmi to
velikansko grmado. Polotil se me je strah, da mi bo
kres delal velike težave pri mojem delu, kajti če
bi vsa ta grmada gorela, bi ožarjeval plamen vso
okolico z dnevno svetlobo. Že sem hotel preložiti
svojo namero na drugo noč, toda na sredo sem se le
odločil za beg, kajti tako ugodne prilike gotovo ne
bi imel nikoli več. Vedel sem, da bodo Dooni še
pred pretekotom treh ur pijani do nezvesti, do te-
daj bo pa tudi kres v glavnem pogorel in njega slu-
čajno motno svetlikanje mi bo samo olajševalo
delo. Lorne nisem smel na noben način pustiti v
hiši, kajti ko bi se bili Dooni opili s žganjem, bi
tudi vrata in zapahi kaj malo opravili proti divji
svojadi.

Te misli sem se tako prestrašil, da sem se ne-
mudoma odločil za delo.

»Bog s teboj, dušica,« sem ji dejal, »v dveh
urah bom zopet pri tebi. Pazi dobro na dur, a
Gwenny naj stoji na straži. Dokler žro in pijejo, si
varna pred njimi, a jaz se bom vrnil še pred kon-
cem njihovega rajanja. Medtem spravi skupaj svoje
najpotrebnejše stvari in bodi pripravljena. V zna-
menje ti bom enkrat glasno potkal na vrata, a nato
še dvakrat potih.«

S temi besedami sem se poslovil in ona me je
prestrašeno pogledala, ne zavedajoč se svoje ne-
varnosti. Nato sem še Gwenny ponovil svoje naro-
čilo. Ona mi je pa samo prikimala in dejala: »Le
pojdi, mladeč, in povej vse svoji materi.«

Mali oglasi

**Nujno
potrebni!**

DANASNI čas zahteva tudi od posameznika, da si pomaga iz stiske s samopomočjo. Ta samopomoč ne sme biti draga. Zato so naši ceneni oglasi tudi za Vas nujno potrebni!

Službe iščejo

Gospodična

Išče službo pri klobučarju. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15.892. (a)

Starejša oseba

prevzame mesto gospodinjice, kuharice, vajena šivanja, tudi k otrokom — najraje v Dravsko dolino. Naslov v podružnici »Slovenca« Maribor. (a)

Mlinarski pomočnik

trezen, pošten, išče službo. Lužnik Jožef, Črneče, p. Meža. (a)

18 leten fant

želi službo, obenem bi se izučil za šoferja. Naslov pove upravo »Slovenca« št. 15.836. (a)

Prodajalka

blagajničarka, dobra moč, z daljšo prakso, išče službo za takoj kjerkoli. Gre tudi k otrokom. Pomagala bi pri gospodinjstvu in šivanju. Vešča nemščine. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Janežič M.« št. 15.893. (a)

Dekle

s trgovsko prakso, srednjih let, vajena šivanja, konfekcije, želi službo, če treba, z nekaj posojila. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poštena« št. 15.895. (a)

Mizarski pomočnik

Išče delo. Naslov v upravi »Slovenca« št. 15.881. (a)

Šiviljska pomočnica

Išče mesto kjerkoli. Naslov v upravi »Slovenca« št. 15.939. (a)

Natakarica

srednjih let išče službo v gostilni za vsako delo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15.965. (a)

Natakarica

Išče službo v boljši hiši na deželi. Nastopi 15. novembra. Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 15.992. (a)

Dacar-preglednik

Išče službo za pobiranje občinskih doklad. Dopise pod »Vesten« na upravo »Slovenca«. (a)

Sobico

poceni oddam. Sodarska št. 6/L. (s)

Absolvent

strojne delovodne šole in strojni ključavničar — išče zaposlitve eventualno gre v prakso za specialna dela. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 16.081. (a)

Kmečko dekle

mlado, ki ima gospodinjstveni tečaj, pridno, pošteno, išče službo. — Ponudbe: Marija Arko, Zamostec 15, p. Sodražica. (a)

Kuharica

starejša, poštena in pridna išče mesto pri manjši družini ali samostojnem gospodu. Plača po dogovoru. Ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod št. 16.035. (a)

Dekle s trg. šolo

vešča nemščine, ki se je že dve leti učila trgovine, želi vsled opustitve trgovine nadaljevati učenje v kakršnikoli trgovini. Dopisi na upravo »Slovenca« pod »Marljiva« št. 16.042. (a)

Absolvent

trgovske akademije — s prakso — išče službo. — Ponudbe pod »Podjeten« št. 16.009 na upravo »Slovenca«. (a)

Vajenci

Mizarski vajenec

se sprejme. Jurij Pollak, strojno mizarstvo, Kranj. v

Vajenca

starejša 15—18 let — išče trgovca Joško Klepec — Črenšovci. Sprječevala je poslati na Joško Klepec, Črenšovci. (v)

Kuharske učenke

se sprejmejo. Kolodvorska ulica 23, prtilčje. (v)

Službodobe

Službo dobi

pošten in priden delavec, 16 do 18 let star. Vajen konji in strojnega mizarstva ima prednost. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 15.872. (b)

Mlekar-šofer

ki je obenem dober šofer, se sprejme takoj. Mlekar na Brnik — Cerklje pri Kranju. (b)

Iščemo barvarja

veščega, zanesljivega — morda s prakso v klobučarski stroki ali vsaj v volni. Takojšnje ponudbe je poslati pod šifro »Samostojen barvar« št. 15.953. (b)

Službo dobi

prvovrsten mlinar za kmečko mleto na Krki, 6 parov kamnov, stopa. Redi se lahko do 15 prašičev. Temničani z družino imajo prednost. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15.957. (b)

Ženska

srednjih let, upokojenka ali vdova, brez stalne službe, krščansko misleča, se išče za zaupno zaposlitev za par dni ozir. večerov v tednu. Plača po dogovoru. Samo pisarne ponudbe z navedbo osebnih podatkov na upravo »Slovenca« pod »Zaupno« št. 15.885. (a)

Poslovodja

za pekarno, z mojstrskim izpitom in večletno prakso, se sprejme. Neozelenjeni imajo prednost. Ponudbe na upravo »Slovenca« v Celju pod »Pekarna« št. 16.063. (b)

Inkasant

in raznašalec — zmožen kavičje, dobi takoj službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod zn. »Agilen« št. 16.044. (b)

Sadvita

Sadje v čokoladi. Vrečica 5 Din.

Tovarna čokolade »MIRIM«.

Pletenine

damsko in moško zimsko perilo

Fa F. M. Schmidt, Ljubljana

Pred Skolijo 2

Pletiljo

sprejme Pletilstvo, Studentovska ulica 7. (b)

Pošteno dekle

pridno, zanesljivo, snažno in zdravo, veščo meščanske kuhe, ki ima rada otroke, sprejemam. Reflektiram le na ponudbe takih, ki ustrezajo vsem označenim pogojem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15.959. (b)

Rajonski zastopniki

z visoko provizijo za prodajo dobro uvedene množinskega predmeta — se iščejo za celo državo. Samo resni reflektanti ali tverde naj pošljejo ponudbe pod »Marljivost — denar« na Centroleklam, Zagreb. (b)

Smučke!

Mizar, izurjen v izdelavi smučk, predvsem v upogibanju lesa, se išče. Ponudbe z navedbo plače na Interreklam d. d. Zagreb, Masarykova 28, pod št. K-2056/15.908. (b)

Čevljarski pomočnik

zanesljiv — se takoj sprejme. Ciperle Stefan, Vodiče, Gorenjsko. (b)

Širite »Slovenca«!

Kdo posodi

10—20.000 Din za dobo 6 mesecev, event. tudi s hranilno knjižico Mestne ali Kmetijske posojilnice. Lahko se vknjiži na hišo. Ponudbe pod zn. »Sigurna vrnitev z obrestmi« 16.021 na upravo »Slovenca«. d

Prodajalec

dobro idoče keramične tovarne za 44.000 Din — tudi proti nevezanim vložnim knjižicam. Ponudbe pod »Prilika« št. 15.888. d

Brezobrestna posojila

za odkup zemljiškoknjižnega dolga, nakup posestva in zidavo hiš podeljuje »Zadruga«. Ljubljana, poštni predal 307. Išče zastopnike! (d)

Vrednostne papirje

vseh vrst, tu in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo M. Jankole komanditna družba Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

5000 Din posojila

nujno rabim. Čez par mesecev vrnem 7500 Din. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Nujno«. (d)

CENJENE DAME!

Ako boste imeli za jesen ali zimo eleganten in trpežen plašč za nizko ceno, boste tega najlažje izbrali v konfeke jakem oddelku trdnice

F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29

kjer se izdelujejo plašči v lastnem ateljeju po pr ovrstnih pariških modelih. Ogled brezobzelen.

Trisobno stanovanje

s pritliklinami se odda takoj ali pozneje. Vodovodna cesta 5, ob Dunajski cesti. (d)

Zelo poceni

oddam jako lepo dvosobno stanovanje blizu tramvaja v Udmatu. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15.984. (s)

Stanovanje

soba in kuhinja s pritliklinami se odda takoj ali pa s 15. novembrom. Mala čolnarska 4. (d)

Stanovanje

soba, kuhinja, pritlikline, oddam. Savlje 73, blizu vodovoda. (d)

Stanovanje

soba in kuhinjo oddam s 1. decembrom. Galjeveca št. 13. (d)

Stanovanje

soba in kuhinjo takoj oddam. Poizve se pri Zebal, trgovina, Dolenjska c. (d)

Soba in kuhinjo

s pritliklinami oddam. — Rokova pot 142, Dravljje. (d)

Trisobno stanovanje

s kopalnico takoj oddam. Tyrševa cesta 99. (d)

Soba, kuhinjo,

pritlikline takoj oddam. Zelena jama, Val. Vodničkova 15. (d)

Stanovanje

v novi hiši, tri sobe, kopalnica in dr., se odda v Zgornji Šiški 235, 5 minut od remize. (d)

Lepo stanovanje

4 sobe, kuhinja, kopalnica, pos. soba, zimska veranda, elektrika, plin, telefon, lastna central. kurjava, elegantno, na modernejše opremljeno, lasten lep vrt, nizka večletna najemnina, se vsled selitve v inozemstvo takoj ugodno in poceni prodaja. Pojasnila: Arh. M. Osolin, Sv. Petra cesta 4, od 11 do 12. (d)

Prazno sobo

s posebnim vzhodom oddam. Društvena 27, Novi Vodmat. (s)

Stanovanje

trisobno, dvosobno, enosobno, se takoj odda v Gunceljah 40, pri St. Vidu. (d)

Separirano sobo

oddam dvema višješolcem (kama) z zajtrkom, s 1. decembrom. Električna razsvetljava. Križevniška ulica 7/III. (s)

Opremljeno sobo

oddam. Gosposvetska cesta 5, Zabkar. (s)

Prazno sobo

oddam po zmerni ceni. — Staretova 31. (s)

Prazna soba

s posebnim vzhodom se išče. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Soba« št. 16.084. (s)

Prazno sobo

parketirano, z elektriko, poseben vhod, poceni oddam. Stožice 142. (s)

Opremljeno sobo

takoj oddam solidnemu gospodu. Jegličeva ulica št. 9. (s)

Bliža se zima

Preskrbite si pravočasno barve, tirnež in drugo

da prepleskate lesene dele hiš, ker v zimi in bližajočem se deževju les mnogo trpi, ako ni dobro zaščiteno proti mokroti. Z malimi stroški pravočasno prihranite mnogo denarja za popravila. Vse potrebno blago si nabavite za mal denar pri tverdi

„Lustra“ V. Laznik, Gosposvetska cesta 8. (poleg Slamiča) Telefon št. 27.53

kjer boste postreženi v Vaše popolno zadovoljstvo

Parcele na Bledu

kupite najceneje s posredovanjem realitete pisarne, katera ima v prodaji čez 80 objezerskih parcel s ceno od 20 do 120 Din ter večje število travnikov in gozdov, kakor tudi cenejše, lepe in solnečne parcele na periferiji in v centru. Realitetna pisarna, Bled 86. Telefon 68. (p)

Vnajem

IŠČEJO:

Lokal za trgovino

na prometni točki blizu kolodvora iščem v najem za 1. maj 1933. Ponudbe z opisom kraja na upravo »Slovenca« pod 1933-15.903. (m)

Izložbo

ali majhen lokal ali odstop malega prostora v kaki trgovini iščem za december. Naslov v upr. »Slovenca« pod 15.818. m

Zakonski par

brez otrok išče gostilno na prometnem kraju v najem ali na račun. Reflektira samo na dobro idoče. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod zn. »Prometna gostilna« št. 15.967. (m)

ODDAJO:

Več poslov. prostorov s centralno kurjavo in električno razsvetljavo se odda takoj v palači Ljubljanske Kreditne banke. Pojasnila pri upravi »Slovenca« št. 15.703. (n)

Velik lokal

v I. nadstropju, z izložbami, na Mestnem trgu 17 (dosedaj Oblačil. Ilirija), se s 1. februarjem 1933 odda. Pojasnila pri lastniku H. Kenda. (n)

Pekarijo

blizu Ljubljane takoj oddam v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15.860. (n)

Gostilno

dam v najem takoj ali z novim letom. — Naslov v upravi pod št. 16.002. (n)

Izložbe

v pasazi med Aleksandrovo cesto in Gajevo ulico se oddajo v najem. Naslov v upravi »Slovenca« št. 16.074. (n)

Lokal

se odda v sredini mesta s 1. februarjem 1933 v najem. Naslov pove uprava »Slovenca« 16.074. (n)

Trgovino

z mešanim blagom na deželi, dobro idoče, dam v najem. Potreben kapital 50.000 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »50.000 Din mesečnega prometa« 16.059. (n)

Garažo

oddam v najem Hotel Slon. (n)

Posestiva

Droben oglaš v »Slovenca« posredstvo hitro prodaja; če želite z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Parceli

520 in 1033 m² na Viču ob Tržaški cesti, poleg banovinske garaže, na prodaj. — Pojasnila daje dr. Alojzij Vrtičnik, advokat, Selenburgova 7. p

Prodaj v Ormožu

1 oral lepega vinograda s sadonosnikom ter gospodarsko hišo. Zraven ie 3 orale posestva s kmečko hišo za vinarja. Event. tudi zamenjam s posestvom pri Celju ali Zalcu. Rudolf Majcen, mizarstvo Velenje. (p)

Zidano hišico

z opeko krito, z vrtom, prodam za 10.000 Din. Franc Volčič, Srednje Garmeline 36. (p)

Dva čevlji. pomočnika

za rom šivano delo takoj sprejemam. Franc Bohinec, čevljarstvo, Škofja Loka, Novo predmestje 16. (b)

Lepo vilo

z večjim vrtom, primerno za letovanje, obrt, trgovino, v gorenjskem letovišču, prodam. Vprašanja poslati na upravo »Slovenca« pod »Vila« št. 15.859. (p)

Krasno posestvo

8 oralo, blizu Poljčan — prodaja za 75.000 Din — Pantič, Poljčane. (p)

Hišo

z dobro vpeljano trgovino na deželi v Sloveniji kupim takoj proti gotovini. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod »Dobro promet« št. 15.906. p

Hišo

tristanovansko, prodam sredi Ljubljane. Potreben kapital 165.000 Din. Mesečni donos 2000 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15.999. (p)

Šest stavbnih parcel

za vile za Bežigradom na že parceliranem svetu. Cena po dogovoru, po izbiri prodajalca plačilo ev. tudi s hranilnimi knjižicami prvovrstnih zavodov. Informacije dajejo Strojne tovarne in livarne, d. d., Ljubljana. (p)

Novjšo hišo

eno-ali dvostanovansko, v Ljubljani ali bližnji okolici, severna ali vzhodna stran, kupim; samo brez posredovalca. — Cena do 80.000 Din. — Ponudbe s opisom hiše in plačilnimi pogoji pod »Zelezničar« št. 15.982 na upravo »Slovenca«. (p)

Trgovino

mešanega blaga iščem za takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Takojšnje plačilo« 16.003. p

Industriji in kapitalisti!

Naprodaj stavbišče v Zagrebu na Kanalu — industrijska četr, 5750 m² in bukov gozd za poseljanje, na Stajerskem, 320 do 330 ha proti vložnim knjižicam ali terjatvam velebank. Pojasnila daje: Landor Karlo, Zagreb — Tomasičeva 10. (l)

POZOR!

Došli novi ostanki trpežnega sukna za obleke in ostanki kambrika

Dobi se:

„Pri Zmajskem mostu“</

Hiša
ugodno prodam sredi mesta Celja. Likar, Vodnikova 9, Celje. (p)

Nova hiša
naprodaj v Mali vasi pri Ježici. Pojasnila: Stožice št. 63. (c)

Dve stavbni parceli
naprodaj ob Gorenjski c. pri tramvaju. Jože Pečnik, Dravljice 16. (p)

Hiša
z velikim sadonosnikom naprodaj (tudi za hranilno knjigo). — Vprašati v gostilni Mautner, Zg. Radvanje, Maribor. (p)

Majhno posestvo
pri Sv. Jederti nad Loškimi ugodno naprodaj. Prikladno za upokojenca. Ponudbe na podružnico »Slovenca« Trbovlje. (p)

V Ljubljani
za vsako obrt pripravna hiša, kjer se je že izvrševala gostilniška obrt, z gospodarskim poslopjem in ledenico, naprodaj za primerno nizko ceno pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji. Pojasnila daje Realiteta pisarna Grašek Jože, Ljubljana, Masarykova 12. (p)

Nova hiša
v Ljubljani, pri Dunajski cesti, tristanovanska, še 18 let davka prosta — ugodno naprodaj. Pojasnila daje Realiteta pisarna Grašek, Ljubljana, Masarykova 12. (p)

Objave

Oglas
Ker smo zvedeli, da neki g. Karl Vegecsanyi nastopa po Sloveniji kot naš potnik in da nabira naročila za nas, naznanjamo občinstvu, da g. Vegecsanyi ni nikoli bil namješčen pri nas in da nimamo pooblastila, da nastopa kot naš potnik. Jugoslovenska štampa d. d., Zagreb. (o)

Javna dražba
najdenih predmetov se bo vršila 8. novembra 1932 ob 9 na glavnem kolidoru v Ljubljani. (o)

Javne dražbe
V javnem skladišču na Tyrsevi (poprej Dunajski cesti) št. 33 se vrše dne 8. t. m. javne dražbe, in sicer ob 2 popoldne dražba rabljenih predmetov, pohištva in hišnega gospodinjstva, ob 3 popoldne pa dražba knjig, revij, tiskovin in rabljenih trgovske opreme. (o)

Razno

Restavracija Senica
Plzenski dvor, popolnoma na novo preurejena. Točijo se samo prvovrstna vina, med njimi kot posebnost vinski most tzv. »Schmitzberger« 16 Din, staro vino po 8 in 10 Din. Abonentje se sprejemajo po nizki ceni na dobro meščansko hrano. (r)

Restavracija Vesel
palača Vzemne zavornice, priporoča prvovrstna štajerska in dolenska vina, dnevno svežo šunko kakor tudi različne narezke. (r)

Radio

Radio popravila
solidno in točno. Kje in kako pove uprava »Slovenca« v Mariboru. (i)

Glasba

Klavirji
pianini prvovrstnih inozemskih znamk, tudi na obroke, od 11.000 Din naprej nudi »Muzika« — Ljubljana, Sv. Petra cesta 40. (g)

Harmonij
rabljen, v dobrem stanju, kupimo. Ponudbe na Glasilno in reševalno društvo rudnik Velenje. (g)

Klavir
črn, kratak, dobro ohranjen, ceno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.053. (g)

Krasen glasovir
(Stutzflügel) — naprodaj. Plača se lahko tudi s hranilno knjigo. Maribor, Aleksandrova cesta 6/III, vrata 5. (g)

Klavirji
Velika izbira klavirjev. Strokovniško popravilo in čisto uglasjevanje. Nizke cene, tudi na obroke. Solidna postrežba. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 5. (g)

FILATELIJA

Novi cenik znamk
za leto 1933 je izšel. — Vsebuje cene znamk 477 držav vsega sveta. Cenik pošljem zastonj. — Najstarejša trgovina znamk v Jugoslaviji Izidor Steiner, Zagreb, Masarykova ulica 5. (r)

Auto-motor

Mal tovorni auto
radi opustitve obrata — prodam. Križnič, Danjkova 10, Maribor. (f)

Posodim
motorno kolo s prikolico za malenkostno odškodnino. Naslov v upravi »Slovenca« št. 16.010. (f)

Zivali

Kanarčke
izborne hancerje, vrvice (Edelroller), prodaja od 100 Din dalje, samice od 30 Din — Franjo Kenič, Maribor, Meje 34, Trstenjakova 2/II. (i)

Graščina Čemšenik
pri Dobu prodaja z drugim teletom brejo kravo, ki bo vrgla začetkom meseca novembra, brejo telice, ki bo vrgla konec novembra in nekaj telic od 13—16 mesecev starih. — Vse živali so čistokrvne montafonske pasme z rodovniki. Naprodaj tudi 6 plemenskih prašičkov, 6 tednov starih — nemške pasme (Deutsches Edelschwein). Cena po dogovoru. (i)

Lovsko ptičarko
kratkodlak — prodam. Društvena 27, Novi Vodmat. (i)

Kupimo

Oglje
bukovo, kupuje stalno od tisoč kg naprej »Ilirija«, d. o. z., Ljubljana, Dunajska cesta 46. (k)

Zlato in srebro
vsake vrste kupi F. Čuden, Prešernova ul. 1. (k)

Bukova drva

in oglje
kupi stalno **Uran Franc** Ljubljana Sv. Petra cesta 24. (r)

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN — Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3. (k)

Jabolka
prima, sortirana, franko nakl. postaja, kupujemo. Plačljivo takoj! Mariborski konzum, Maribor. (k)

Zlato
(staro zlatino) kupujemo. M. Jankole, komandirna družba, Ljubljana, Selenburgova 6/II. Telefon št. 30-52. (k)

Moško kolo
dobro ohranjeno, kupim. Elektrarna Fužina, p. Gor. vas nad Škofjo Loko. (k)

Suhe gobe in fižol
kupi, bučnice zamenjuje Jos. Jagodič, Celje, Glavni trg in Gubčeva ulica. (g)

Tukaj se sestane od jutri naprej cela Ljubljana

Gospodinjski teden!

Kuhinjska posoda:			
emajlirani lonci 1/4 l	Din	3	—
„ „ 1 l	„	5	70
„ „ 2 l	„	9	—
„ „ 1/2 l	„	3	75
„ „ 1 l	„	5	75
„ „ 2 l	„	9	—

Steklo:			
kozarci	Din	1	—
„ „	„	2	—
steklenice 2 d	„	3	50
doza za sladkor	„	11	—
doza za maslo	„	16	—
nastavek	„	3	—
krožniki	„	3	—
skodelice	„	23	—
servis za liker	„	3	50
solniki	„	3	50

Porcelan:			
skodelice za kavo	Din	4	75
skodelice za čaj	„	8	50
servis za sadje	„	50	—
moka servis	„	90	—
servis za čaj	„	130	—
jedilni servis	„	390	—

Jedilno orodje:			
par	Din	7	50
„ „	„	9	—
„ „	„	10	—
žlice	„	1	25
„ „	„	2	—

Perilo:			
namizni prti 140x120	Din	33	—
servijeti	„	8	50
predpasniki	„	28	—
gospodinjske čepice	„	10	—

Krtiče:			
krtiče za ribanje	Din	2	50
krtiče za obleko	„	5	—
Predpražniki	Din	33	—
„ „	„	55	—
Milo	Din	1	50
„ „	„	2	—
„ „	„	2	50
„ „	„	3	50
„ „	„	4	—

Posebna ponudba:			
1000 parov snežnih gumi čevljev z baržunom po	Din	89	—
600 parov snežnih gumi čevljev z baržunom in patentnim zapiranjem po	„	109	—
550 parov snežnih gumi čevljev z baržunom in patentnim zapiranjem visoki	„	129	—
400 parov snežnih čevljev iz gumi sukna	„	69	—
680 parov moških galoš	„	55	—

ANT. KRISPER LJUBLJANA

Mestni trg 26. Stritarjeva ul. 1-3

Zadovoljni bodete

s postelnim perjem, katero kupite v dobri kvaliteti in jako poceni v

trgovskem domu

Stermecki, Celje št. 18

Mešano perje kg 28 Din, boljše 40 Din, skubljeno 52 Din, belo 110 Din, fino belo 160 Din, sivi puh 75 Din, beli polpuh 210 Din. Velika izbira žime, afrika, gradla in inleta za žimnice in pernice ter raznega belega postelnega perila. Zmehčajte brezplačni, bogato ilustrirani cenik!

Prodamo

Če avto svoj stari prodajaš ali motorja bi nebil se rad. — bra kupcev ti mnogo prižene Slovencev najmanjši inšerati

Premog, drva, koks
prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta št. 16. Telefon 33-13

Kislo zelje
novo, prvovrstno, rezano in cele glavice, za sarmo v sodčkih, v vsaki množini, dobavlja po naročilu in po najnižji ceni Gustav Erklavec, Kodeljevo 10, Ljubljana. Telefon 2591. I

Seno in slamo
dobavlja po konkurenčnih cenah **Gospodarska zveza** v Ljubljani

12 dvokoles
15 otroških vozičkov — prejšnji modeli — se radi končane sezone prav poceni prodajo — tudi proti hranilni knjižici. F. Batjel, Ljubljana, Karlovska cesta 4. (i)

Imamo na razpolago
večjo množino zlahtnih ameriških breskev od najzgodnejših do najkasnejših. Slive — burbank — in drugo sadno drevje. Cene nizke. Vrtnarstvo Bofulin in Blažica, Stejnec pri Zagrebu. (i)

Kočija
dobro ohranjena naprodaj za 1500 Din. Ivan Peter, Podbrezje, Gorenjsko. (i)

Puhasto perje
čisto, čohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštne povzetju. L. BROZOVIC — Zagreb, Illica 82. Kemična čistilnica perila. (i)

Odpadke od žage
dobro osušene in kratko žagane, prodaja v vsaki množini Ivan Šiška, Metelkova ulica 4. (i)

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela, po najnižjih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg. (i)

Bizeljsko vino
belo, letnik 1929, 1931 — 30 hl — prodaja Raktelj, Brežice. (i)

Konfekcija — modal
Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (i)

Štedilnike
raznih vrst; vrtno, balkonske in stopniške ograje, dima, vratica, brzoaparilnike, nudi po najnižjih cenah ključ, podjetje Ciril Podržaj, Ig pri Ljubljani. (i)

Šivalni stroj
obiteljski, malo rabljen, prodam za 700 Din. — Železnikarjeva 6, Spod. Šiška. (i)

Nevestel

Kuhinjsko posodo, navadno in najfinejšo, ter vse gospodinjske potrebščine kupite pri tvrdki Fr. Stupica, železnina, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. (i)

Kovčki za potovanje
torbice iz usnja, listnice, denarnice, gamaše, nahrbtnike, gobčnike, ovratnike in vrvice za pse, pri: Ivanu Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. (i)

Nov skobelnik
in kuhinjsko opremo prodaja I. Petra, Dravljice. (i)

Otroški vozički
globoki, najnovejši — po najnižjih cenah. M. Tomšič, Sv. Petra cesta 52. I

Polhove kože
večje število — prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15.853. (i)

Sir trapist
samo 12 Din kg. Mlekarna, Mediatova hiša, Dunajska cesta 17. (i)

Pletilni stroj
št. 8.50 naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15.986. (i)

Drevesa
pritlikova, prvovrstna, in vrtnice dobite pri sadjarstvem strokovnjaku, Ljubljana, Sv. Petra cesta 81, dvorišče. (i)

Otroško košarico
na stojalu, skoraj novo, poceni prodam. Trnovski pristan 8. (i)

Puhasto perje
15 Din kg, čohano 32 Din kg, puh 140 Din kg, ter **volno in žimo** za modroce izredno poceni prodaja: Seča, Wolfova 12 (dvorišče). (i)

Zaboje za sadje
vseh vrst — dobavlja v vsaki množini najceneje M. Jošt, Zalec, Gotovlje. (i)

Otroško posteljico
lepo, belo, prodam. Jarnekova 5, za Stadionom, ali Sodarska 6. (i)

Lesl
Radi nenadne smrti se opusti trgovina na drobno in se vsled tega razprodaja zaloga mehkega rezanega lesa po znižani ceni. — Ogleda se lahko vsak dan v dopoldanskih urah na Rodici pri Domžalah, žaga Franc Šmon. I

Naprodaj
dobro ohranjena zimska suknja, frak in salonska obleka za vitkega gospoda srednje velikosti. Naslov v upravi »Slovenca« št. 16.003. (i)

Obre

Brusimo britve
škarje in nože. Istotam najcenejša brivnica. Maribor, Milinska 8. (i)

Etikete
Sitar & Svetek, Ljubljana, Sv. Petra cesta 18. — Zahtevajte ponudbo! — Lastni izdelki! (i)

Pravna delavnica
za popravilo vsakovrstnih ur — Brezplačno — Anton KRISPER Ljubljana, Miklošičeva (i)

Modroce

postelne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje **RUDOLF RADOVAN** tapetnik, Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave, žime, cvilha za modroce in blaga za prevleke pohištva. (p)

VRVARSKÉ IZDELKE

vseh vrst motvoz, žimo, afrik, postelne mreže v vseh velikostih — dobite najceneje pri I. Andlovic, Mestni trg 9 (poleg Skaberneta). (p)

Kakup in prodaja vreč ter jute
A. Grebenc
Dunajska 36

Sveže najfinejše norveško ribje olje

iz lekarne dr. G. PICCOLIJA V LJUBLJANI in priporoča bledim in slabotnim osebam.

Modroce

otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje **Ignacij Narobe** Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levul)

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri **A. & M. ZORMAN** Ljubljana, Stari trg št. 32.

posteljne mreže

s peresi, podložene in navadne elastične izdelke najceneje od 65 Din naprej po velikosti

Alotz Andlovic Komenskega ul. 34 in Mestni trg 9 (poleg Skaberneta)

Sprejemajo se popravila. Dostava brezplačna.

Tvrda A. VOLK

Ljubljana, Ilirska cesta 24. nudi najceneje vse vrste pletenice moko in druge mlevske izdelke

Zahtevajte cenik!

Kurivo

solidne cene. Vam nudi **BRECEJ** MARIBOR

Koroška cesta 49

Nakup in oddajo lesa
prevzamem v kamniškem, gornjegrajskem okraju. — Kavcija 20.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« št. 15.782. (i)

Dvokolesa

sprejema v popolno popravilo, ponikanje, emajljanje z ognjem in shrambo preko zime »Tribuna«, Ljubljana, Karlovska cesta 4. (i)

Damski klobuki

že od 60 Din naprej v največji izbiri vedno zadnje novosti samo v modnem salonu »La Femme Chic« Anica Puhek, Selenburgova 6/L. (i)

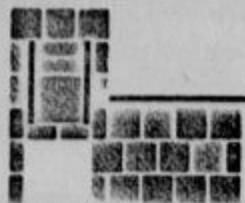
Sirile »Slovenca« I

Spedijsko podjetje**LJUBLJANA**

TELEFON ŠTBV. 20-60 IN 81-66

R. RANZINGER

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glavnega kolodvora. Mestne trošarine prosto skladišče. — Carinsko posredovanje. — Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili.

Ploščicam za stensko oblogo in štedilnikesmo ponovno znižali cene
Gradbeni in keramični material
LJUB. JANA, MIKLOŠIČEVA C. 15

Dr. Fr. Dergane:

Borba Zapada in VzhodaBerilo za vsakega inteligentnega Slovenca. Orientacija v kaosu socialne in plemenske borbe. Po Markovi antitizi prinašajo svobodo Slovani. Cena 12 Din. — Kot nujen uvod priporočamo spis istega avtorja: Spomini na Kreka. (Odmevi slovanskega sveta, II. leto, 2. knjiga.)
Učiteljska tiskarna v Ljubljani.**Provandein****Opozorilo prešičerejem!**

Znameniti belgijski preparat, znan širom sveta, ki prepreči bolezni pri svinjah in jih zreži za 2-3 mesece poprej. Tovarna tega izvrstnega preparata je v želji, da ga porablja vsi rejci, vključno krizi sklenila, da ponovno zniža cene. Izkoristite priliko in kupite takoj pri Vašem trgovcu originalno škatljo ca. 880 gramov, ki stane sedaj samo Din 25.—, in hitro se boste prepričali o istinitosti naših trditvev.

GARANCIJA. V slučaju neuspeha vzamemo neizrabljeno količino nazaj in vrnemo ves denar.

Ako ga v Vašem mestu ne dobite, pišite nam in mi Vam pošljemo vsako količino.

Navodilo uporabe se nahaja v našem jeziku v vsaki škatlji.

Generalni zastopnik za Dravsko banovino
Josip Junc, Ljubljana Aleksandrova cesta 5-II.**Krasna zemljišča v Bohinju**

v Ribičevem laz, 3 minute oddaljena od Hotela sv. Janez ob jezeru, se bodo prodala na dražbi dne 28. novembra t. l. ob 9 pri okrajnem sodišču v Radovljici, v sobi št. 26. Nekatere stavbne parcele leže ob cesti Bohinjska Bistrica—Sv. Janez, oddaljene komaj par korakov od jezera. — Naprodaj so: hiša št. 51 v Ribičevem laz, lepa, nova stavba, zelo prikladna za letoviščarje, dalje 4 gozdovi, 3 travniki, 1 njiva. Vse parcele so nenavadno prikladne za napravo letoviščarskih objektov. Zemljišča so tudi zelo prikladna za kmetitvo. — Podrobnejše informacije, podatke o vrednosti, varščinah, najmanjših ponudkih itd., dajeta interesantom:

Dr. Viktor Vovk in dr. Anton Urbanc,

advokata,

v Ljubljani, Tavčarjeva ulica št. 1.

Hranilne knjižice

v polni vrednosti vzamem v račun za

PFAFF-šivalne stroje ali PUCH-kolesaZa cenjena naročila se
priporoča trdka**IGN. VOK**

LJUBLJANA, Tavčarjeva 7

POTUJOČIM!Prihranili boste na času in denarju, ako se nastanete v novo otvorenem hotelu »P O S T A«, ki se nahaja v neposredni bližini kolodvora in vseh ministerstev. Moderno in higijensko urejene sobe s centralno kurjavo, toplo in hladno vodo. — Sobe z eno posteljo za ceno od Din 24.— do Din 44.—, z dvema posteljama od Din 40.— do Din 64.—
Trgov. potniki dobe 10% popust. Pension pri 10 dnevem bivanju Din 60.—.

ZA OBISK SE PRIPOROČA RAVNATELJSTVO

Priporoča se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica
Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE: Celje, Palača Ljudske posojilnice; Zagreb, Starčevićev trg 6; Sarajevo, Aleksandrova cesta 101; Split, Ulica XI. puka 22; Beograd, Poincareova 2.

Posmrtninski oddelek »KARITAS« sprejema v zavarovanje zdrave od 7 do 80 let stare osebe. Glede pojavnosti se obrnite na Vzajemno zavarovalnico, oddelek »KARITAS«.

Priporočamo Vam
naiboljše šivalne stroje
in kolesa**Adler - GRITZNER**Švicarski
pletilni
stroji**DUBIED**

edino le pri trdki

Jos. Petelinc, Ljubljana

Telef. št. 2913

za vodo.

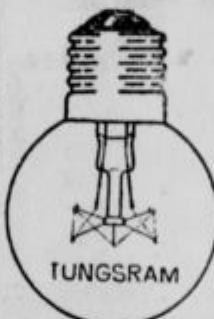
Telef. št. 2913

Brezplačen pouk v voženju. Večletno jamstvo.

Zaloga v Kranju:

Trgovina Levčnik

Standard RADIONajnovejša pridobitev na polju
radio tehnike. Elektrodinamski
zvočnik. Reproducira nenavadno
lepo pri s rejemu vseh evrop-
skih postaj.**SUPER 33**Zarnice, lentence, likalnike,
kubinske aparate izolirane
žice, motore, elektromote-
rijal, zvonce, telefone, radio-
aparate kupite poceni v novi

elektrotehnični trgovini

Karol Floriančič

Marbur, Glavni trg 23

VATA za odeje in v tablah
vedno v zalogi
Tovarna vate Arbelier, Maribor
Zahtevajte vzorce in cenik

OTVORITEVI OTVORITEVI

„LA DAME“nova trgovina na Masarykovi cesti v palači
»Vzajemne zavarovalnice« — tik glavnega
kolodvora**se vladno priporoča**
cenjenim damamza nabavo modernih tu- in inozemskih ročnih del,
zaves, blazin, pregrinjaj itd., finega perila, stez-
nikov po meri, šivalnih potrebščin itd. Čistimo in
popravljamo steznike, azuriramo, entlamo, pred-
tiskamo itd.Na željo obiščemo stranke na domu!
Solidna in točna postrežba, zmerne
cene!Plačilne olajšave!
Le z našimi artikli Vam je omogočeno urediti si
stanovanje res arhitektonsko moderno!**PUH - PERJE**
R. MIKLAUČ LJUBLJANAroti izpadanju las za okrepitev lasišča pomaga edino
umivanje glave s kosmetičnim ekstraktom**„Lipovico“**eti ustavi in prepreči izpadanje las, napravi lasišče o-
porno proti boleznim, okrepi in pospeši rast las, ki li-
stčasno daje elastičnost, bujnost in sijaj. Večletna prak-
sna preizkušnja in mnenje strokovnjakov potrjujejo
uspešno uporabo nenasitnega LIPOVICE. Lipovico
je torej damam in gosmodom neobh dno potrebna. Do-
se v originalnih steklenicah z zaščitno znamko pr-**Franjo Žabjek**
Ljubljana, Cerkvena ul.

Cena Din 20.—

Ravnotežje Vašega gospodinjstvaudobnost Vašega doma, zdravje Vaše ro-
dine je zavrsno za čas dolgih jesenskih
in zimskih mesecev od kurjave Vašega sta-
novanja.Mnogo več kakor 13.000 kupcev v sami
Jugoslaviji potrjuje, da je**Zephir-peč**

»ideal« peč

Proizvod »Zephir« d. d., Subotica

Samoprodaja:

za Ljubljano: Vencislav Breznik

za Celje: D. Rakusch

za Maribor: Pinter & Lenard

Sode vseh velikosti za vino, žganje, a osobito izde-
lu em sode za transportiranje vina kakor tudi za
brambo. — Solidna in trpežna izdelava. — Spremem
vsa v to stroko spada, oca popravila po najnižjih cenah.
Postrežba točna! Delo solidno!**FRANJO REPIČ**

sodarsko podjetje

Ljubljana - Trnovo

Kolezijska ul. 18

Karose veselim noči.ko bom spal
na mehkem,
udobnem spal-
nem foteju, ki
sem ga kupil
priTelefon 2042
FRANC JAGER, tapetnik
Sv. Petra nasip 29

Najvarnejše in najboljše naložite svoj denar pri

Ljudski posojilnici

reg. zadr. z n. z. v Celju reg. zadr. z n. z.

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra c. in Vodnikove ul.

Stanje hranilnih vlog znaša nad 100.000.000 dinarjev

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnej-
šimi pogoji. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš
nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem**LJUDSKA POSOJILNICA**
V LJUBLJANI

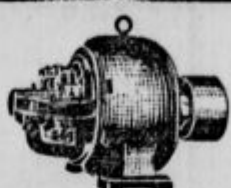
registrovana zadr. z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta št. 6

(v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge po naj-
ugodnejši obrestni meri ter brez
vsakega odbitka. Tudi rentni da-
vek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge znašajo nad 180 milijonov Din.

Podjetje za popravilo in preizvajanje GENERA-
TORJEV, ELEKTROMOTORJEV in TRANS-
FORMATORJEV vseh napetost-
Specijalni oddelek za popravilo in prev. janje
AUTODYNAM — Montaža za luc in pogon
Karl Narbeshuber
LJUBLJANA-MOSTE Telefon št. 31-95

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

na Miklošičev. cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše.Rentni davek od obresti hranilnih vlog, kateri znaša
circa po odstotka obresti, se ne odtegne viagateljem.
Varnost nudijo lastna palača, nadpoioovica deimc hotela
»Uniona«, hiše in zemljišča. Kredi i v tekočem ra-
čunu. Posojila proti poroštvo, vknjižbi na posestva
itd. Denar se naloži lahko tudi po poštah položnicah.